

NASLOV

Leto XXXIV
Št. 42Murska Sobota
28. oktober 1982

CENA 10 DIN

VESTNIK

ODMEVI NA OMEJITVE

Bencinske bone so prejšnji četrtek in petek razdelili in šlo je brez posebnih zapletov ali gneč. Vseh delilnih mest je bilo v Pomurju 84 — na sedežih krajevnih skupnosti oziroma krajevnih uradih — in 4 v občinskih prometnih pisarnah v Murski Soboti, Lendavi, Gornji Radgoni in Ljutomeru, kjer so razdeljevali bone za tovorna, poltovorna, invalidska vozila in taksije. Na delilnih mestih v krajevnih skupnostih so poleg tega opravljali popise neevidentiranih traktorjev, kosilnic, kombajnov, motoriziranih žag, stabilizatorjev, motokultivatorjev, agregatov, motornih črpalk in vseh drugih strojev, ki za pogon potrebujejo naftne derivate. Ob popisu navedenih strojev je moral lastnik po možnosti predložiti dokazilo o izvoru ali vsaj znamko motorja, njegovo številko, številko šasije ali drugo številko stroja. Za vsa registrirana vozila je v tej zvezi za izdajo bonov zadostovalo veljavno prometno dovoljenje.

Na občinskih sekretariatih za namene zadeve opozarjajo, da bodo zamudniki lahko dobili bone na sedežu svoje krajeвне skupnosti oziroma krajevnega urada, tam torej, kjer imajo stalno bivališče. Za dobljene bone, ki veljajo

za posamezne mesece, pa pojasnjujejo, da si jih lahko lastniki prihranijo za naslednji mesec, medtem ko se jih vnaprej ne bo dalo »pretopiti« v gorivo. Kot rečeno, se bojazen, da bi se utegnile vrste čakajočih z bencinskimi črpalk preseliti na delilna mesta, ni uresničila. V toliko

Soboti je zato občinskemu izvršnemu svetu predlagal, naj bi po delovnih kolektivih razmislili o prehodu na premakljiv delovni čas, saj bi tako lažje zmogli bistveno večje potrebe po prevozihi.

Povsem drugače je v vlakih. Ti še naprej polprazni vozijo med Ljutomerom. Ormožem,

no ogrevanje prostorov (poslovnih in družbenih). Začuden pa — navzlic razgrabljenim termoakumulacijskim in cenenim električnim pečem in grelcem po trgovinah — v zadnjih dneh ne beležijo znatnejšega porasta porabe električne energije.

Sveženj omejitvenih ukrepov zvezne in republiške vlade je dodobra vznemiril lastnike deviznih računov. Teh je pri Ljubljanski banki temeljni pomurski banki okrog 50 tisoč, naloženih pa imajo za kakih 20 milijonov deviznih sredstev. Že prvi dan po sprejetih ukrepih se jih je kar trlo pri bančnih okencih in šele po par dneh se je vznemirjenje docela poleglo.

Taksistov omejitve niso kaj prida prizadele, nekateri večji obrtniki pa zatrjujejo, da bodo spričo uvozne odvisnosti in omejitev na tem področju primorani zmanjšati obseg svoje dejavnosti. Na mejnih prehodih z Avstrijo in Madžarsko je promet — kot smo že poročali — dodobra razredčen, podobno je z vrstami čakajočih pred bencinskimi črpalkami. Tako je tudi prav, saj je bilo denimo pred izdajo bonov v dolgih »repih« veliko takih, ki bi morali biti ta čas na delovnem mestu.

Strnjenih podatkov o tem, na kakšne odmeve je — zdaj že skoraj docela razvit paket ukrepov — naletel v pomurskih delovnih kolektivih, še nimamo, prav tako ne o tem, kaj jim prinaša 20-odstotna devalvacija dinarja. Z njimi bomo postregli v naslednji številki, že zdaj pa velja omeniti, da marsikje pospešeno pripravljajo lastne omejitvene (stabilizacijske) programe.

Branko ŽUNEC

Boni! Nas bodo spametovali? Če verjamemo pojasnilom — in ni razlogov, da jim ne bi! — da jih je natisnjenih le toliko, kolikor je na voljo goriva, smo lahko pomirjeni, v nasprotnem bodo morali še večkrat romati iz rok v roke. V Pomurju je pri delitvi — minul četrtek in petek — šlo vse po načrtih. (Foto: A. A.)

večji meri pa občutijo naval vozniki in prevozniki Certusovih avtobusov. Najhuje je ob jutranjih in popoldanskih konicah, ko gredo ljudje na delo in z dela, v šolo ali iz šole. Certusov tozd v Murski

Plujem in Mariborom, polno zaseden je le »zelenec«, ki vozi vsako jutro, razen ob sobotah, nedeljah in praznikih, od Murske Sobotke do Ljubljane in nazaj. Dodati so mu morali celo še en vagon, tako da ima zdaj kar 184 sedežev.

V skladu s predpisi oziroma drugo stopnjo omejitve električne energije so se precej znašli v tozidih Elektra v Murski Soboti in Gornji Radgoni. Izključene so vse ulične in druge svetlobne reklame, omejena razsvetljava izlozb za toliko, da ni ogrožena varnost, za polovico je izključena javna razsvetljava in prepovedana je poraba električne energije za dodat-

VSE SILE ZA SPRAVILO IN SETEV

stran 20

Dolgot življenja našega je kratka, kaj znancev je zasula že lopata... Usodi premivanja ne ubeži nihče, a tudi spoznani nujni bivanja ne. V areni življenja nas hrabri in teši podmladek, ki mu je lastno hotenje, da smo, kar moremo in moramo biti. Tuzemska naprežanja za prestižem naj vsaj na 1. novembru, vseh mrtvih in živih dan, preženo izročila iz naše preteklosti, saj... odprta dan in noč so groba vrata, al' dneva ne pove nobena pral'ka.

OB 31. OKTOBRU

STISKA DRUŽI, OBILJE RAZDVAJA

Kje so časi, ko smo še varčno, skorajda stiskaško pazili na vsak dinar, vsako paro? Ko se nam obilje še ni zalezlo pod kožo? Ko se nas še nista polastila pohlep in gmotno udobje, se nismo dajali z mrzlično napetostjo, razdražljivostjo, stremuštvo in dirko s časom? Ko deviza še „ni vrgla čez prag“ dinarja? Ko...? Saj! Kje so časi? Zlati časi, jim porečemo, še raje, nekdanj je bilo lepo, zdaj pa ni več tako. Vrline skromnosti, preproščnosti, preudarnosti in smotrnosti so se nam — po sili potrošništvu naklonjenih razmer — izmuznile z vajeti, se porazgubile in le malokje ohranile. Prelevili smo se v strastne obiskovalce trgovin, občudovalce novih proizvodov, ljudi, ki jako radi ubogamo povelja reklam, kupujemo na kredit ali pa za gotovino, kar nam pač ponudijo, ki služimo, da precej spet vse zapravimo.

Znati se, znati si privoščiti, umeti živeti „na veliki nogi“, to je nekaternikom — pretvegano bi bilo namreč s prstom kazati na vse — „raj“, ki se mu ne kanijo, nočejo ali ne želijo odreči. Če se jim le ponudi prilika, čedne kupčke — ne vedno trdó prigaranih — denarcev nalagajo v vikende, razkošne avtomobile, družinske ali prijateljske zabave, potovanja in še kam, kjer bo zadoščeno želji po „pokazati se“.

Toda — in naposled: smo res taki? Smo res že vsega prenašeni, naveličani, oholi, puhloglavo ošabni in prevzeti? Mar se ne bere vse to kot prenapeta, zgolj s par krepkimi zasoljena in zato kratkovidno posplošena presoja? Dajmo jo tedaj družno premisliti! Najprej o dobrih, starih (zlatih?) časih. Roko na srce: nedolgo tega, ko je recimo dinar še nekaj večjal, smo znali ceniti, kar smo zanj dobili. Pa danes? Nekdanj se je našel čas — bodi doma, v kolektivu, družinskem krogu ali med znanci, bodi na seji, sestanku ali podobnem delovnem shodu — za zbrano in poglobljeno tuhtanje o takih ali drugačnih krizih in težavah. Pa zdaj? Svoji čas nam je bila odlika klena — resda morda tu in tam parolasto obarvana, a udarna — beseda, dandanes pa se domala na vsakem koraku zasipavamo z goro napotkov, sporočil in obvestil, tako da se do jedrnatega le težko dokopljemo. Samo zaradi primera naj vam postrežemo s pred časom zelo ofenzivnim referendumskim pozivom: tu smo, vaši smo.

O vrlinah, navadah in razvadah se ne kaže prepričevati, saj so prav slednje v dobršni meri pripomogle, da smo zabredli v več kot očitno kočljiv položaj. Spet se je moral najti „nekdo od zgoraj“, da „zapre pipo“ naši lahkomišelnosti in lagodnemu zanašanju na druge. S tem pa smo pravzaprav prišli do bistva stvari. Rečeno naravnost: k varčevanju, kot nepogrešljivi in trajni sestavini vsega, kar počnemo in za kar je vredno, da smo, kar moremo in moramo biti. Besede brez dejanj so kot megla, v kateri se kopje nikoli ne zlomi. Bolj točno kot je, to spoznanje ne bi moglo biti. Nemara še mnogo bolj od tistega, da smo dosegli raven, na kateri je prelom s potrošništvom, snobovščino in vase zagledanostjo neizbežen. Drugega recepta enostavno ni več.

Pot iz „raja potrošništva“ ne bo lahka. Strma je, ovinkasta, z nešteto križpotji. V tolažbo in korajžo nam lahko služi dejstvo, da je ob njej kar precej smernikov (beri: dobrih zgledov, preskušanih dognanj in prijemov), ki smo jih — žal! — največkrat mirne duše spregledali in nadaljevali po njej, kakor je pač nanoslo. Eni po bližnjicah, drugi tavajoč po slepih ulicah. Tokrat si česa takega ne spleča privoščiti. Svarila so preresna, in zato naj bo drugače. Če nas je obilje peljalo vsakebi, naj nas stiska vnovič združi, in to brez skrušenega trkanja po prsih ali celo posipavanja s pepelom. Vsakdo mora najti sebe in svoj delež odgovornosti.

Branko ŽUNEC

Kongres jasnih usmeritev

stran 6

Nova vlada — nova politika. To velja tudi za ZR Nemčijo. Delavstvo je vznemirjeno, ker hoče vlada zamrzniti plače. Na sliki: med zadnjimi velikimi demonstracijami v Frankfurtu.

SINDIKATI KAŽEJO ZOBE

Prejšnjo soboto je v številnih zahodnonemških mestih demonstriralo prek 230 tisoč ljudi. Demonstracije so organizirali sindikati, naperjene pa so bile proti »varčevalnim ukrepom nove Kohlrove vlade«. Demonstracije se nadaljujejo tudi tle dni.

Nemški sindikati od vlade predvsem zahtevajo, naj izdela program za poživitev gospodarstva. V petih letih naj bi s 50 milijardami mark ustvarili nova delovna mesta. Ta denar naj bi po predlogu sindikatov porabili tudi za zidavo socialnih stanovanj, za razširitev omrežja toplotnih sistemov in javnega prevoza, za varstvo okolja in za varčevanje z energijo.

Vlada se je odločila, da bo zamrznila plače, to pa je sodu izbilo dno. Predstavniki sindikatov trdijo, da bi zamrznitev plač zmanjšala povpraševanje in prinesla državi manj dohodkov v obliki davkov in drugih dajatev. Zahodnonemška sindikalna centrala

ima osem milijonov organiziranih članov.

Po nedavnih kanclerskih volitvah, ki so jih izzvali odstopi liberalnih ministrov v prejšnji socialno-demokratsko-liberalistični vladi se razkroj liberalne stranke nadaljuje. Vodji stranke (sedanjemu zunanjemu ministru) Genscherju svetujejo, naj ne kandidira več za predsednika stranke. To naj bi se zgodilo na kongresu liberalne stranke, ki bo 6. novembra v Berlinu. Genscher sam pa je pred dnevi (po volilnem porazu v Schleswig-Holsteinu) izjavil, da bo odstopil kot zunanji minister v novi bonški vladi, če ga v Berlinu ne bodo ponovno izbrali za predsednika stranke.

V letošnjem prvem polletju se je povpraševanje po premogu na zahodnem trgu povečalo, do konca tega desetletja bi na mednarodnem trgu utegnili zmanjšati odvisnost od nafte na 36 odstotkov, če bi porabo povečali za polovico. Mednarodna agencija za energijo celo poudarja, da bi lahko industrijsko razvite dežele zadostile 97 odstotkov potreb po premogu iz lastnih virov (zlasti ZDA, Kanada, Avstralija).

Ta predvidevanja pa večinoma uspešno uresničujejo države članice EGS, ki so kljub dokajšnjim lastnim zalogam še vedno zelo odvisne od uvoza premoga (24 odst. vseh potreb je vezanih na uvoz, to pa je 315 milijonov ton). Vendar se skušajo odvisnosti izogniti tako, da ob padcu proizvodnje premoga, kar je posledica pred leti zmanjšane povpraševanja in s tem v zvezi zapiranja neučinkovitih rudnikov, povečujejo produktivnost.

LETOŠNJE DEVALVACIJE PO SVETU

- februarja devalvacija belgijskega franka za 8,5 odstotka in danske krone za 3 odstotke.
- junija devalvacija francoskega franka za 5,75 in italijanske lire za 2,75 odstotka.
- oktobra so švedsko krono devalvirali za 16 odstotkov.
- avgusta je svojo valuto razvrednotila Mehika, in sicer za 28 odstotkov, svojo valuto je devalviral tudi Čile in sicer za 20 odstotkov.
- letos so devalvirali tudi argentinski peso, in sicer najprej za 17 odstotkov potem pa še za 140 odstotkov.
- Poljska je devalvirala letos svoj zlot za 130 odstotkov.
- med tistimi, ki so letos devalvirali svojo valuto je tudi Izrael, in sicer za 107 odstotkov glede na dolar. V zadnjih štirih letih pa je bil izraelski šekel devalviran glede na dolar za 914 odstotkov.

PREMOG — ZLATO NAŠEGA ČASA

Najmočnejši ponudnik premoga so ZDA, ki pa kljub ogromnim zalogam (pravijo, da jih bo po sedanjih stopnji proizvodnje še za 250 let), ne morejo zadovoljiti vseh povpraševalcev zaradi preobremenjenosti pristanišč. Zato nameravajo investirati v gradnjo novih pristanišč, s cenami pa nameravajo postati bolj konkurenčni. Zanje se vse bolj veča povpraševanje po južnoafriškem in poljskem premogu. Samo v ZRN so iz Južne Afrike povečali uvoz premoga za 48 odstotkov, v Belgiji pa celo za 72 odst. Od ameriškega tržišča sta odvisni predvsem Velika Britanija in Italija.

Kako pomemben energetski vir je premog, kažejo velike investicije, vložene v odpiranje novih rudnikov v Južni Koreji, s čimer se ta država hoče otresti odvisnosti od nafte. Francija, ZRN, Belgija in Španija pa bodo za pridobivanje premoga investirale

na Kitajskem šest milijard dolarjev.

Glede premoga kaže bolj slabo v vseh zahodnoevropskih državah. ZRN, katere energetska in jeklarska industrija sta močno odvisni od premoga, se je odločila spopasti s tem problemom. Ker ima manj rudnikov, kot bi jih lahko imela, skuša biti kar se da produktivna. Nemški rudniki so danes znani kot najbolj produktivni v Evropi. Vendar mora ZRN letno uvoziti 50 do 60 milijonov ton premoga, a ne le zaradi lastnih primanjkljajev, ampak zato, ker je uvoženi premog cenejši.

V Franciji skušajo temeljito preurediti domače tržišče premoga. Za leto 1990 so obljubili, da bodo izkopali 30 milijonov ton, a za zdaj še ne kaže, da bo tako. Vzroki: nerazvit tehnološki proces izkopavanja, nerazvito tržišče povpraševanja in premalo denarja za kredite, ki bi jih namenjali tej panogi.

globus

BRUSELJ — Države EGS so se sporazumele, da bodo za devet odst. zmanjšale izvoz jeklarskih polizdelov v ZDA. Sporazum je rezultat ameriške grožnje, da bodo zvišali uvozne carine.

NEW YORK — Po podatkih OZN bo svet do leta 2000 izkoristil 89 odst. svetovnih zalog nafte, 87 odst. zalog plina in le 3 odst. svetovnih zalog premoga.

KAHRO — Egiptovski predsednik Mubarak je izjavil, da še vedno niso izpolnjeni pogoji, da bi se egiptovski veleposlanik v Izraelu vrnil v Tel Aviv. S tem je potrdil, da ostajajo odnosi med državama še naprej »zamrznjeni«.

NEW YORK — Za nove nestalne člane varnostnega sveta OZN so bili izbrani Nizozemska, Malta, Nikaragva, Pakistan in Zimbabve. Te države bodo zamenjale Irsko, Japonsko, Panamo, Španijo in Ugando, ki jim poteče mandati.

JERUZALEM — Izraelski parlament je podprl Begovi predlog o aneksiji zahodne obale Jordana in Gaze.

LIMA — Vlada Ekvadora se je odločila, da zaradi zmanjšanja proračunskega primanjkljaja zniža ministrom plače za dvajset odstotkov.

DUNAJ — Po predlogu državnega proračuna za leto 1983 bodo avstrijski proračunski prihodki znašali 326 milijard šilingov, izdatki pa 340 milijard. To bo dosegel največji avstrijski proračunski primanjkljaj.

LONDON — Po poročanju vladna komisija, ki ugotavlja, zakaj Velika Britanija ni bila pripravljena na napad Argentine na Falklandske otoke, naj bi preverila tudi trditve, ki se je pojavila v parlamentu, da je ministrska predsednica Thatcherjeva deset dni pred napadom vedela za namen Argentine. Pravijo, da potrditev te domneve bi omajala sedanjo britansko do, posebej pa še njeno predsednico.

V žarišču dogodkov

Že od nekdaj drži trditev, da pred volitvami politiki najbolj lažejo. To velja tudi za Združene države Amerike, kjer imajo pred dvermi delne volitve v senat in v predstavniški dom, leta 1984 pa bodo predsedniške volitve. Komu naj volivci verjamejo, predsedniku ali opoziciji?

Predvolilne kalkulacije so za republikance (z Reaganom na čelu), kot za demokrate (brez pravega človeka na strankinem vrhu) enake: prepričali bomo volivce, da je »naša slika« Amerike ta prava. Reagan trdi, da je vse lepo, gospodarstvo tik pred razcvetom, demokrate nasprotuje, da bo vse vzel ...

Ko se je pred dobrim tednom predsednik prek televizije obrnil na ameriške volivce, jim je zatrjeval, kako je ameriško gospodarstvo, kljub nekaterim težavam, vendarle na poti ozdravitve. »Pri razreševanju štirih od petih problemov, s katerimi smo se srečavali v letu 1980, smo dosegli napredek«, je dejal Reagan. Ti štirje »jezdeci gospodarske Apokalipse« so bili in so še: inflacija, visoke obresti, visoki davki in nekontrolirani stroški zvezne vlade. Ko je govoril o »petem jezdecu« — brezposelnosti, je Reagan dejal, da je ta »zapuščina demokratične vladavine«.

Bližajoče se volitve v predstavniški dom bodo — kot napovedujejo — vladajoče republikance prikrajsale morda celo za 40 mest, kar sicer v težki gospodarski situaciji za vladajočo stranko ni nič neobičajnega. Da pa bi bil »poraz« na volitvah čim manjši, si Reagan prizadeva, da vsaj v svojih govorih posveča brezposelnosti vse več besed. Predsednik se brani s tem, da je uspešno »izganjal zlodeja« iz duše in telesa ameriškega gospodarstva.

Po podatkih iz septembra je 10,1 odst. oziroma 11 milijonov 300 tisoč Američanov brez dela. Še nikoli toliko po letu 1940. Pravijo pa, da to ni popolna slika brezposelnosti. Nekaj milijonov je takih, ki so obupali ob iskanju dela in jih statistika sploh ne zajema, približno štiri milijone ljudi pa proti svoji volji dela v skrajšanem delovnem času. Strokovnjaki ocenjujejo, da je brez dela pravzaprav okoli dvajset milijonov Američanov.

»The New York Post« je prejšnji četrtek na prvi strani objavil sliko, kako Reaganov sin, prej igralec nekem newyorškem baletnem ansamblu, v vrsti čaka pred uradom, kjer delijo nadomestila za brezposelnost (na notranjih straneh časopisa pa so bili dolgi izvlečki iz govora njegovega očeta o brezposelnosti).

Osnovna trditev demokratske opozicije glede brezposelnosti je ta, da Reaganu uspeva zadrževati inflacijo prav na račun armade tistih, ki nimajo dela. K temu dodajajo, da je Reagan v predvolilni kampanji leta 1980 omenjal svoj recept o »preganjanju inflacije«, ne da bi se s tem povečala brezposelnost.

Dejstvo je, da se je po prihodu Reagana na predsedniško mesto inflacija zmanjšala od 15 na 6 do 7 odstotkov. Tudi obresti so se znižale od 21 na 12 odstotkov. Predsednik tudi trdi, da mu je uspelo zmanjšati pro-

računske izdatke in davke. Resnica naj bi bila ta, da proračunski izdatki nekoliko počasneje naraščajo kot so v prejšnjih letih. Demokrate trdijo, da bo letošnji proračunski primanjkljaj rekorden: 200 milijard dolarjev.

Vse tisto, kar Reagan navaja kot svoje uspehe, demokrate ocenjujejo kot vzroke sedanjih problemov. Nizka inflacijska stopnja — trdijo — izhaja iz prepočasnega gospodarskega razvoja. Kadar ni povpraševanja, ni tudi pritiskov na podgažitve. Medtem ko Reagan govori, da je dolar danes toliko močan kot še nikoli in da je to znamenje zaupanja v ameriško gospodarstvo, je predsednik »Federal Reserve Boarda« Paul Walker pred dnevi v Tokiu izjavil, da ta trdnost dolarja škodi ameriškem gospodarstvu.

Vso to črno-belo slikanje ameriške stvarnosti volivce bega. Demokrate so prepričani, da bodo volivci volili njihove kandidate iz strahu

pred bankroti in še večjo brezposelnostjo. Republikanci se nadejajo, da bodo zmagali z glasovi tistih, ki so jim zagotovili delo, nizko inflacijo in ki jim je sedanjí predsednik izboljšal življenjski standard.

Verjetno ne republikanci in ne demokrate ne bodo uspeli volivcev prepričati o svoji »popolni nedolžnosti«. Reagan bi izgubil pri volitvah v predstavniški dom, če bi republikancem demokrate pobrali 45 ali več glasov. Do sem pravila igre dovoljujejo, da se volivci nekako »masčujejo« stranki, ki je pač na oblasti.

Kako priti do volilnih glasov, pa je predsednik Reagan pred dnevi pokazal z odločitvijo, da Sovjetski zvezi proda 23 milijonov ton pšenice in drugih žitaric. Če mu to uspe, si lahko pridobi naklonjenost ameriških farmerjev, ki jim trda prede zaradi velikih količin neprodanih žitaric. Ameriški poznavalci razmer nekoliko

dvomijo v uspeh te kupčije, ker se kot prodajalci žitaric ponujajo tudi Kanada, Argentina, Avstralija in pa države EGS.

Lani je Reagan prav tako ponudil Sovjetski zvezi 23 milijonov ton žitaric, toda Sovjeti so je kupili le 14 milijonov ton. Za tekoče leto je SZ obvezana s posebnim dogovorom, da mora kupiti najmanj 6 milijonov ton ameriških žitaric. Kupili so nekoliko več kot sedem milijonov ton, medtem ko so prek sedem milijonov ton žitaric kupili v Kanadi, za večje količine pa se pogajajo tudi z Argentino.

Iz tega bi se dalo sklepati, da Reaganova kupčija z žitaricami (in v prenešenem smislu z volivci) ne bo do kraja uspešna. V tem primeru bo hudič črn tako za vladajoče republikance kot za opozicijske demokrate, kajti dobra kupčija je vendarle življenjski nacionalni interes Združenih držav Amerike.

ZA ENE BELO — ZA DRUGE ČRNO

Za stabilizacijo dinarja in za izvoz

Izhajajo iz družbenih opredelitev o vodenju aktivne politike realnega teja dinarja, kot enega izmed bistvenih dejavnikov za uresničevanje programa gospodarske stabilizacije, in upoštevajoč obširno zastojanje konvencionalne sposobnosti našega gospodarstva zaradi hitreje rasti domačih od cen na zunanjem trgu, je zvezni izvršni svet na seji 21. oktobra letos sprejel sklep o 20-odstotni devalvaciji dinarja.

Predsednica zveznega izvršnega sveta Milka Planinc je v intervjuju za beograjsko televizijo poudarila, da je ZIS bil prisiljen v korak, kakršen je devalvacija in da ima ta ukrep s svojo težo le, koliko je sestavni del dolgoročnega razvojnega programa. Jugoslovansko gospodarstvo je zakorakalo med srednje razvite države, vendar le po možnostih, ki jih ima. Po tem, kako uporabljamo naše materialne in kadrovske možnosti, smo še globoko med nerazvitimi.

Devalvacija dinarja je med tistimi ukrepi skupne strategije gospodarske stabilizacije, ki naj prispeva k povečanju proizvodnje in izvoza ter k racionalnejšemu uvozu Slovenija in njeno gospodarstvo sta že dlje časa opozarjala, da je nujno hitreje prilagajanje tečaja dinarja do drugih valut. Jugoslovanski gospodarstveniki podpirajo zadnji ukrep ZIS, opozarjajo pa hkrati, da ne bi smeli dovoliti, da bi rast cen čez noč

snešla vse pozitivne učinke prilagajanja tečaja dinarja.

Jugoslovanski dinar je zdaj devalviran sedmič po zadnji vojni in desetič odkar obstoja. Prvič so dinar devalvirali leta 1931, potem 1935 in 1939. Po drugi vojni so prvič zmanjšali vrednost dinarja januarja 1952, potem 1965, 1971 (dvakrat), 1973, 1980. Vsakokrat, ko so devalvirali dinar, so ukrep opravičevali s približno istimi vzroki: neskladja med domačo in

zunanjno vrednostjo dinarja, zaradi katerega so domače cene naglo rasle, izvažati se velikokrat ni izplačalo, uvažati pa je bilo pogosto ceneje kot delati doma. Strokovnjaki pravijo, da je bila najbolje pripravljena devalvacija leta 1965, vendar, premajhna odločnost in različne koristi so zvedele dobre namene. Tudi za zadnjo devalvacijo leta 1980 pravijo, da bi bila veliko bolj učinkovita, če bi bila ustrezno pripravljena, tako pa so se njeni učinki zaradi zviševanja cen izgubili že po dobrih štirih mesecih.

Milka Planinc je v intervjuju za televizijo dejala, da bo ZIS po devalvaciji dinarja korigiral cene, zlasti tistih izdelkov, pri katerih je velik pritisk po uvozi. Dejala je tudi, da bomo morali v prvi polovici prihodnjega leta imeti cene zamrznjene in jih samo restriktivno spuščati. Ob sedanjem stanju zadolženosti v tujini, ki jo bomo zmagovali le z večjim izvozom, tega pa posredno tudi z devalvacijo — je predsednica ZIS dejala, da so letošnja odplačila dolgov znašala štiri milijarde 630 milijonov dolarjev. Do konca leta nam je ostala še ena milijarda. Prihodnje leto bomo morali plačati štiri milijarde 500 milijonov dolarjev, leta 1984 štiri milijarde 400 milijonov, leta 1985 štiri milijarde 100 milijonov dolarjev. Ko so Planincovo po tem vprašali ali bomo potem lažje zadihali je dejala, da je to odvisno od tega, če bomo zagotovili dolgoročni prodor izvoza in če bomo znali stabilizirati dinar. Na vprašanje kdo je odgovoren za sedanje stanje pa je predsednica ZIS dejala, da bi bilo nerealno to vprašanje zastaviti v smislu enega človeka in da si vsi skupaj moramo deliti odgovornost, to pa zato, ker nismo imeli moči, da bi tisto, za kar smo se ideološko in politično opredelili, hitreje uveljavljali v praksi. Bilo je veliko besednih opredelitev, praktične akcije pa ni bilo. To nas je veliko stalo.

Na vprašanje, ali bomo po odplačilu dolgov lahko lažje

zadili, pa je predsednica zveznega izvršnega sveta dejala, da bo to odvisno od tega, ali bomo zagotovili dolgoročni prodor izvoza, ali bomo doma stabilizirali dinar. Letos ni bilo nič kaj prijetno, ko nismo vedeli, ali bomo dobili posojila ali ne. Spoznali smo, kdo so naši prijatelji, kajti prijatelja spoznaš v nesreči. Zdej se je treba znebiti številnih utvar in se opreti na lastne sile. Naša velika priložnost so države v razvoju, ki se utegnajo močno razviti. V tem lahko

Milka Planinc

najdemo svojo korist, je poudarila Milka Planinc.

V nadaljevanju pa je dejala, da smo se po sprejetju ustave in zakona o združenem delu veliko ukvarjali z ustanavljanjem temeljnih organizacij združenega dela, drugih mehanizmov pa nismo izpopolnili. Sprejeli smo sklepe in zakone, ki so kot sistemske rešitve dobri, vendar bi

morali delovati še bolje. To je treba uveljaviti tudi v praksi, nikakor pa ne pride v poštev, da bi spremenili temeljne opredelitve. Naša poglavitna naloga pa je, da zdaj to spremenimo v praktično akcijo oziroma v način ravnanja. Treba bo spremeniti tudi nekatere predpise, kajti vsak predpis ni tudi sistem. Zdej razpravljamo tudi o kreditno-monetarni politiki, o bančnem sistemu, o tistem, kar je povzročilo motnje. Na tem področju je velika vrzel, saj smo priča številnim nesoglasjem, celo teoretičnim, v katero smer in kako ukrepati. Vse to traja že zelo dolgo, leta in leta nismo našli skupnih rešitev, zdaj pa je ZIS prisiljen najti praktično rešitev, ker nima več časa čakati, ker tega ne moremo več trpeti, da se povsod v resnici ustvarja lažni denar in da si družba dela utvare, da ima veliko več, kot dejansko ima.

Na vprašanje, ali se bodo spremenile tudi nekatere sistemske rešitve, še zlasti v deviznem zakonu, je Milka Planinc odgovorila: Sedaj smo že na stopnji, ko naj bi opredelile komisije za stabilizacijo spremenile v konkreten zakon. Ena izmed ključnih nalog je odpraviti plačilnobilančne pozicije republik, ki so se spremenile v bilance in se zaprele, in sicer manj zaradi sistema samega in bolj zaradi načina njihove uveljavitve. Pri tem smo bili deležni soglasja, in sicer vsestranskega. S tem odpiramo možnosti, da bi se organizacije združenega dela na jugoslovanskem trgu povezale v skladu s svojimi interesi, poslovnimi stiki, programi za izvoz in nekaterimi drugimi interesi. Pri tem zakonu smo skušali seči še malo dlje, in sicer tako, da bi natančneje

opredelili položaj združenega dela in razpolaganje z devizami za lastne potrebe, za plačila v tujini. Tako pa naj bi imeli tudi možnosti, da se združujejo in vplivajo na devizno politiko države v celoti.

Izkušnje z dogovarjanjem niso slabe, saj smo v teh nekaj mesecih o vsem dosegli dogovor z republikami in pokrajinama. Najnovejša izkušnja je, da smo v petih dneh, ko smo pripravljali ta sveženj ukrepov, deloma ob soglasju z izvršnimi sveti republik in pokrajin, deloma v soglasju s skupščinami, dosegli soglasje glede spornih vprašanj, tako da sta naposled prevladala skupnostna zavest in interes skupnosti. Moram reči, da je pri tem marsikaj odvisno od zveznega izvršnega sveta, vendar ne samo od ZIS, temveč od vseh tistih, ki dajejo podlago za usklajevanje. Trdno sem prepričana, da se bomo, če imamo jasno in trdno zasnovo, kam gre naša pot, tudi lažje usklajevali.

V našem sistemu ZIS sam ne oblikuje koncepcije niti ne more sam vsega razrešiti. Ničesar ne bi mogel sam razrešiti, če ne bi bilo soglasja vseh drugih subjektivnih sil. O vseh teh ukrepih smo se dogovarjali, sicer ne o vsaki podrobnosti. ZIS je odgovoren za kakovost ukrepov, za analitično podlago, za končne rešitve. Vendar je bilo to nujno storiti s soglasjem najbolj odgovornega dela federacije. Treba pa je sprožiti še bolj konkretno akcijo spodaj, v delovnih organizacijah, občinah, ker ni dovolj le soglasje na zvezni ravni. Veliko težje in veliko pomembnejše je izvajati bitko tam, kjer teče življenje, je pouč rila predsednica ZIS Milka Planinc.

IZHODISCA ODGOVORNOSTI

Srečanje samoupravljalcev »Rdeči prapor« bo februarja v Kragujevcu in zanj pripravljajo izhodišča za razpravo o odgovornosti. Vprašanje je namreč, kdo ravnava odgovorno in kdo neodgovorno, kajti splošne kritike neodgovornosti čisto zve- nič kot pozivanje na linčanje, so ugotovili na sestanku odbora, ki pripravlja srečanje samoupravljalcev v Kragujevcu. Često se namreč dogaja, da so najbolj glasni pobudniki odgovornosti prav tisti, ki najmanj odgovorno ravnajo, češ da imajo zvezane roke in da delavca ne morejo odpustiti iz službe, če menijo, da je slaba, kriva pa je organizacija združenega dela, češ da je privedla do takšne atomizacije gospodarjenja, da ni mogoča velikopoteznost gospodarjev, ki so doslej vodili velike gospodarske organizacije.

Takšna razmišljanja o odgovornosti so zavestno ali podzavestno v nasprotju s samoupravljanjem in so torej neodgovorno prav s stališča izgrajevanja samoupravljanja oziroma osvobodjanja dela glede na vsebino zakonjenega združevanja dela. Temeljna je torej odgovornost za uresničevanje samoupravljanja. To odgovornost pa si delijo vsi člani naše družbe glede na dolžnosti, ki so jih prevzeli nase v delegatskem sistemu. Velik vzrok za neodgovorno delovanje je v omenjenem pripravljalnem odboru, saj večina naših zakonov še vedno ne temelji na ustavi in zakonu o združenem delu in torej objektivno onemogoča samoupravno snovanje dela in delovanja mnogih dejavnikov, ki so sicer opredeljeni za samoupravljanje. Taka zakonodaja, prevzeta iz minulih časov, je velika ovira za samoupravno delegatsko odločanje. Dolžnost skupščine je da z zakonodajno aktivnostjo čim prej odstrani vse zakone, ki so ovira za izgradnjo in funkcioniranje samoupravljanja. Nasprotniki samoupravljanja in tisti, ki bi jih samoupravljanje

PISMO IZ BEOGRADA

znalo na prejšnja nižja mesta, iz katerih so izšli, pa si tega ne želijo, namreč izdatno uporabljajo zastarele zakone za ohranjanje svojih položajev, ki niso dedni, in za zavlačevanje z odločanjem, ki bi hitreje omogočilo spreminjanje družbe v celoti.

Organizacije združenega dela in druge samoupravne organizacije bi morale torej očistiti pred vsem, kar zavira samoupravno odločanje delavcev. Pri tem čiščenju bi namreč odkrili marsikatero neodgovornost in povzročitelja neodgovornega delovanja, ki se še vedno skriva za fasado velikega in zaslužnega pobudnika za samoupravljanje.

Kot zljed takega čiščenja s carskim rezom naj navedemo livarniški kombinat v Novem Beogradu FOB, ki je od prejšnjega meseca pod stečajem. Na dvorišču te livarne so našli, zaraščeno s travo, opremo tovarne za proizvodnjo jeklenih odlivkov, ki je postala zaradi nemarnosti neuporabna, stala pa je milijarde starih dinarjev in deviznih sredstev, skupaj s še nekimi velikimi aparaturami, ki bi lahko ustvarile najsodobnejše delovne razmere v zares moderno zasnovani livarni. Namesto da bi začeli s sodobno proizvodnjo na evropski ravni pa so ostali na zastareli skorajda obrtniški livarski proizvodnji in povrh še mnogi delavoljni ljudje niso imeli zaposlitve, ki bi jim jo lahko dala na dvorišču zavržena tovarna.

Navedeno samoupravno organiziranje livarne v povezavi z mnogimi tovarnami motorjev za avtomobile in traktorje vse ja do »Crvene zastave« FAP in Famosa je trajalo desetletje, pa ne zato, da bi dobili najboljšo vsebino dohodkovne proizvodne povezanosti, temveč zaradi tega, da bi lahko vodilni ljudje krožili na gor do SOZD in dalje in skrbeli predvsem za svoje osebnostne interese, ne pa za skupne interese zainteresiranih proizvajalcev in ne nazadnje vse družbe. Bilo je namreč kar 17 transformacij samoupravljanja, ki niso pomenile ničesar drugega kot metanje peska v oči delavcem, ki nikakor niso mogli priti nikjer do besede, saj so bili v mrežah klanov, ki so se dajali med seboj zaradi zavzemanja čim boljših položajev posameznikov, a na račun vsega delavstva, saj tovarne, ki so ostale brez blokov za avtomobiliste in druge stroje, niso mogle uresničevati svojih planov in so imele izgube. Če pade domina, pada niz domin, in to je destabilizacija, ki jo želimo končno prekiniti.

Viktor Širec

Kdo so naši kupci?

Poznavalci naše zunanje trgovine trdijo, da je jugoslovanski izvoz preveč navezan na Evropo, ki zajema 77 odst. vsega našega izvoza (pokrivamo pa iz evropskih držav 78 odst. vsega uvoza). Med evropskimi državami pa med našimi kupci daleč pred drugimi prednjači Sovjetska zveza. Ta je lani pokupila tretjino vsega blaga, ki ga je Jugoslavija izvozila in okoli 43 odst. blaga, ki smo ga prodali v Evropi. V milijardah je lani naš izvoz takole izgledal: SZ 99 milijard dinarjev, Italija 28, ZR Nemčija 24, Irak 15, ČSSR 15, ZDA 11, DR Nemčija 10, Poljska 8, Libija 7, Madžarska 7, Francija 6 in Avstrija 6 milijard dinarjev.

Taka enostranska v našem izvozu ni dobra predvsem zato, ker si v Jugoslaviji zadnja leta prizadevamo ustvariti kar največ konvertibilnih deviz, ki jih rabimo za uvoz in za odplačilo deviznih dolgov. Ni pa takšna enostranskost ugodna tudi zato, ker v Sovjetsko zvezo na primer veliko več izvozimo kot pa tam kupimo, kar pomeni da SZ na nekakšen način kreditiramo. Lani je ta razlika v našo škodo znašala okoli 23 odstotkov. Za letošnje podatke še slabo sliko.

In še ena slabost se kaže pri našem izvozu oziroma uvozu. Nekateri deli naše države izvažajo v vzhodnoevropske države, svoje potrebe po uvozu pa uveljavljajo na konvertibilnem tržišču.

OBISK SOSEDOV

10-LETNI JUBILEJ, 13 LET SODELOVANJA

Poteklo je 10 let od podpisa dogovora o sodelovanju med Domovinsko ljudsko fronto Železne županije na Madžarskem in Pomurskim medobčinskim svetom socialistične zveze. Sodelovanje med obeh pokrajinama pa se je začelo že tri leta prej. Medtem so se stiki neprestano krepili in razširili domala na vsa področja — politika, kultura, šolstvo, šport, gospodarstvo idr. Socialistična zveza pri nas in domovinska ljudska fronta na madžarski strani sta pri tem odigrali pomembno vlogo kot spodbujevalki širšega sodelovanja in tudi s konkretnimi stiki. To je bila skupna ugotovitev ob obisku delegacij DLF v Pomurju (preteklo sredo in četrtek), ki jo je vodil prvi sekretar Imre Mesaroš.

Gre za vsakoletna srečanja predstavnikov obeh družbenopolitičnih organizacij, na katerih pregledajo uresničevanje programa o medsebojnem sodelovanju in sprejmejo dogovor o nadaljnjih stikih. Kot je poudaril predsednik Pomurskega medobčinskega sveta SZDL Maks Rojs, najnovejši ukrepi pri nas glede potovanja v tujino ne bodo vplivali na plodno povezovanje obeh omejenih območij in tudi ne na kulturnoprosvetne, športne ter druge stike pripadnikov narodnosti z matično državo. Občina Murska Sobota naj bi še bolj okrepila medsebojno sodelovanje s Korméndom, tendavska občina pa z Monoštrum (Szentgotthárdom).

Na področju gospodarstva velja med letošnjimi rezultati posebej omeniti podpis kooperantskih pogodb med korméndsko pohišveno zadrugo in delovno organizacijo Sobota iz Murske Sobotre ter tovarno čevljev Planika in čevljarsko industrijo Szavaria iz Szombathelyja. Kot

kaže, pa bosta takšno pogodbo kmalu podpisala še Elektroimpex iz Szombathelyja in LIV iz Poljske. Letos je bila zelo uspešna tudi izmenjava sejemskega sodelovanja.

Goste iz Madžarske je sprejel tudi sekretar Medobčinskega sveta zveze komunistov za Po-

murje Geza Bačič, ki je bil pred 10 leti tudi sopodpisnik dogovora o sodelovanju socialistične zveze Pomurja in Domovinske ljudske fronte Železne županije. V pozdravnem nagovoru je med drugim poudaril, da si bo zveza komunistov prav tako prizadevala za ohranitev in razširjanje stikov ob meji, še posebej pa med pripadniki narodnosti.

Prvi dan bivanja v Pomurju so madžarski gostje obiskali še tovarno čevljev Planika v Turnišču in Prosenjakove. V četrtek pa je Imre Mesaroš z najbližjimi sodelavci odpotoval v Ljubljano, kjer

Srečanja predstavnikov Domovinske ljudske fronte Železne županije in Pomurskega medobčinskega sveta socialistične zveze Pomurja v Murski Soboti. (Foto: J. G.)

mi in športnimi skupinami ter šolami na obeh straneh meje in druge že utečene oblike sodelovanja, med novimi pobudami pa velja omeniti predlog naše strani, da bi izmenjavali kadre v šolstvu in pri delu kulturnih skupin, gostje pa so med drugim predlagali, da bi naši otroci sodelovali na njihovih bratnih taborih. Razen osnovnih šol (Lendava—Monošter, Prosenjakove—Gornji Senik) naj bi prišlo do tesnejšega sodelovanja tudi med srednjimi šolami v Pomurju in Železni županiji.

JOŽE GRAJ

Kongres jasnih usmeritev

Minulo soboto in nedeljo je v športni dvorani Marof v Novem mestu potekal 11. kongres Zveze socialistične mladine Slovenije. 443 zbranih delegatov je po prvem plenarnem zasedanju, v katerem je o delu in življenju mladih v naši republiki v zadnjih štirih letih od novogoriškega do novomeškega kongresa — podala poročilo predsednica republiške konference ZSM Slovenije Darja Colarič, takoj pričelo delo v vseh petih kongresnih komisijah.

Za vse: komisijo za družbenoekonomske odnose, komisijo za razvoj političnega sistema socialističnega samoupravljanja, komisijo za množično in frontno organiziranost mladinske organizacije, komisijo za preobrazbo vzgoje in izobraževanja ter komisijo za razvoj kulture, množične kulture, prostega časa, telesne kulture in interesnih dejavnosti mladih velja, da so izhajale iz neposrednih okolij mlade generacije. Vse razprave — bilo jih je skupno 210 — so na neposreden in kritičen način obravnavale domala vsa področja dela in življenja mlade generacije. V njih pa so se razpravljali zavedali, da bodo vse nakopičene težave, ki jih pestijo, kot tudi svoje interese in potrebe, reševali in usklajevali po edini pravilni poti: po samoupravnih poteh v delegatskih skupščinah, v delegacijah, delavskih svetih, skupščinah družbenopolitičnih skupnosti in samoupravnih interesnih skupnosti.

V komisiji za družbenoekonomski razvoj so bile v ospredju razprave, ki izhajajo iz specifičnega družbenoekonomskega položaja mladih. Zato je bilo tukaj največ povedanega o problemih zaposlovanja mlade generacije, pridobivanja stanovanj, o odnosu mladih do nadaljnjega razvoja znanosti, kot tudi o kmetovanju, kjer mlada generacija vse bolj vidi možnosti za ublažitev vseh naštetih težav, s katerimi se srečuje.

Težave dela osnovnih mladinskih organizacij v združenem delu in krajevnih skupnostih pa so bila glavna tema večine razprav v komisiji za razvoj političnega sistema socialističnega samoupravljanja. Pri tem so se še posebej zavzeli za večjo skrb pri izobraževanju in usposabljanju mladine za potrebe splošne ljudske obrambe in družbene samozasčite. Delo te komisije je zajemalo tudi aktivnosti na področju mednarodnih odnosov, posebno pozornost pa so namenili sredstvom javnega obveščanja, ki morajo — po mnenju mladih razpravljalcev — storiti več, kot so to doslej za okrepitev že dokaj omajanega zaupanja javnosti v njihovo delo.

Ker metoda dela in organiziranja v ZSMS zaostajajo za potrebami — kot so ugotovili na delu komisije za množično in frontno organiziranost ZSMS — mora v prihodnje biti osnova za delo celotne mladinske organizacije, še bolj kot doslej, v osnovnih organizacijah. Mladi vse bolj pogrešajo neformalne oblike delovanja in jih — po besedah

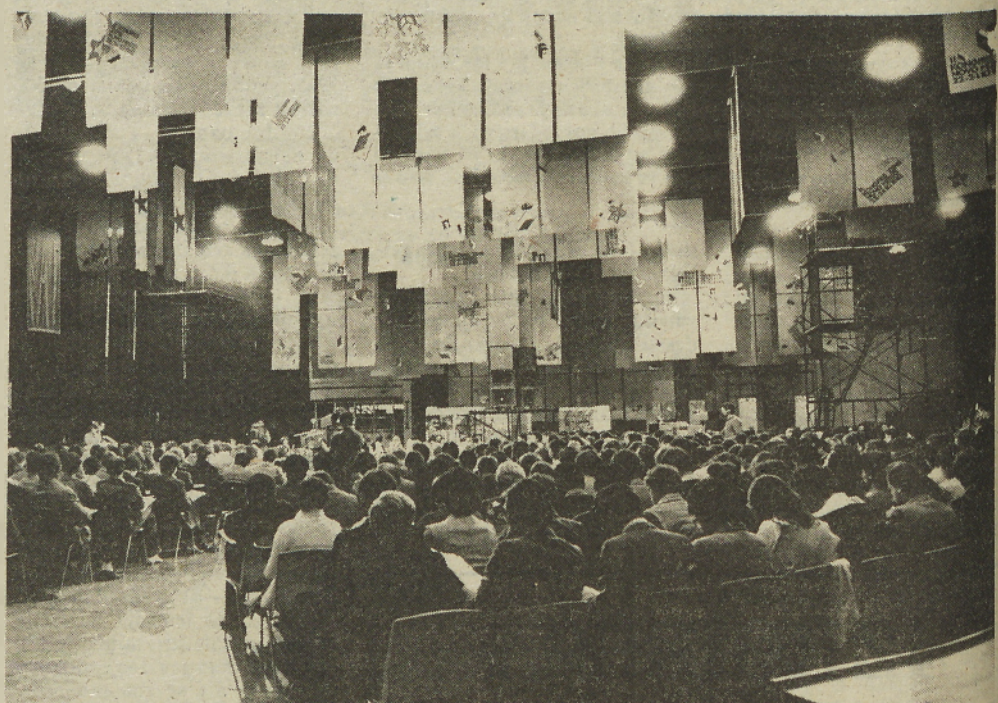
nekaterih razpravljalcev moti — da morajo za zadovoljitev raznih trenutnih potreb ustanavljati društva, pripraviti ustrezeni program in ostalo, kar mnogokrat traja tako dolgo, da jih določeno področje več ne zanima in se želijo preizkusiti drugje.

V komisiji za preobrazbo vzgoje in izobraževanja so ugotovili, da samoupravni položaj učencev in študentov ni urejen. In zato so se zavzeli, da predvidene spremembe zakona o usmerjenem izobraževanju ne smejo vplivati na zmanjšanje vloge dijakov in učencev. Njihov družbenoekonomski položaj pa se bo lahko izboljšal le z najtesnejšo povezanostjo štipendiranja in kadrovske politike.

Zaostreni pogoji gospo-

darjenja ne smejo vplivati na izkoriščanje prostega časa mladih organiziranih v družbenih organizacijah in društvih. To pa bo mogoče zagotoviti le, kot je bilo poudarjeno v delu pete komisije, če bo mladinska organizacija ustvarila pogoje, ki bodo omogočili aktivno izrabo prostega časa.

Po delu komisij, ki se je v soboto popoldan zavleklo v pozne večerne ure, so delegati sklenili 11. kongres ZSM Slovenije v nedejo dopoldan z drugim plenarnim zasedanjem. Sprejeli so programske in ključne usmeritve, zajete v resoluciji ter poslali pozdravno pismo konferenci SZDL Jugoslavije, v katerem so zapisali, da so odločni spoprijeti se z vsem, kar zavira pot razvoja samoupravljanja.

11. kongres ZSM Slovenije pozdravil Andrej Marinc

Vztrajajte in še poglobljajte usmeritve!

Delegati in goste kongresa je pozdravil tudi na prvem plenarnem zasedanju predsednik Predsedstva CK ZK Slovenije Andrej Marinc. Po krajšem orisu časa in razmer, s katerimi se danes srečujemo, je tovariš Marinc spregovoril o vlogi mladih v naši družbi in med drugim dejal:

»Najrazličnejših nalog, ki so pred nami, ne bomo mogli izpeljati brez mnogo več znanja, delovne in razredne zagnanosti. Zato je ni pomembnejše naloge ZSMS, kot je ta, da organizira mladino, da se bo naučila v vseh organiziranih družbenega sistema — od TOZD, šole do športnega društva in mladinskih delovnih akcij — uspešno boriti za razmere, v katerih si bodo mladi ljudje

pridobivali čimbolj temeljito in vsestransko znanje, čim širše delovne izkušnje, čim boljše možnosti za to, da se izoblikujejo v samoiniciativne, odgovorne, pokončne osebnosti. Naloga vseh v socialistični zvezi združenih subjektivnih sil, še zlasti pa komunistov paje, da se mladina in ZSMS za te cilje ne boste bojevali brez njihove vsestranske aktivne podpore. Najob tem citiram misel, ki jo je nekoč izrekel tovariš Tito in je še kako aktualna za mlado generacijo tudi v tem družbenopolitičnem trenutku:

Mladi ljudje morajo vedeti, da je ta družba njihova, da jim daje velike perspektive, da pa se morajo tudi samo bojevati prek organov samoupravljanja in povsod

drugod za napredek družbe, za interese naše socialistične skupnosti, za svoj interese.«

Nato je Andrej Marinc še pozval mlade, da se v okviru mladinske organizacije, združeni v zvezo delovnih ljudi, spopadejo z vsemi poskusi pritiskov in tudi z družbenimi protislovji ter poglobljajo socialistično, samoupravno in neuvrščeno usmeritev naše družbe in zaključil:

»V pripravi na vaš kongres je bil večkrat nakazan pomemben premik v teoretskem opredeljevanju in praktičnem spreminjanju odnosa ZSMS do interesnih organizacij mladih. Rad bi vas opogumil, da vztrajate in še poglobljajte to usmeritev!«

V delu 11. kongresa ZSM Slovenije 23. in 24. oktobra je sodelovalo 443 delegatov in nekaj čez 200 gostov ter okrog 130 predstavnikov sredstev javnega obveščanja. Kongresa so se prvi dan udeležili tudi: Andrej Marinc, Janez Zemljarič, Franc Šetinc, Marjan Orožen, Janez Vipotnik in Vinko Hafner.

Prisotne so bile še delegacije zvezne, vseh republiških in pokrajinskih konferenc ZSM, delegacije mladih rojakov iz Avstrije, Italije, Madžarske in delegacija gruzijskega komsomola iz Sovjetske zveze.

Novo vodstvo RK ZSM Slovenije

Takoj po končanem kongresu, je bila v Novem mestu 1. seja republiške konference ZSM Slovenije. Na njej so izvolili novo vodstvo in člane predsedstva republiške konference. Novi predsednik republiške konference ZSMS je **ANDREJ BRVAR**, diplomirani inženir matematike, podpredsednica **SASA DRAGOŠ**, diplomirana politologinja, sekretar pa **BOJAN ŽLENDER**, prav tako diplomirani politolog.

IZ POROČILA DARJE COLARIČ

Boj mladih — boj za splošne cilje družbenega razvoja

»Sprejetje zadnjih izrednih ukrepov je precej vzvalovilo naše družbeno življenje. Strinjamo se z zahtevo po večjem, nujnem varčevanju z energetskimi viri, ki jih pač nimamo, in tudi s solidarnostjo, ki je v naši socialistični samoupravni družbi ena temeljnih načel skupnega življenja. O tem je tekla beseda tudi na zadnji seji republiške konference socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije, ko smo obravnavali naloge in odgovornosti organiziranih subjektivnih sil za hitrejšo in učinkovitejšo uresničevanje politike gospodarske stabilizacije. Glede na to, da so sprejeta skupna stališča znana, o tem ne nameravam širše govoriti.

Poudarila bi le, da je za nadaljnji družbenopolitični in gospodarski razvoj na osnovi socialističnega samoupravljanja nujno neprestano analiziranje ustreznosti sprejetih ekonomskih ukrepov in sprotno nadomeščanje le-teh z bolj učinkovitimi in sistemskimi. Še posebej to velja za izredne intervencijske ukrepe.

Za tem je Darja Colarič spregovorila o nekaterih glavnih točkah, s katerimi so se spopadali mladi v preteklem štiriletnem obdobju: po njenem so bila to protislovja v zaposlovanju in

problemu brezposelnosti, stanovanjske razmere mladih družin, štipendiranje, položaj mladih kmetovalcev, preobrazba vzgoje in izobraževanja, mesto in vloga mladinske organizacije v političnem sistemu in družbenoekonomski položaj mladih. Največji storjen premik pa je po njenih besedah, da so mladi preko mladinske organizacije pričeli uveljavljati svoje interese, ki so precej specifični in določajo specifični položaj mlade generacije in nadaljevala: »S položaja mladega človeka smo se borili za splošne cilje našega razvoja.«

Nato je kritično ocenila prispevek mladih pri urensičevanju preobrazbe vzgoje in izobraževanja, spregovorila o problematiki štipendiranja in reševanju stanovanjskih vprašanj, pa tudi o mladinski organizaciji v političnem sistemu socialističnega samoupravljanja, ki po njenih besedah ni kot bi morala biti množica mladih aktivistov, ob zaključku svoje uvodne besede pa še dejala: »O našnje razmere so za mlade ljudi težke, res pa je tudi, da se je hkrati v mladinski organizaciji marsikaj spremenilo: vse bolj je odprta, demokratična in množična...«

SLAVKO POLANIČ — novi predsednik MGZ za Pomurje

Pred kratkim je bil za novega predsednika medobčinske gospodarske zbornice za Pomurje izvoljen tovariš Slavko Polanič iz Murske Sobotice, dosedanjí namestnik republiškega sekretarja za finance SR Slovenije.

Rodil se je 12. aprila 1925 v Kristancih v Ljutomerški občini. Srednjo ekonomsko šolo je končal v Murski Soboti, potem pa še višjo ekonomsko-komercialno šolo v Mariboru. Po poklicu je torej ekonomist. Najprej se je zaposlil v mestnih obrtno-storitvenih podjetjih v Murski Soboti, zatem pa v podjetju Panonija, kjer je bil kar štirinajst let računovodja, tri leta pa direktor. Leta 1969 je postal direktor službe za avtomatsko obdelavo podatkov v tovarni oblačil in perila Mura, kjer je ostal vse do konca leta 1979. Takrat so ga namreč imenovali za namestnika republiškega sekretarja za finance v Ljubljani.

BOLE UVELJAVITI MEDOBČINSKO GOSPODARSKO ZBORNICO — Tako meni novoizvoljeni predsednik Slavko Polanič. Foto: M. Jerše.

Poleg delovnih obveznosti pa je tovariš Polanič vse skozi prevzemal tudi vrsto odgovornih družbenopolitičnih funkcij. Od leta 1953 pa vse do ukinitve okraja v Murski Soboti je bil okrajni odbornik, nato pa občinski odbornik. Hkrati pa je opravljal funkcijo predsednika sveta za finance in družbeni plan pri skupščini občine Murske Sobotice. Občinski odbornik je bil vse do leta 1969. V letih 1974 do 1982 so ga izvolili za delegata v občinski izobraževalni skupnosti in sicer prvo mandatno obdobje kot predsednika zbora uporabnikov, v drugem mandatnem obdobju pa za predsednika skupščine občinske izobraževalne skupnosti v Murski Soboti.

Tovariš Polanič pa je bil zelo aktiven tudi v društvenem delu. Med drugim so ga imenovali za predsednika društva knjigovodij murskosoboške občine. To društvo se je kasneje preimenovalo v društvo računovodskih in finančnih delavcev. Deloval pa je tudi v avto-moto društvu Stefan Kováč v Murski Soboti. Sedaj je predsednik ene izmed komisij pri glavnem odboru združenja računovodskih in finančnih delavcev SR Slovenije, udeležuje pa se tudi v raznih društvih.

Med službovanjem v Ljubljani so ga izvolili v različne upravne organe. Za svoje požrtvovalno delo pa je prejel tudi red dela z zlatim vencem in vrsto drugih priznanj. Sodobni trenutek vsekakor ni zavidljiv za prevzem takšne odgovorne funkcije v medobčinski gospodarski zbornici, smo pač v obdobju sprejemanja številnih intervencij, predpisov, ki dostikrat zaobličujejo organe samoupravljanja v organizacijah združenega dela. To terja večjo angažiranost pomurskega združenega dela ter večjo prisotnost in uveljavitev medobčinske gospodarske zbornice za Pomurje, poudarja novi predsednik MGZ za Pomurje Slavko Polanič.

Milan Jerše

O družbenem planu in usmerjenem izobraževanju

Delegati vseh treh zborov skupščine občine v Murski Soboti so na skupnem zasedanju uvodoma podprli stališča izvršnega sveta k predlogu sprememb in dopolnitev dogovora o temeljnih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1981—1985. Zavzeli pa so se za pospeševanje skladnejšega regionalnega razvoja naše republike, kjer bi bilo potrebno investicije obravnavati selektivno in naložbe spodbujati zlasti na manj razvitih območjih.

Več govora je bilo o osnutku sprememb in dopolnitev dogovora o temeljnih družbenega plana murskosoboške občine za omenjeno srednjeročno obdobje. Sprito zaostrenih pogojev gospodarjenja se ne bodo mogli izogniti počasnejši rasti družbenega proizvoda in dohodka, zaposlovanja ter skupne in splošne porabe. Čeprav bodo materialni okvirni razvoja sicer nujni od prvotno načrtovanih, pa so v primerjavi s slovenskim povprečjem vendarle nekoliko

višji. V spremenjenem družbenem načrtu pa namenljajo posebno pozornost področju mednarodne menjave, zlasti izvozu. V murskosoboški občini bi morali doseči cilj, ki so ga uvrstili v sam vrh že ob začetku sestavljanja sedanjega družbenega razvojnega načrta, da bi namreč izvoz povečevali za 10 odstotkov, v SRS pa predvidevajo 8 odstotkov. Ena pomembnejših obveznosti je vsekakor tudi nadaljnje prestrukturiranje gospodarstva. Zato je bila upravičena zahteva enega od delegatov, da je treba apelirati na organizacije združenega dela, ki naj združijo več sredstev za tiste razvojne programe, ki bodo omogočili odpiranje novih delovnih mest. Sicer pa bo javna razprava o tem pomembnem dokumentu trajala do 10. novembra, ker bi naj predlog plana sprejeli že ob koncu letošnjega decembra.

Delegati so se seznanili tudi s poročiloma o izvajanju zakona o usmerjenem izobraževanju v

Sloveniji in Pomurju; slednjega bodo dopolnili še z ugotovitvami o vlogi in položaju pomurskih delavskih univerz, ki imajo na tem področju nadvse pomembne naloge. V razpravi so dokaj ugodno ocenili gradivo, kar velja tudi za dobre priprave na uveljavljanje usmerjenega izobraževanja. K temu je v mnogem pripomogla vsestranska pripravljenost pedagoških delavcev v posameznih vzgojnoizobraževalnih organizacijah, ne gre pa prezreti tudi ugodnih učnih uspehov. Sprejeli so tudi stališča izvršnega sveta, ki imajo namen odpraviti določene pomanjkljivosti in probleme, ki so se pojavili v praksi.

Na skupnem zasedanju pa je bil govor še o izvajanju samoupravnega sporazuma o štipendiranju, o uresničevanju sklepov in stališč o zdravstvenem varstvu v murskosoboški občini ter o nekaterih osnutkih odlo-

Milan Jerše

POŽARNO VARSTVO

Še vedno preveč pomanjkljivosti

Zadnji preventivni pregledi v nekaterih delovnih organizacijah so pokazali, da je še vedno preveč pomanjkljivosti na področju požarnega varstva.

V TOZD Mlinopek Murska Sobotica še nimajo dopolnjenega pravilnika o varstvu pred požarom glede na spremembe tehnoloških in delovnih procesov. Po ugotovitvah inšpekcijskih organov bodo morali v vseh proizvodnih in skladiščnih prostorih, kjer so zidni hidranti, namestiti napise, vse zidne hidrante pregledati in preizkusiti. Hkrati pa tudi poškodovano električno inštalacijo in razsvetljavo popraviti. Na osnovi ocene požarne ogroženosti bodo morali na strelovodih in inštalacijah opraviti meritve. Na požarnem transportnem kanalu bodo morali v vsaki etaži namestiti pri prehodu iz ene etaže v drugo požarno loputo, v laboratoriju pa ročni gasilni aparat. Podtalne

hidrante pri silosih za žitarice bodo morali ustrezno zavarovati pred zmrzaljo, pri mehanični delavnici urediti depozitno za odpadna olja, pri požarnem vodnjaku ob upravni zgradbi namestiti podest za črpalko, v skladiščnih in proizvodnih prostorih pa dodatno namestiti napise za prepoved kajenja, označbe za zasilne izhode in navodila za uporabo gasilnih aparatov.

V TOZD Klavnic Murska Sobotica je bilo pri pregledu ugotovljeno, da se gasilnih sredstev in opreme ne vzdržujejo, saj v posameznih zidnih hidrantih manjkajo nekatere cevi, posamezni ročniki pa so neuporabni. V zidnih hidrantih hranijo pijačo, hrano, in druge predmete, ki ne sodijo v omarice. Nekateri gasilni aparati so nepregledani, v posameznih prostorih pa jih tudi primanjkuje. V mizarski delavnici bodo morali urediti režim skladi-

ščenja lahko vnetljivih tekočin, očistiti okolico rezervarja mazuta, sode z motornim oljem skladiščiti v skladu s predpisi ter urediti dostope do vodnjakov. Sanirati bodo morali električne razdelilne omarice, ki so dotrajane, pri posameznih podtalnih hidrantih namestiti kovinske omarice s priborom za odvzem vode in jih redno vzdrževati. Ugotovljeno je tudi bilo, da IGD ne izvaja svojih nalog, ki jih ima določene s pravilnikom o varstvu pred požarom.

F. M.

Soboški počitnikarji so nadvse aktivni

Člani počitniške zveze iz Murske Sobotice, ki deluje pod okriljem občinske mladinske organizacije, se lahko v zadnjem času pohvalijo z vrsto uspešnih akcij. Tako so pred kratkim organizirali nadvse koristno obiranje grozdja v Radgonskih gorah, predvsem v okolici Kapele. Pri tej uspehi akciji je sodelovalo kar okrog 220 mladih, predvsem učencev osnovnih in srednjih šol iz murskosoboške občine. Ker je bilo tudi vreme ugodno, so bili z opravljenim delom, s katerim so v veliki meri pomagali vinogradnikom pri spravilu grozdja, še posebej zadovoljni.

Ob koncu minulega tedna so se udeležili srečanja počitnikarjev iz vse Jugoslavije v Zagrebu. Tja jih je povabila občinska konferenca zveze socialistične mladine Dubrava. To srečanje je bilo posvečeno 90-letnici rojstva tovariša Tita, 40-letnici AVNOJ, kongresom in ostalim pomembnim obletnicam iz naše novejšje zgodovine. Ob tej priložnosti so člani počitniške zveze iz Murske Sobotice tudi zasadili spominsko drevo, izmenjali izkušnje z mladimi iz drugih predelov naše domovine, pogovarjali pa so se tudi z borci NOB ter si ogledali kulturno-zgodovinske znamenitosti hrvaškega glavnega mesta.

Skupina počitnikarjev iz mur-

sosoboške občine pa je pred nekaj tedni obiskala Fruško Goro, kjer je bil zbor članov počitniških zvez in družin iz vse Jugoslavije. Ob tej priložnosti so si ogledali tudi Novi Sad ter muzej 25. maj in Hišo cvet-

ja v Beogradu. Že zdaj pa načrtujejo številne izlete in srečanja, ki jih bodo večinoma opravili v prihodnjem letu.

Milan Jerše

TESNEJSI STIKI Z MONOSTROM

Del delegacije domovinske ljudske fronte iz Železne županije je ob obisku enotne delegacije v Pomurju obiskal lendavsko občino, predvsem z namenom, da se spozna z dvojezičnim šolstvom in napori lendavske občine za tesnejše sodelovanje z občino Monošter. Delegacija, ki jo je vodil podpredsednik županijskega sveta domovinske ljudske fronte Imre Šolj, je obiskala dvojezični šolski center usmerjenega izobraževanja v Lendavi ter prisotnostvala pooblaščenca, potem pa se s posameznimi izobraževalci v tem centru. Delegacija je obiskala tudi skupščino občine Lendava in se s predsednikom Mirkom Hajdinjakom pogovarjala o stikih lendavske občine in občine Monošter v železni županiji. Doslej so zelo dobro razviti stiki dvojezične osnovne šole v Lendavi in šole v Monoštru, te stike pa bi bilo potrebno razširiti tudi na druga kulturna, športna, gospodarska in politična področja. Predvideno je, da lendavska občina in občina Monošter skleneta pobratenstvo.

Juni D.

mala anketa

BONI SO — KAJ ZDAJ?

Tista — kdor se na druge zanaša, ta vodo v situ prenaša — je na hudi preizkušnji. Poskus po sistemu sodi-lihi je namreč že pred časom spodletel. »operacija bona« se je šele dobro začela. Kaj nam prinaša? Kopičenja zalag vseh vrst naftnih derivatov po kletah gotovo da ne, še manj, da bi mrzlično, od črpalke do črpalke, hodili na lov za gorivom. Tudi pridušanje je jalovo početje.

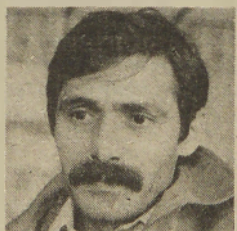
Zdaj nam je prepotrebna trezna razsoda. Taka, ki ne pozna skrajnosti, valjenja krivde na druge, iskanja dlake v jajcu, posebej pa ne v nemarnega posploševanja.

Sprejeti omejitveni ukrepi so vsekakor upravičeni, a le začasno, ne bi jih pa kazalo ustoličiti kot način za trajno urejanje razmer. Sicer pa — v to smo mi prepričani. Kaj pravijo ljudje? Nekaj smo jih pobrali za mnenje.

ŠTEFAN BERKE (Lendava): Sodim, da je bil skrajni čas, da smo racionalizirali potrošnjo za gorivi, kakor tudi z vsemi drugimi vrstami energije. Boni bodo gotovo zaustavili porabo in jo uravnali v racionalnejše okvire, vozniki motornih vozil pa se bomo seveda morali temu podrediti. Potrebno bo, da vsak zase

izdela program voženj na progah, kjer vozijo avtobusi in druga javna prevozna sredstva, teh pa se več posluževati. V zadnjem času smo nenamensko rabili osebne avtomobile, saj smo se vozili tudi takrat, ko bi lahko kakšen posel opravili peš. Morali bomo umiriti našo vsakdanjo vihravost in se navaditi na novo stanje. Prej bomo to storili, manj boleče bo.

DRAGOLJUB JAKOVLEVIČ (Murska Sobotica): Če se bomo vsi ravnali po črki in v duhu stabilizacije, potlej bo šlo. Preprosto rečeno: manj se bomo vozili. Sam bi se recimo lahko odpovedal osebnemu avtomobilu. Človek namreč živi, kot živi in diha njegova okolica: če je razsipniška, je tudi on razsipniški. Zdajšnji ukrepi bo morali priti že pred dvema letoma, potem bi bili zanesljivo učinkovitejši. Doma že varčujemo z električno energijo, podobno v delovni organizaciji — zaposlen sem v tozdu Kartonaža Pomurskega tiska — kjer so vse večje luči izključene iz električnega omrežja.

Ški. Zdajšnji ukrepi bo morali priti že pred dvema letoma, potem bi bili zanesljivo učinkovitejši. Doma že varčujemo z električno energijo, podobno v delovni organizaciji — zaposlen sem v tozdu Kartonaža Pomurskega tiska — kjer so vse večje luči izključene iz električnega omrežja.

FRANC ROŠKAR (Ljutomer): Pravzaprav soglašam z uvedbo bencinskih bonov, saj bomo končno vedeli, koliko bencina imamo in koliko ga smemo porabiti. Osebnost me ukrep ni posebej prizadel, kajti že doslej nisem prekomerno rabil bencina. Tako mi ne bo treba prilagajati načina vožnje — čeprav sem

tudi sedaj vozil varčno — ali kako drugače skrbeti za manjšo porabo. Pojavlja se problem, kako poleti na dopust. Ob varčevanju se da prihraniti tudi nekaj bonov, ki jih porabiš potem na poti. Zanimam me, če bomo takrat dobili bencin povsod, kjer ga bomo hoteli. Upam, da bo tako.

ZVONE CIZEJ (Gornja Radgona): Dobil sem bone in zadovoljen sem, saj ni več treba čakati v dolgi vrsti pred bencinsko črpalko. Zalag goriva nimam — če ne štejemo tiste slabe polovice v rezervoarju avtomobila. Jugo 45 imam, ki požre na sto kilometrov 6,5 litra bencina in mi bo 40 litrov na mesec

zadoščalo, čeprav sem — odkrito povedano — prej porabil tudi po 80 litrov bencina mesečno. Sicer pa zdajšnje omejitve ne bodo bistveno vplivale na moj način življenja. Tudi sodelavci v tozdu Mesotzdelki so podobnega mnenja. Moram poudariti, da se v tozdu v zadnjem času zelo varčno obnašamo (koordinirane so vožnje tovornih vozil, vpeljana je varčevanje z mazutom in podobno).

ERIKA ČAHUK (Murska Sobotica): Če res ni drugega načina, so omejitveni ukrepi neogibno potrebni. Pravim če, kajti če bo z njimi namen dosežen, potem so bili potrebni in na mestu. V nobenem pogledu se spričo tega ne čutim prikrajšana, saj denim nimam niti osebnega avtomobila. Tako v zasebnem življenju kot v delovni organizaciji — zaposlena sem v Intesu v Murski Soboti — se skušam prilagajati, razmeram in mislim, da sem se v tem pogledu doslej dokaj stabilizirala. Dovolj je rečeno že, če v stanovanju uganješ po nepotrebnem prižgano luč ali kaj podobnega. Če bi vsi tako delali, bi zdajšnjih ukrepov ne bilo treba.

od tedna

LENDAVA — Po predlogu skupščine občinske zdravstvene skupnosti je bil izdelan sanacijski program o zagotovitvi sredstev za kritje nekritih odhodkov po zaključnem računu iz lanskega leta. Za kritje nekaj nad 8 milijonov dinarjev naj bi uporabili sredstva presežkov samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti iz leta 1980 in 1981 ter delom sredstev solidarnosti iz lanskega leta. O predlogu sanacije bo razpravljala tudi občinska skupščina.

LENDAVA — Na zadnji seji izvršnega sveta skupščine občine Lendava so obravnavali osnutek sprememb in dopolnitev družbenega plana občine za obdobje od 1981 do 1985. Na dnevnem redu seje sta bili tudi informacija o uresničevanju zakona o pravni pomoči ter poročilo o stanju in pojavih pri reševanju upravnih zadev pri občinskih upravnih organih. Izvršni svet je sprejel tudi program dela do konca letošnjega leta.

LENDAVA — Na seji predsedstva občinske konference SZDL so razpravljali o poročilu o stanju enot in štabov civilne zaštite in realizaciji izvajanja odloka o gradnji zaklonišč. Civilna zaštita se v občini razvija v skladu s srednjeročnim planom razvoja in je dosegla že dobre rezultate. Na seji so razpravljali tudi o poteku uresničevanja del in nalog strokovnih služb samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti po opravljeni reorganizaciji v lanskem letu.

LENDAVA — Osnutek sprememb in dopolnitev družbenega plana občine za obdobje 1981 do 1985 je bil osrednja tema razprave na seji koordinacijskega odbora za planiranje in družbenoekonomski razvoj pri predsedstvu občinske konference SZDL. Osnutek sprememb vsebuje predvsem realne možnosti razvoja občine do leta 1985, na vseh področjih. Na seji so razpravljali še o sanacijskem programu občinske zdravstvene skupnosti.

MURSKA SOBOTA — Na pogojno sklepni seji predsedstva občinske zveze kulturnih organizacij so člani za tajnico ponovno potrdili Greto Škerget. V nadaljevanju dnevnega reda pa obravnavali poročila o izvedbi kulturno-zahvalnega programa na MDA Goričko 82. 3. poletnih kulturnih prireditev in 12. folklornega festivala v Beltincih. Posebej pa so obravnavali tudi vrednotenje dela KUD na dvojezičnem območju. bb

do tedna

VINOGRADNIŠKO GOSPODARSTVO KAPELA — RADENCI

proda

na

javni dražbi

naslednje nepremičnine

- stanovanjsko hišo št. 1 na Paričjaku s pripadajočimi gospodarskimi objekti (svinjaki in šupa) in stavbno zemljišče, na katerem ti objekti stojijo. Parcelna številka 595/1, stavbišče v izmeri 1521 kv. m, k. o. Rihtarovci. Izklicna cena 1.200.000 dinarjev.
- stanovanjsko hišo z gospodarskimi objekti (Ivanušova kmetija) v Vidmu ob Ščavnici (Biserjane), ki stoji na zemljiščih parc. št. 49/2, 633 in 634, k. o. Jamna, v skupni izmeri 1481 kv. m. Izklicna cena 420.250 din.
- Traktor IMT 558, vozen. Izklicna cena 80.000 din.
Traktor IMT 558, nevozen. Izklicna cena 30.000 din.
Traktor Fiat, nevozen. Izklicna cena 30.000 din.
Enosna prikolica, izklicna cena 20.000 din.
Dve enosni prikolici, izklicna cena 30.000 din.
Dvoosna prikolica, izklicna cena 15.000 din

Na licitaciji bo tudi nekaj traktorskih priključkov in druga osnovna sredstva. Dražba bo v soboto, dne 13. novembra 1982, s pričetkom ob 8. uri v upravi VG Kapela — Radenci, Kapelski vrh 4. Vsi zainteresirani lahko dobijo informacijo vsako sredo, četrtek in petek od 10. do 12. ure na upravi VG Kapela — Radenci. Interesenti morajo eno uro pred pričetkom dražbe vročiti 10 % izklicne cene kot varščino v blagajni uprave VG Kapela — Radenci. V kolikor dražitev na dražbi ne uspe, se mu varščina vrne.

ABC POMURKA TRGOVSKO PODJETJE „VESNA“
Ljutomer p. o.
Ljutomer, Glavni trg 5a

Delavski svet DO razpisuje
prosta dela in naloge

vodja komercialnega sektorja

Kandidati morajo poleg splošnih, z zakonom predpisanih pogojev, izpolnjevati še naslednje pogoje:

- da imajo visoko izobrazbo ekonomsko-komercialne smeri ter najmanj 3 leta delovnih izkušenj pri opravljanju del v komerciali ali
- da imajo višjo izobrazbo ekonomsko-komercialne smeri ter najmanj 5 let delovnih izkušenj pri opravljanju zahtevnejših del v komerciali.

Kandidati pošljejo pismene prijave s kratkim življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15-tih dneh od dneva objave na gornji naslov. Vse kandidate bomo o izbiri obvestili najkasneje v 30-tih dneh po končanem zbiranju prijavi.

KONGRESNA AKTIVNOST RAZGIBALA MLADE

Javne razprave o osnutkih in predlogih dokumentov za 11. kongres ZSMS so v mnogem razgibale aktivnost mladih v murskosoboški občini. To velja tako za vodstvo občinske mladinske organizacije kot za številne osnovne organizacije zveze socialistične mladine, kjer so ob razpravah pregledali dosedanje delo, spregovorili o problemih mladih v vseh življenjskih in delovnih okoliščinah ter si zahtevali naloge za v prihodnje. V ospredju so bila zlasti področja zaposlovanja, štipendiranja, usmerjenega izobraževanja, stanovanjske politike, nadaljnega razvoja kmetijstva, čeprav ne gre prezreti tudi dosežkov pri prostovoljnem delu mladih, SLO in DS ter v kulturnem in športnem udejstvovanju. Uspešno je bilo tudi sodelovanje z mladimi iz pobratene občine Paračin in Körmenda na Madžarskem.

Ob številnih dosežkih pa so delegati na programsko-volilni seji občinske konference zveze socialistične mladine v Murski Soboti tudi dokaj kritično spregovorili o pomanjkljivosti pri svojem delu. Navzlic raznim oblikam usposabljanja vodstev OO ZSMS in širšega članstva še vedno niso povsem zadovoljni s takšnim načinom izobraževanja, ker je marsikje zaznati določeno pasivnost mladih. V razpravi so zlasti opozorili na probleme v štipendijski politiki in zaposlovanju, ki očitno predstavljata najobčutljivejši vprašanji za mlado generacijo v sedanjem trenutku. Posebej zato, ker se ravno tu pojavljajo največji odkloni. Da bi vzpostavili več reda in discipline

pri pravičnem dodeljevanju štipendij, bo brez dvoma nujna večja angažiranost mladinske organizacije.

Sedanje gospodarske razmere pa terjajo od slehernega mladca večjo odgovornost na delovnem mestu, v šoli ali kjerkoli drugje. In kot so podčrtali na programski-volilni seji OK ZSMS, je pri doslednem izvajanju ekonomske stabilizacije še kako pomembno enakovredno vključevanje mladih v razreševanje gospodarske problematike. Nato so delegati potrdili predlog kadrovske komisije in za predsednika OK ZSMS ponovno izvolili Stanka Kerčmarja, za sekretarja Ivana Smodiša, nova profesionalna podpredsednica pa je postala Met-

ka Gregor, vzgojiteljica iz Dokležovja.

Ob tej priložnosti so izvolili tudi nove člane predsedstva, predsednike posameznih področnih konferenc, nadzorno komisijo in komisijo za statutarna vprašanja. Hkrati so potrdili kandidatno listo za delegate 11. kongresa ZSMS in izvolili delegata za 11. kongres ZSMJ. Soglašali pa so tudi z izvolitvijo Stanka Kerčmarja iz Murske Sobotice za predsednika medobčinskega sveta zveze socialistične mladine za Pomurje in Stanka Poljanca iz Gornje Radgone za sekretarja MS ZSMS. Ob koncu so podelili tudi priznanja nekaterim najaktivnejšim članom dosedanjega predsedstva OK ZSMS v Murski Soboti.

Milan Jerše

Pestra kulturna ponudba

Zveza kulturnih organizacij občine Lendava je te dni izdelala program kulturnih prireditev za letošnje jesensko-zimsko sezono. Ljubitelji gledaliških predstav bodo gotovo zadovoljni s ponudbo, saj bo Lendavo obiskalo SNG iz Maribora s predstavama Carla Goldonija Pahljača in predstavo Iva Brešana Predstava Hamleta v spodnjem Grabonošu. Lendavskim gledalcem se bo predstavil Pomurski gledališki studio, za najmlajše pa bo na voljo predstava Gledališča — lutke glasba iz Kranja. Za pripadnike madžarske narodnosti pa letošnja ponudba obsega gostovanje narodnega gledališča iz Budimpešte, gostovanje narodnega gledališča iz Subotice in gostovanje gledališča iz Zalaegerszega.

Jani D.

Prilagajanje poslovanja

v vrtcih

18.30. Omenjeno dežurstvo po enotah bo veljalo le začasno, dokler se ne ugotovi, kakšne so potrebe staršev in zatem začne z organizirano spremembo v poslovanju vzgojno-varstvene organizacije, kar pomeni, da bo morda prišlo na osnovi potreb tudi do prestrukturiranja skupin.

Seveda se strokovnjaki upravičeno bojijo, da lahko omenjeni posegi negativno vplivajo na otrokov razvoj, saj gre poleg prostorske in časovne spremembe tudi za potrebo po vzpostavitvi novih stikov, novih navad sprememb obrokov in še veliko drugega. O tem se bodo temeljito pogovorili na svetu

staršev, kjer je najprimernejše mesto za dialog. Le-ta pa je prav gotovo potreben, saj bodo tudi izvajalci otroškega varstva znatraj obstoječih materialnih možnosti težko zagotovili tako ustrezno varstvo kot dodatne obroke hrane — popoldanske malice, dodatno razsvetlavo in vse kar bo potrebno s spremembo poslovalnega časa. Pripravljenost pa je, kar je v tem trenutku najpomembnejše za nemoteno vzgojo in varstvo otrok; kot je pohvalno pravočasno razmišljanje o tem, da najmlajši ne bodo čutili negativnih posledic oziroma njih starši pritiska ob delu, če za njihove otroke ne bi bilo poskrbljeno.

Brigita Bavčar

VEČJA STANOVANJA OSTAJAJO NEPRODANA

Namesto v srednjeročnem planu načrtovanih 1900 stanovanj v soboški občini jih homo predvidoma do leta 1985 zgradili 1500, je zapisano v aneksu, ki so ga izglasovali delegati na minuli skupščini samoupravne stanovanske skupnosti občine

Murska Sobotica. Tam je bilo tudi slišati, da je planirana cena kvadratnega metra nove stanovanske površine 26.981 dinarjev. Prav zaradi visoke cene in drugih razlogov, ki so navedeni v gradivu o problematiki v stanovanskem gospodarstvu, o katerem je bila na skupščini živahna razprava, pa je verjetno neprodanih tudi 86 stanovanj v lendavskem kompleksu. Med neprodanimi prevladujejo večja stanovanja, kot kaže primer štirih takih v že naseljenih blokih ob Lendavski ulici. Izvajalcem gradnje gredo pri tem očitki, da vse preveč zamujajo z roki dokončanja posameznih objektov, izsiljujejo z višjimi ocenami in premalo skrbijo za kakovost. Prav tako pa, da je preveč reklamacij, ki izvirajo iz površnosti in neodgovornosti in bi se dale z malo dobre volje odpraviti že med samo gradnjo in ne šele po vselitvi stanovanj, kar ima neljube in nezaželjene posledice.

Potrebe po stanovanjih so največje med solidarnostnimi, kjer je 53 prijav, 30 čakajočih pa je iz prednostne liste predhodnega natečaja. Med iskanci solidarnostnih stanovanj je največ mladih družin, ki tudi z varčevanjem ne morejo zbrati dovolj sredstev, očitno pa zanje niso v zavoljivi meri mogle poskrbeti delovne organizacije, v katerih so zaposleni.

»Če želimo vsaj kolikor toliko zadovoljevati stanovanske potrebe delavcev, se družbeno usmerjena stanovanska gradnja preobčutno ne zmanjša, da ohrani dogovorjeno delitveno razmerje 60:40 trošenja stanovanskih sredstev v komunalno-družbene gradnje, vendar v okvirih realnih možnosti zbruenega dela, je potrebna določena akcija tudi znotraj stanovanske skupnosti.«

Tako je zapisano v omenjenem gradivu, kjer je izpostavljeno tudi investicijski odnosi v stanovanski izgradnji. Stanovost pa, da je nekaj naravnost nad novogradnjami. Zaveda se ekonomsko in urbanizem, medtem ko vzdrževanje dela v stanovanjih in vloga pri ureditvi okolice prevzema delovna organizacija Sobotice. Pri tem je veliko nedorečenosti, vendar upajmo, da prenos izvajalskih del, ki navsezadnje tudi nekaj stane, ne bo dražil že tako dragih stroškov vzdrževanja stanovanj in posebej novogradenj, ki bi pomenil kvalitativno spremembo v odnosu stanovancev — izvajalcev.

Brigita Bavčar

ABC POMURKA

GOZDNO IN LESNO GOSPODARSTVO
Murska Sobotica

TOZD Gojitveno lovišče
FAZAN n. sub. o
Beltinci

RAZPISUJE

po sklepu zbora delavcev

prosta dela in naloge

DIREKTORJA TOZD

(reelekcija)

Kandidati, ki želijo opravljati navedena dela morajo, razen z zakonom predpisanih, izpolnjevati še naslednje pogoje:

- Višja ali visoka izobrazba biotehnične smeri
 - Najmanj 3 leta delovnih izkušenj pri delih in nalogah s posebnimi pooblastili in odgovornostmi.
 - Moralno-politična neoporečnost.
- Kandidati naj pošljejo svoje ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev najpozneje v 15 dneh od dneva objave razpisa na naslov: ABC POMURKA-GLG, TOZD Gojitveno lovišče FAZAN Beltinci, Ravenska 10.

Pomurske literarne vode — še vedno kalne

Za nami je že 7. literarna kolonija mladih pesnikov in pisateljev v Gradšču v Slovenskih goricah. Cilji kolonije iz leta v leto ostajajo enaki: kritično spregovoriti o delu mladih slovenskih literatov, usmerjati njihovo delo in jih predstaviti širši slovenski javnosti. Letos se je ZKOS odločila tudi za drugačen kriterij izbiranja udeležencev literarne kolonije: povabila je mlade literate, ki so se že do neke mere uveljavili v širšem slovenskem literarnem prostoru. To je omogočilo delno drugačen pristop k samim literarnim tekstom.

In sklepi kolonije? Kakšen pomen ima to vprašanje za pomurski kulturni prostor?

Podobno sem se spraševala že pred dvema letoma, ko sem poskušala analizirati sodobni pomurski literarni utrip. (Vestnik — 17. 10. 1980) Kaj se je v dveh letih spremenilo? (če se sploh kaj)

Na literarni koloniji smo si zadali en sam velik cilj: nastopimo v slovenskem kulturnem prostoru kot mlada generacija literatov, ki se bo dokazala s svojim delom, s svojim ustvarjanjem, polnim novih, svežih idej. Zavedamo se, da se je veliko pesnikov in pisateljev mlajših generacij izpisalo. In to lahko zapolni mrtvilo, razpraznino, ki bo vsak hip nastajala, mladi ustvarjalci. Toda kako?

Prvi in najvažnejši pogoj je kvaliteta, o tem ni dileme. Na svoj stil, svoj obraz, svoj prostor v sodobnem svetu, svoj izraz in ljudem odkriti njihove skrivne zaklade — takšno mora biti sodobno pisanje. Drugi pogoj je večja odprtost slovenskih literarnih revij, večja dostopnost mladim ustvarjalcem. Kako doseči to, ne vemo.

Vsi izmed nas mora začeti na svoji teritoriji. Težka naloga. Kaj storiti v Pomurju? Hoditi od vasi do vasi, iskati mlade literate in jih vabiti k sodelovanju, širiti svojo umetnost kot nekakšno trubadurjo ali anglerjo ali commedia dell'arte. Ne, tako ne gre. Zato pa imamo danes občinske zveze kulturnih organizacij. V Pomurju imamo štiri, v vsaki občini eno. In te zveze — sploh vedno obstaja v sklonu kulturne dejavnosti še ena — literarna dejavnost? In da je literarna (dobra literaturna) tista, ki naredi človeka plemenitejšega in bogatejšega in boljčega in

Slovenci imamo Prešerna, Cankarja, Zupančiča, Prežihna, Kranjca... imamo nepregledno množico prevodov iz svetovne literature, torej književnost, ki jo zelo radi prebiramo; in na koncu — imamo tudi veliko dobre sodobne književnosti, po kateri pa sega le malokdo. Zakaj? Kako približati našemu človeku literaturo, ki je drugačna od tiste, ki je bil vajen, drugačna, ker je to literatura našega časa, tržaška mladina in deželna, modernejša? Kao priklicati iz anonimnosti množico literarnih hotelej, vzpodbujati mlade, neizkušene ustvarjalce? Vemo: v šolah se počno slavisti — mentorji mladih literatov. Kaj pa v tovarni, na kmetiji, v uradu?

Odgovor je en sam: nosilci literarnega gibanja morajo biti zveze kulturnih organizacij v vseh krajih. Zakaj imamo v Pomurju množico literatov, pri katerih kvaliteta pisanja ostaja iz leta v leto na enak ravni ali celo slabša? Zato, ker mladim literarnim izdelkom ni nikoli kritično pregledal in ocenil.

je pred kratkim rekla neka avtorica, delavka v proizvodnji, ko sem ji podala kritiko nekaterih njenih pesmi. Skorajda ne ve, da danes pišemo drugače kot sta to delala Prešeren ali Zupančič.

In tu bi morale biti zveze kulturnih organizacij tiste, ki bi v občini registrirale mlade literate, jim dale možnost stopiti iz anonimnosti, organizirati literarne večere v KS, OZD, šolah... Zakaj morajo imeti proslave ob različnih praznikih vedno le klasično, ustaljeno obliko? Zakaj ne more biti to nastop mladih literarnih ustvarjalcev?

In organizacija neke vrste literarnih srečanj, „literarnih kolonij v malem“, delovnih srečanj, na katera bi povabili mentorja — uveljavljenega literarnega ustvarjalca ali kritika... Mar je to tako težko?

Koliko je že katera izmed občinskih ZKO v Pomurju razmišljala o tem? Koliko razmišljajo o tej dejavnosti razna kulturna društva v KS, OZD, šolah? Spet smo pred množico skoraj retoričnih vprašanj.

Da se o literarni dejavnosti da razmišljati in na tem področju tudi marsikaj storiti, nam zgovorno kaže primer: v začetku oktobra letos je ZKO občine Lenart v Slov. goricah organizirala že 2. občinsko srečanje mladih literatov lenarske občine. Na srečanju so se mladi ustvarjalci pogovarjali o svojem delu, ga kritično ocenili, pomagal pa jim je mentor, ki je pogovor tudi vodil. Tako v Lenartu.

Kaj pa v Pomurju?

Pri radgonski ZKO se je pred dvema letoma formiral odbor za literarno dejavnost. Organiziranih je bilo nekaj literarnih večerov, potem pa je delo popolnoma zamrlo. Pohvalno pa je sodelovanje kulturnega društva Svoboda v Gorenju — Elrad z občinsko ZKO. Skupaj sta pripravila že vrsto literarnih večerov, ZKO je tudi „duhovni“ vodja Elradove literarne brošure Oči in srce. To pa je tudi vse. Vedno znova ugotavljamo, da sta dva literarna večera na leto očitno premalo. Literati bi se morali srečevati večkrat in to ne le na literarnih nastopih ampak tudi na delovnih srečanjih.

Kako pa razmišljajo o literarni dejavnosti na ZKO v Murski Soboti, Lendavi in Ljutomeru? ... Spet retorično vprašanje.

Na koncu lahko torej ugotovim, da se v dveh letih ni skoraj nič spremenilo. Iz množice literarnih ustvarjalcev v Pomurju so se izkristalizirali trije ali štirje avtorji, ki se uveljavljajo v širšem slovenskem prostoru. To pa je tudi vse.

Naj tudi tokrat zaključim z mislijo o upanju na boljše čase in na širše odprta srca občinskih ZKO? Da. Torej literati — ne obupajmo!

Valerija Perger

S pregledne razstave ob jubileju

FRANC BENČAK: FIGURA Z ROŽNIM VENCEM, 1975, leseni mozaik.

V času od 8. do 21. oktobra je bila v galeriji soboškega Kulturnega centra na ogled pregledna razstava del likovnega ljubitelja Franca Bencaka, člana LIKOS.

„Slikar samouk Franc Bencak iz Murske Sobotne praznuje letos 50-letnico. Ob tem življenjskem jubileju se je odločil, da pokaže občinstvu svoje likovne stvaritve, ki so nastale v letih 1969—1982, to je od takrat, ko je začel slikati, pa do zadnjih del. Med njimi ima pomembno mesto leseni mozaik.

Izkušnje, ki jih je pridobil pri slikanju, je kot izkušen mizar spojil s svojo obrtno spretnostjo ter likovo nadarjenostjo.

Kakor večina ljubiteljskih ustvarjalcev zajema motive iz narave in jih poskuša nato najbolj verodostojno prenesti na platno, papir, les... Takšno je tudi Bencakovo izhodišče. Pri tem mu je uspelo zgraditi dokaj osebno, tehnično izpoljen likovni izraz, za katerega so značilne tople barve jesenske pokrajine.

Tako je zapisal na zloženki, ki je izšla ob odprtju razstave vodja galerije in umetnostni zgodovinar Franc Obal. Kaže mu verjeti, likovnemu ljubitelju pa ob jubileju zaželeli obilo uspeha.

bb

JAZ BI VPRAŠAL MARTINEKA

Spominim se, precej let je že od tega, ko sem kot mulec dobil novo uniformo pri godbi. Na prvi javni koncert sem šel na Razkrižje. Naložili smo se na tovarnjak, ki je imel postavljene navadne lesene klopi in po prašni neasfaltirani cesti smo se odpeljali tja. Mogoče mi je to v spominu zato, ker je bil to moj prvi koncert. Iz tistih let se spominim tudi dobrega starega Martineka-basista pri godbi. Martin Blagovič je doma iz Desnjaka, vasi, ki je precej oddaljena od Ljutomer. Martinek je v mlajših letih na vsako vajo godbe prišel peš. Pozneje, ko ga je korak pričel izdajati in ko so mu leta naložila svoje breme na pleča, pa je Martinek šel peš v Žerovince in od tam z vlakom do Ljutomer. Malo je bilo vaj, ko ga ni bilo.

Zakaj to pišem? Bilo je že nekaj sestankov, slišal sem tudi „cestne“ pogovore in povsod je bilo podobno. „Le kaj bomo sedaj, ko ni bencina? kako bomo hodili na vaje zbora, orkestra, na dramske vaje...? Kako bomo hodili gostovat ali nastopati?“ Vse to sem slišal in vedno sta mi pred očmi prišla Martinek in tista prašna cesta, po kateri je vozil kamion.

Dušan Loparišič

Srečanje s pisateljem

Prejšnji teden je bilo v galeriji soboškega Kulturnega centra srečanje s pisateljem Ferdom Godino ob njegovem 70. življenjskem jubileju.

Srečanje s pisateljem — rojakom je pripravila Pomurska založba v sodelovanju s svetom knjigarne Dobra knjiga ter občinskima zvezama zveze združenj borcev Murska Sobotna in Lendava. Ob prisotnosti številnih bralcev in predstavnikov ZZB je srečanje s pisateljem začel Jože Ternar, direktor Pomurske založbe, o obsežnem pisateljevem literarnem opusu pa je z izbrano besedo in odlomki iz posameznih njegovih del spregovoril prof. Jože Vogrinec, vodja Pokrajinske in študijske knjižnice v Murski Soboti. Poleg predstavnikov ZZB M. Sobotna in Lendava ter predstavnikov SO Lendava so pisatelju ob 70. življenjskem jubileju čestitali tudi pionirji, v kulturnem programu, posvečenem pisatelju, pa so nastopili dijaki srednje družboslovne in ekonomske šole iz Murske Sobotne.

Pisatelj Ferdo Godina je v nadaljevanju odgovarjal na vprašanja o tematiki in vsebini knjige Ko so cvetle marlice ter v zvezi s tem o nekaterih dogodkih in osebnih doživetjih med NOB, ter o prizadevanjih v svojem literarnem snovanju.

Srečanje bralcev s pisateljem je potekalo v prijetnem vzdušju in je bilo končano z željo po čimprejšnjem ponovnem srečanju ob izidu njegove naslednje knjige Zaklenjeni dom, ki bo predvidoma izšla pri Pomurski založbi v letu 1983.

Stefan DRAVEC

kulturni koledar

ČETRTEK, 28. OKTOBRA

MURSKA SOBOTA — V Pomurju se na trodnevem obisku mudi delegacija združenja madžarskih založnikov in prijateljev knjige, ki bo imela ob 9. uri srečanje z bralci in ustvarjalci v srednješolskem centru. Uro kasneje pa bo na vrsti predavanje o nastajanju knjige, s filmskim prikazom.

Zvečer bodo madžarski gostje obiskali Gornji Lakoš, kjer bo literarni večer, prav tako pa bo ob tej priložnosti na ogled tudi razstava knjig, med njimi tudi podarjenih, ki so jih prinesli predstavniki združenja madžarskih založnikov in prijateljev knjige. V pionirski knjižnici v soboškem gradu se ob 16. uri ponovno pričnajo URE PRAVLJIC, primere za otroke od petih do sedmih let. Mački jih bodo lahko spremljali vse do toplih pomladnih mesecev, ko z igrjo na prostem zanimanje za tovrstne prireditve pojena.

Prav tako pa je v avli knjižnice v gradu na ogled tudi razstava o življenju in delu Franca Salskega Finžgarja, primerna za učenje od petih do osmih razredov osnovnih šol.

Ure pravljic pa potekajo tudi v lendavski knjižnici. Vsak prvi in tretji ponedeljek popoldne jim otroci v starosti od štirih do sedmih let lahko prisluhnejo v slovenskem jeziku, v madžarščini pa preostala ponedeljka v mesecu.

PETEK, 29. OKTOBRA

MURSKA SOBOTA — V galeriji soboškega kulturnega centra bo ob 18. uri otvoritev razstave risb študentov slikarstva in kiparstva na Akademiji likovnih umetnosti v Ljubljani. Razstavljali bodo Ksenija Baraga, Sandi Červek, Črtomir Frelih, Meta Godler, Marjan Gumilar, Mare Kovačič, Silvija Popović in Brane Sever. Na otvoritvi bo nastopil teater Ane Monro.

Razstave

RADENCI — V razstavnem salonu hotela Radin bo do 2. novembra na ogled razstava sodobnega gvaša Radenci 82. S svojimi deli se predstavlja 22 likovnih umetnikov iz vse Slovenije, med njimi tudi domači likovniki in umetniki, ki izvirajo iz pokrajine ob Muri: Franc Mesarič, Nikolaj Beer, Lojze Logar, Stefan Galič, Zdenko Huzjan, Jože Horvat-Jaki in Stefan Hauko.

LJUTOMER — V galeriji Antea Trstenjaka razstavljata likovni ljubitelji iz Puha: Rozina Štešič in Irena Tušek. Prva se predstavlja z akvareli in gvaši, druga pa razstavlja olja.

MURSKA SOBOTA — V razstavni Ljubljanske-Pomurske banke je še vedno na ogled razstava del akademskega slikarja Stefana Galiča iz Lendave. Med štiridesetimi razstavljenimi deli prevladujejo predvsem znana iz cikla Metulji in Violine.

V pokrajinski in študijski knjižnici je ob 100-letnici rojstva in 15-letnici smrti Alojza Gradnika na ogled razstava njegovih pesniških zbir, prevodov, ter ostalega zbrane dela in rokopisov.

POMURSKI LIKOVNIKI RAZSTAVLJAJO V SINAGOGI

Med dvainšestdesetimi člani likovnih skupin severovzhodne Slovenije, ki razstavljajo v razstavišču Sinagoga v Židovski ulici v Mariboru, so na ogled tudi dela likovnikov skupine 676 in LIKOS.

Knjige

USPEŠNICE TEGA TEDNA v knjigarni Dobra knjiga v Murski Soboti so: Hans Helmut Kirst NE-MIR V MALEM MESTU (založba Lipa Koper), Mirko Šiško SAD-JARSTVO (Tehniška založba Slovenije) in Jean-Jacques Servan Schreier SVETOVNI IZZIV (Globus).

... njega ni b'lo

Ne dolgo od tega je na KUD Ivan Kavčič Ljutomer prispel dopis izvršnega sveta SO Ljutomer z vprašanjem, kdo sestavlja spored kina. Pravzaprav je bilo vprašanje (med vrsticami) postavljeno: »Zakaj so v sporedu kina erotika, nasilje... — skratka komercialnost?»

Vprašanje samo je mogoče celo pozitivno. saj, končno se je nekdo začel zanimati tudi za ljubomerski kino in njegove težave. Vsaj nekoga moti, da se mora kultura — kakorkoli zveni paradoksalno — financirati na tak način. Mogoče pa se bo spremenilo na bolje?

Sledil je odgovor na vprašanje s podrobno predstavitev problema in v upanju, da se bo to zanimanje tudi nadaljevalo.

Nekaj dni za tem se je pričel Teden domačega filma Pulj po Pulju. Če že člani izvršnega sveta gledajo plakate in iz principa ne hodijo na predstave erotičnih in podobnih filmov, jih bodo verjetno privleknili dobri domači filmi Razseljena oseba ali pa celo film Deseti brat — posnet po romanu Josipa Jurčiča. Na žalost ne!

V petih dneh ni bilo v kino nobenega.

Ali pa mogoče niso videli plakatov?

D. L.

dopisniki so zabeležili

MAJHEN PREDAH ZA STRICE IN OSTALE

V pomurskih krajih že nekaj mesecev snemajo film po romanu pisatelja Miška Kranjca „Strici so mi povedali“, po romanu, ki je dobil celo Prešernovo nagrado. Ob številnih znanih igralcih in tehnični ekipi Viba filma sodeluje v različnih okolišjih tudi množica stativov, ki se trudijo, da bo film kar se le da pristen. Pri tem režiserju Francetu Štiglicu zavzeto pomaga naš rojak Branko Šomen, ki ob literarnem in režiserskem delu vedno najde primerno okolje, skrbi pa tudi za pristen prekmurški dialekt, okolju primeren.

Ob celovečernem filmu pričakujemo sedem televizijskih nadaljevanj. Filmarji se bodo do zime „umaknili“ v studije in poskrbeli za notranje prizore, vrtni pa se bodo spet, ko bo prekmurske kraje pobelil sneg.

Na sliki vidimo priprave na snemanje v Filovcih.
K. Ščavničar

BUČKOVCI

1800 metrov asfalta

Nad 400 tisoč dinarjev so v bučkovski krajevni skupnosti porabili za asfaltiranje nekaterih cest, z grobim asfaltom, seveda. Asfaltirali so cesto od Bučkovec do kopališča, cesto Kuršinci — Bučkovi in Bodislavci — Bučkovi.

Sredstva za 1800 metrov asfalta je s krajevnim samoprispevkom zagotovilo pet vasi z območja krajevnih skupnosti, ki ima 1450 prebivalcev. Dela so končali sredi tega meseca, zdaj pa se že dogovarjajo o novih nalogah.

-js-

Tudi tako se bomo ogrevali v hladnih zimskih dneh. Potrošnik — TOZD Gorivo, se trudi, da bi bilo kar se da toplo.
F. K.

za praznike in posebne prilike

KRISTALNI KOZARCI
SKLEDE, VAZE IN DOZE
PEPELNIKI, SVEČNIKI IN
DRUGI KRISTALNI ARTIKLI

vse iz proizvodnega programa

kristal zaječar

Dosedaj najpopolnejša pondba iz tega programa, vam je na ogled in izbiro, na oddelku za gospodinjstve potrebščine in v posebej postavljeni izložbi BLAGOVNICE — POTROŠNIK

TOZD IZBIRA

Potrošnik
m. sobota

GORNJA RADGONA

Malo malomarnosti — malo brezbržnosti

Komunalna skupnost Gornja Radgona ima z oznakami krajev ob pomembnejših cestah in prometnimi znaki precej preglavic. Ponekod jih ni, ker jih niso opozorile krajevne skupnosti, mnogokje pa so svoje opravili objestneži.

Kaj, če bi se v prihodnje temeljiteje dogovarjali? Okrog denarja za te stvari ni problemov, le malo bolj odgovorni bomo morali biti. Vsaka tabla, vsaka krajevna oznaka, staneta precej!

-js-

RADOSLAVCI

Šolarji niso zatajili

KZ Ljutomer-Križevci, ekonomska enota Sadjar Radoslavci, nadaljuje z obiranjem plantažnih jabolk v Radoslavcih. V začetku je prišlo okrog 80 obiskovalcev. Obiranje jabolk je skoraj 14 dni oviralo slabo vreme.

Pri obiranju jabolk jim pomagajo učenci osnovne šole Bučkovi in Križevci pri Ljutomeru. Če bo vreme lepo, bodo do novembra z obiranjem končali. Letos so jabolane izredno obrodile. Računajo, da jih bo za okrog 80 vagonov.

Jože Makoter

SEBEBORCI

Uresničevanje sklepov

Med glavnimi nalogami je sedaj odplačevanje asfalta, kar pa se bo drugo leto izteklo. Naslednja naloga je ureditev mrliške vežice in avtobusnega postajališča za osnovnošolske otroke.

Simona F.

Kresovanje

Mladi iz OO ZSMS Sebeborci so v petek pripravili kres s kratkim kulturnim programom v počastitev praznika občine M. Sobota in 11. kongresa ZSMS. Komisija za DPO v mladinski organizaciji pripravlja predavanje, s katerim bo mlade seznanila z delom kongresa in njegovimi sklepi.

Simona F.

OBISK V PORABJU

Učencem in učiteljem mursko-soboškega srednješolskega centra tehniškopedagoške usmeritve so člani slovenskega krožka na gimnaziji »Voeroesmarty Mihali« v Monostru na Madžarskem pripravili priraden sprejem ob obisku konca minulega tedna. Tradicionalno sodelovanje dveh srednjih šol z obeh strani meje se tako vsestransko uspešno nadaljuje. Mladim na Madžarskem v Porabju so se predstavili člani pevskega zbora na SC TPU ter pevca kantavtorja Pupa in Rudi.

Članice ženske rokometne ekipe in nogometaši športnega društva »Enotnost« s SC TPU pa so se s sovratniki pomerili na športnem polju. Rokometašice iz Murske Sobotice so slavile zmago z rezultatom 16:9, domači fantje pa se niso dali presenetiti v nogometni igri. Zmagali so z 2:0. Prihodnje leto bo srečanje v Murski Soboti.

Filip MATKO

Komisija za delovna razmerja na OSNOVNI ŠOLI
BUČKOVCI

razpisuje

naslednja delovna mesta:

1. UČITELJA ZA RAZREDNI POUK PU ALI U — za določen čas (porodniški dopust od 18. 11. do 30. 6. 1983)
2. HIŠNIKA — KURJAČA (pogoji: kvalifikacija za eno naslednjih del: vodovod, električar, mizar in zidar).

Ponosni na razvoj in vezi prijateljstva iz NOB

OBČINA PARAČIN JE PRAZNOVALA

Kadar v Paračinu, mestu in občini, ki je okrog 150 kilometrov oddaljena od Beograda, pričakujejo goste iz pobratene občine Murska Sobota, jim venomer pripravijo prirčno dobrodoščilo, kot to pač znaajo naši južni bratje. Prijateljski stisk rok, objemanje, poljubi ... Človeka kar gane pri srcu. Tako so sprejeli tudi številne zavedne Slovence, ki jih je okupator nasilno izseljeval v Srbijo. Odprli so jim njihove domove in delili z njimi vse, kar so imeli. In takrat se je sikalo trajno prijateljstvo.

OŽIVELI SO SPOMINI

V minulih dneh je občina Paračin praznovala svoj praznik. Znova so oživel spomini na svetle tradicije narodnoosvobodilne borbe jugoslovanskih narodov in narodnosti, na slovenske izseljence in še posebej na njihovega prvega organizatorja odpora proti okupatorjem, na narodnega heroja Branka Krsmanovića.

Zal nismo mogli prisostvovati slavnostni seji občinske skupščine, naši gostitelji — redakcija časopisa 14 DANA — pa so nam povedali, da so delegati kljub temu spontano in burno zaploskali, ko je predsedujoči omenil pobratenje z občino Murska Sobota. Sicer pa so ob tej priložnosti pregledali tudi dosežene uspehe med dvema praznikoma. In kaj so dosegli?

PRAZNOVALI Z NOVIMI DELOVNIMI ZMAGAMI

Največja delovna zmaga je bila vsekakor izgradnja nove proizvodne hale tovarne stekla v Paračinu, ki je veljala kar 750 milijonov dinarjev in je prav v teh dneh začela poskusno obratovati. V njej so namestili najodobnejšo opremo, tako da dnevno lahko proizvedejo okrog 200 ton embalažnega stekla (predvsem steklenice). S ponosom so nam pokazali to novo tovarno in zares je nekaj enkratnega. Steklenice „prihajajo“ po tekočem traku, ne da bi pri tem bila potrebna človeška roka. Samo surovino je treba dati v posebno peč, iz katere pada žareča steklena masa v posebne kalupe in v manj kot v minuti je izdelek gotov. Skoraj vse je torej avtomatizirano, zato so v novi tovarni lahko na novo zaposlili le okrog 40 delavcev.

V okviru praznika so prav tako slovesno odprli novo lekarno in društvene prostore v Paračinu, predali namenu več kilometrov asfaltiranih cest in začeli graditi vodovod v kraju Donje Vidovo.

PARAČIN POSTAJA MODERNO MESTO

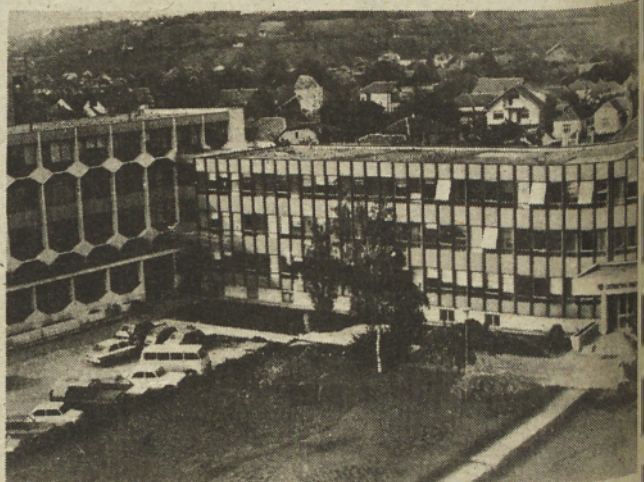
Mesto Paračin dobiva vse bolj moderno podobo. Morda bi ga lahko celo primerjali z razvojem Murske Sobotice. Mestno jedro je skoraj povsem novo, številne primestne ulice pa se raztezajo vse do polj in dajejo videz, kot da si kije na podeželju. V središču je nazadnje zrasel nov hotel Petrus, ki je po arhitekturni zasnovi nekaj svojevrstnega. Kot da bi se visoko v nebo razrasla jelka, hkrati pa predstavlja ta objekt tudi petrokraško zvezdo. Odvisno pač, kako gledaš. Ponašajo se tudi s 4

novimi blagovnicami in še z več drugimi objekti.

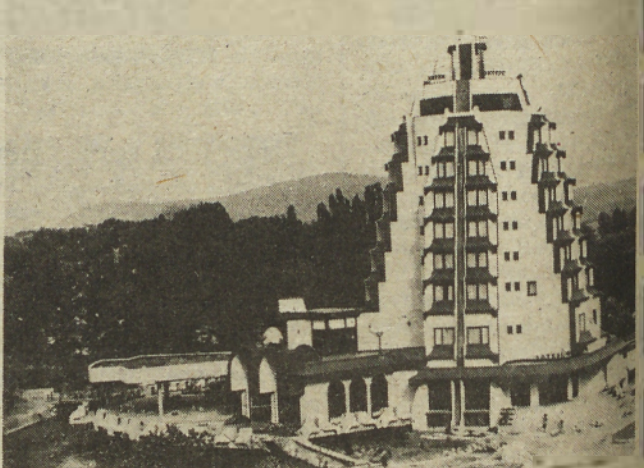
Paračin sicer šteje okrog 25 tisoč prebivalcev. Pričakovali smo, da bomo na ulicah srečali ljudi v

lahko takole na javnem mestu prodajajo? Menda jih občasno inšpektorji in delavci milice prestrašijo in preženejo pa tudi komu kaj zaplenijo, vendar kmalu se pojavijo drugi prekupčevalci.

Ceravno je paračinska občina na kmetijskem območju — poljedelstvo je razvito podobno kot v Pomurju — spada mesto Paračin med vodilna industrijska mesta v Socialistični republiki Srbiji in menda je bil prav tukaj začetek delavskega gibanja. In res.

Mestno jedro Paračina je skoraj povsem novo, primestne ulice pa raztezajo vse do polj in dajejo videz podeželja.

V centru so nazadnje zgradili moderen hotel Petrus, ki je po arhitekturi ni zasnovi nekaj svojevrstnega.

značilnih srbskih narodnih nošah. Vendar smo se zaman ozirali naokrog. Dejali so nam, da so narodna oblačila že prava redkost. Le neki „čika“ Čedo iz kraja Drenovac se 2 do 3-krat letno opravi tako, kot je bila to nekoč vsesplošna navada. Sicer pa lahko vidite narodne noše samo, kadar nastopajo folklorne skupine. Ohranili pa so korzo in ob večerih se zbere na ulici, ki je tedaj zaprta za promet, tudi več kot 2 tisoč sprhajalcev. No, tudi značilno tržnico imajo, na kateri prodajalci ponujajo sadje in zelenjavo, zdravilne rastline, najrazličnejšo bižuterijo in celo uvožene kavbojke. Le kje so jih dobili in kako jih

Tovarna stekla, cementarna, tovarna šofov in tovarna keksa ter žvečilnih gumijev so pravi industrijski giganti. V njih je zaposlenih okrog 12 tisoč delavcev.

Dvodnevno bivanje v Paračini je bilo kajpak prekratko, da bi bliže spoznali mesto in ljudi, ki v njem prebivajo. Spoznali smo, da so zelo gostoljubni in bratstvo med jugoslovanskimi narodi ni prazna beseda ... so vezi prijateljstva, ki so sikali med 2. svetovno vojno izseljenci iz Slovenije in domačini, vedno žive ...

JOŽE GRAJ
foto: MILIVOJE
ILIĆ MILENCE

Ta ulica se ob večerih spremeni v reko sprehajalcev, kajti tukaj je njihov korzo. Sicer pa je tudi podnevi zelo živahna.

Mednarodni kredit za razvoj kmetijstva

Na sestanku predstavnikov Ljubljanske združene banke in temeljne pomurske banke so ugotavljali obseg potrebnih vlaganj v zadrugi sektor kmetijstva, hkrati pa so preverili tudi upravičenost naložb. Ugotovili so, da so investicijske programe kmetijci morali vložiti do 28. februarja, skupščina konzorcija za hrano pa je kriterije za odobravanje novih naložb v zasebno kmetijstvo sprejela šele junija. Da ne bi vseh investicijskih programov, za pripravo katerih so porabili v povprečju okoli 3 mesece za vsakega, pisali na novo, so predstavniki hranilno-kreditnih služb Pomurja skupaj s pospeševalci le preverili, kateri programi ustrezajo zaostrenim pogojem investiranja. Že ta čas je bilo jasno, da bodo predvidene naložbe lahko izvedli. Tako so ugotavljali na razgovorih predstavnikov Hranilno-kreditnih služb ABC Pomurka s predstavniki Ljubljanske banke, ko so ugotovili, da so predvideni programi predvideni naložb za leto 1982. Manjkajoča sredstva, ki bi jih morali dobiti v letu 1981, bodo pokrili z 80 milijonskim kreditom Jugobanke.

Za letošnje naložbe pa bo Ljubljanska banka najela mednarodni kredit. Tako so se odločili, ko so ugotovili, da so naložbe, ki bodo predvidoma veljale 334,8 milijonov, preveliko breme za temeljno pomursko banko, ki že itak finansira vse naložbe v kmetijsko proizvodnjo, zagotavlja pa tudi potrebna obratna sredstva za vso kmetijsko proizvodnjo.

Potem, ko so preverili upravičenost naložb, ki jih načrtujejo zadrugi in 4 kmetijskih zadrug ABC POMURKE in kooperanti DO Ljutomerčan, so ugotovili, da bo potrebno v letu 1982 za vlaganje v govedorejsko proizvodnjo zagotoviti 128,6 milijona dinarjev, za razvoj prašičereje bo potrebno 60,1 milijona, nakup mehanizacije za kmete pa bo veljal 146,1 milijona dinarjev. Blizu 50 odstotkov teh naložb bo izvedeno že letos, čeprav zagotavljanje sredstev časovno kasni.

Boris Hegeduš

Dober pridelek merkantilnih buč

Pomurske oljarne bodo tudi letos iztisnile več 100 tisoč litrov vse bolj iskanega bučnega olja, katerega liter bo letos veljal 600 dinarjev.

V Pomurju se obeta dober pridelek buč, iz katerih se

vegetacije je okrog 2.500⁰ Celzija. Buče dobro uspevajo le na rodovitni, mrvčasti zemlji. Najprimernejša zemlja je humusna, lahka, zračna do srednjetežka zemlja, ki mora biti dobro zagnojena in

Stroj za ločevanje semena iz buč gre delo hitro od rok

mena bodo v oljarnah v Krogu, Rakičanu, Dokležovju, Bodoncih, Bistrici in še kje pozimi iztisnili več deset tisoč litrov dragocenega bučnega olja, katerega liter bo letos veljal okoli 600 dinarjev.

V Pomurju gojijo navadno bučo (C. PEPO). Še pred 20 leti so gojili štajarske buče z belci, ki je predhodnica sedanje slovenske golice.

Buče zahtevajo mnogo sonca in vlage, zato senčne in posejane lege niso primerne za gojitev buč. Buče že pri 7⁰ Celzija prenehajo rasti pri minus 1⁰ C pa zmrznejo.

Če ni sonca in vlage, je pridelek slab z malo olja. Potrebni zbirke toplote v času

V obliki Franca Cipota v Kropu od začetka januarja pa do srede aprila iztisnejo več tisoč litrov bučnega olja. Kmetje delo za letošnje pomurje so ugotovili, da so predvideni programi predvideni naložb za leto 1982. Manjkajoča sredstva, ki bi jih morali dobiti v letu 1981, bodo pokrili z 80 milijonskim kreditom Jugobanke.

VINSKA TRTA — INTENZIVNA KULTURA

Kdor se enkrat ukvarja z vinogradništvom, temu ljubezen do vinske trte ostane za vselej, tudi po upokojitvi in zaslužnem odmoru. Eden takšnih pravih vinogradnikov je tudi Vinko Štampar iz Vrečeve ulice št. 9 v Gornji Radgoni. Kar pravi ekspert je za to pomembno, posebej še v tej občini bogato, področje. Prej je bil zaposlen v Kmetijskem kombinatu Gornja Radgona,

Kako pa je Vinko Štampar, ki je vse življenje tesno povezan z vinogradništvom, zadovoljen s cenami oz. plačilom za odkup grozdja?

„Težko bi rekel kaj o tem. Res je, da ob zdajšnjih cenah grozdja še ostane vinogradnikom nekaj malega v žepu, vendar ta cena v današnjih cenovnih razmerjih ni prav visoka, i redvsem zaradi tega,

IZKUSNJE KMETOVALCEV

kjer je celih 11 let bil odgovoren v TOZD Radgonske gorice za vinogradništvo in še posebej kletarstvo.

Zadnja leta pa bogate strokovne izkušnje izkorišča in še oplaja kar v lastnem vinogradu v Zbigovcih pri Gornji Radgoni, kjer mu že deset let na okrog pol hektarja lepo uspevata laški rizling in beli burgundec.

Tudi ko smo ga pred kratkim obiskali, je bil Vinko Štampar z mislimi v vinogradu.

„Zbiram „trgače“, saj je škoda, da bi trta v tem deževnem vremenu izgubljala, kar je pridobivala v sončnih dneh. Moram reči, da je letos letina skoraj povsod precej bogata, vendar le količinsko. To pa ne velja za kakovost. Kljub temu, da je bilo nekaj zelo visokih temperatur, je na to vplivala deževna jesen, predvsem padavine v zadnjem mesecu dni.

Pa je kljub temu Vinko Štampar kar zadovoljen s svojim letošnjim pridelkom. Kot pravi bo v vinogradu za okrog 6.000 kilogramov grozdja, ki ga bo — kot je že navajen — tudi tokrat prodal radgonskemu kmetijskemu kombinatu.

„Moram biti zadovoljen, saj mi je zimska pozeba leta 1980 popolnoma uničila vso trto v vinogradu. Toda pustil sem rasti nove poganjke in letos bo za takšen obseg že skoraj povsem normalna letina.

To me še posebej veseli, ker vidim, da sem se lotil obnove po pravi poti. Veste tudi za vinogradništvo je potrebno veliko znanja, pa tudi dela. Vinska trta je intenzivna kultura in potrebuje skrb čez vse leto. Tega se dobro zavedam in tudi rezultati ne izostajajo. Že nekdanji smo dejali, ko je bilo delo v vinogradih še povsem ročno, da lahko en delavec obdela v letu dni le en hektar vinograda. In tako smo tudi normirali delo, tudi v kmetijskem kombinatu. Danes je sicer ta številka z uporabo mehanizacije narasla na dva hektara, toda še vedno je potrebna velika skrb in za dober pridelek je potrebno venomer bdeti nad vsem, kar se dogaja v vinogradu.“

TURNISCE: cene pujskov

Pretekli četrtek (21. okt.) so rejci pripeljali na sejmišče 104 pujske, ki so bili stari od 7 do 10 tednov. Glede na to so se gibale tudi cene, in sicer od 3.500,00 do 4.300,00 dinarjev. Prodali so okrog 80 pujskov.

KMETJE SPRASUJEJO

Kakšna je hranilna vrednost jabolk?

Sam naročnik Vestnika in najrajši prebiram v njem poučne članke iz kmetijstva. Želim le, da bi jih bilo več.

Letos je sadno drevje obilno obrodilo, rednega odkupa jabolk pa ni in zato kmetje ne vemo, kam ssadjem. Da ne bi gnilo in propadlo pod drevjem, ga pokladamo živini. K temu pa nekateri kmetovalci pravijo, da jabolka pri kravah molznicah zmanjšujejo mlečnost. Moje mnenje pa je, da to ne bo držalo, saj za večjo mlečnost kravam dodajamo k osnovni krmi še krmno peso in repo, ki menda tudi nista bolj hranilni kot jabolka.

Zato prosim za mnenje strokovnjakov, kakšna je hranilna vrednost jabolk z ozirom na peso in repo in ali jabolka res zmanjšujejo mlečnost. To bo gotovo zanimalo tudi mnoge druge kmetovalce.

Anton Korošek
Videm ob Ščavnici

OBČINA MURSKA SOBOTA

V očeh statistike

Ob primerjavi podatkov popisa prebivalstva v letu 1971 in 1981 (nekateri podatki so bili objavljeni šele pred kratkim), lahko ugotovimo, da je število prebivalstva v občini Murska Sobota naraslo za 448 občanov. Na dan popisa v lanskem letu so nasteli 64.229 prebivalcev, od tega predstavlja kmečki živelj 23.812 ljudi, torej 31 odstotkov. V primerjavi z desetimi leti prej, lahko ugotovimo velik padec števila kmečkega prebivalstva: tedaj je bilo 60 odstotkov prebivalcev kmetov oziroma članov kmečkih gospodinjstev.

V desetih letih so v soboški občini napredovali kar za deva izobrazbo prebivalstva: popisovalci so ugotovili 11.868 občanov s srednjo šolo (leta 1971: 7.371), višjo šolo je končalo 921 (1971: 337), visoko šolo 613 (1971: 317). Zmanjšalo pa se je tudi število nepismenih prebivalcev, ki so stari nad deset let. Takih je bilo 1971. leta 1025, lani pa »le« 795.

V soboški občini je 17.188 gospodinjstev. Lani je umrlo 831 ljudi, rodilo pa se je 883 otrok. Naravni prirastek je torej 52 ljudi. Lani je razlika med priselitvami in odselitvami 23 v korist priselitev. Soboška občina ima 135 naselij: največje je seveda Murska Sobota, kjer živi okrog 13.000 ljudi. Število zaposlenih v občini M. Sobota je bilo lani 17.511, od tega 8.068 žena, oziroma 46 odstotkov. V občini je bilo 418 obrtnikov, od tega največ avtoprevoznikov (138), slede gostinci (113) itd.

V letu 1980 je bilo v občini 8.985 avtomobilov, 12.526 radijskih aparatov, 11.498 televizijskih sprejemnikov, leta 1981 so našli 6.969 traktorjev, kar glede na obdelovalne površine pomeni, da pride 1 traktor na 6,2 hektarja zemlje. Lani je bilo tudi 505 kombajnov.

Š. Sobočan

AMD Gorenje Varstroj

vabi k sodelovanju

kandidate za

voznike speedwaya

Kandidati, ki ne smejo biti starejši od 18 let, naj se v torek, 2. novembra ob 16. uri, oglasijo na stadionu AMD Gorenje Varstroj v Petišovcih.

Kar 1200 ton sladkorne pese so doslej natehtali na območju temeljne družne enote na Tišini. Pri pospravljanju pridelka jim je vreme precej nagajalo, zato so se mnogokje lotili ročnega puljenja.

F. K.

Sedaj mi pa ni nič jasno. Komaj sem se navadil od starih na nove dinarje, so že prišli dinarji deviznega porekla

Naftarjem bije zadnja ura?

Nafta oziroma njeni derivati, ki nam ta čas žrejo živce in potrpežljivost ter resno ogrožajo naše gospodarstvo, bo prej ali slej dobila najresnejšega konkurenta v tekočem premogu. Že zdaj je mogoče s sodobno tehnologijo pridobiti iz tone premoga do 400 litrov čiste tekočine, katere lastnosti so podobne visokooktanskemu bencinu.

Poleg te pridobivajo iz premoga pod pritiskom in pri temperaturi okoli 450 stopinj tudi tekoče gorivo, ki odlično zamenjuje mazut.

Seveda je tako dobljeno tekoče gorivo dražje od nafte, kar je razumljivo, saj je za pridobivanje tega sintetičnega goriva potrebno najprej izkopati premog in ga nato še predelati. Cena ni znana, ker nikjer v svetu ne teče redna predelava premoga v tekoča goriva, če seveda izvajamo rasistično Južno Afriko, kjer prav zdaj grade že tretjo predelovalnico, vendar pa je cena njihovega sintetičnega goriva strogo čuvana skrivnost. Južnoafričani uporabljajo postopek, ki so ga razvili nemški strokovnjaki med zadnjo svetovno vojno.

Vse kaže, da so Američani v svojih poskusnih predelovalnicah premoga v tekoče gori-

vo našli učinkovitejši in cenejši postopek. Strokovnjaki za energetska vprašanja namreč trdijo, da bo tekoči premog, če smemo tako zapisati,

Tudi sončna energija osvaja svet. Tudi na Tajskem so zgradili prvo naselje, ki ga bo namesto elektrike, ogrevala sončna energija. Solarne kolektorje bodo namestili v bolnicah, v hotelih in v industrijskih obratih.

ob sedanji rasti cen surove nafte že čez tri leta cenejši od naftnih derivatov. Tisti trenutek se bodo izpolnila mračna predvidevanja (mra-

čna za arabski svet oziroma za velike proizvajalce nafte), ki jih je že napovedal saudski minister za nafto, ki je dejal, da bo razviti svet, če bo prisiljen iskati nadomestne energetske vire, pripeljal svojo odvisnost od nafte do točke, kjer bodo interesi Saudove Arabije resno ogroženi. Zdi se, da se to že dogaja.

Premoga je v razvitem svetu dovolj. V ZDA se nahaja četrtnina vseh zalog premoga na svetu, ne manjka pa ga tudi v Evropi. Računajo, da bo ob koncu tega tisočletja delež nafte v svetovni porabi energetskega virov padel od sedanjih 50 na 30 odstotkov, delež premoga pa se bo občutno povečal. Da ti računi niso izmišljeni, zgovorno potrjujejo novice, ki prihajajo iz Nemčije, Japonske in Sovjetske zveze. V vseh teh deželah odpirajo poskusne predelovalnice premoga v tekoče gorivo.

In kaj je z nami? Ali smo sposobni razviti tehnologijo predelave premoga in lignita, surovin, ki nam jih ne manjka? Zaenkrat o tem nikaj dosti slišati, čeprav se verjetno ne bo mogoče izogniti tudi takšnim, morda dražjim iskanjem domačih energetskih virov.

NEZNANA DEŽELA — ALJASKA

(Nadaljevanje iz zadnje številke)

Sprva je šlo samo za krzna, zlasti pa za zaščito tujencev, ki jim je pretilo popolno iztreljenje, saj se lovci, ki so prihajali od vsepovsod, niso ozirali na lovska pravila za ohranitev naraščaja. Zato je vlada ZDA pooblastila lovsko družbo na Aljaski, da uredi lovske razmere v vodah, ki so pripadale Ameriki. Vendar se sprva nihče ni zmenil za prepovedi. Šele leta 1911 je bil sklenjen dogovor med ZDA, Veliko Britanijo, Rusijo in Japonsko. Število tujencev je začelo rasti.

Ameriška vlada je podjetnim državljanom priporočala naselitev na Aljaski. Tja je pošiljala tudi odprave, ki naj bi raziskale zemeljska bogastva. Odkritja so bila preseñetljiva. Že leta 1897 so našli zlato na otoku Klondik. potem, premog in nafto. Najbolj donosen pa je bil ribolov.

Mesto Juneau je vzcvetelo predvsem zaradi zlata. Povsod, kjer so odkrili rudo, je hitro zrastle nove naselje. Tako so na primer v bližini

reke Copper odkrili bakrene rudnike ter med leti 1911 in 1938 izkopali bakra v vrednosti sto milijonov dolarjev. Ob rudniku je nastalo mesto Cordova.

Največje mesto na Aljaski je Anchorage. Njegova gledališča, kinematografi, javna poslopja nikakor ne zaostajajo za Ameriko. Mesto ima tudi univerzo, ki svoje delo prilagaja posebnim potrebam Aljaske.

Ko so bile v nekaterih državah ZDA farme izčrpane in nedonosne, je kakih 200 družin zapustilo svoje domove in se preselilo na Aljasko v dolino Matanuska blizu mesta Anchorage. Dognali so, da je zemlja rodovitna, toda treba je bilo najprej skrbeti gozdove. Bilo je trdo delo in nekateri so se vrnili. Tisti pa, ki so vztrajali, so se čudili obilnemu pridelku v tako kratki sezoni.

Danes kmetujejo z modernimi stroji z velikim uspehom. Tudi živinoreja uspeva. Od prvih družin, ki so prišle kmetovati, jih je še kakih trideset.

Geologi so dognali, da so prenekatero rodovitno dolino na Aljaski zasuli vulkanski izbruhi. Tako je bila »Dolina deset tisočih dimnikov« nekoč rodovitna pokrajina, potem pa je začelo bruhati iz tisočih žrel, od katerih pa so že mnoga ugasnila.

Leta 1912 je bila na Aljaski največja vulkanska eksplozija na Zemlji, ki jo je po silovitosti dosegel le Krakatau v Indoneziji leta 1883. Ko je izbruhnil vulkan na gori Katmai, je izginilo 1500 čevljev njenega vrha, ostal je samo krater. Kadar bruhajo vulkani, so strehe tudi oddaljenih hiš pokrite z debelo plastjo prahu, ki je tako gost, da sončno svetlobo povsem zatemni. Leta 1953 je nenadno oživel vulkan Trident, ki je dolgo bruhal široke plasti črne lave.

Območje gore McKinley je zdaj narodni park. Gora daje zaradi svoje mogočnosti orientacijo ekspedicijam na tem ogromnem ozemlju.

Ozemlje Aljaske gotovo še ni raziskano. Univerze, zlasti v Anchorageu in Ketchikanu, prirejajo vsako poletje tečaje za študente iz matične dežele in od drugod po svetu. Agrokulturna eksperimentalna postojanka raziskuje rastline, ki utegnejo uspevati v arktični zemlji, zlasti zaradi arktičnega poletja, ko vlada dnevna svetloba 24 ur.

Vseopvsod ustanavljajo strokovne šole, gozdarske, rudarske in kmetijske, kje vzgajajo strokovnjake, ki prilagajajo gospodarsko dejavnost posebnostim Arktike.

Geologi so odkrili okostja, po katerih je mogoče sklepati, da so živeli na Aljaski ljudje že pred 15 tisoč leti. Naseljem so bili vzdolž obale, kjer so najlaže prišli do hrane.

Ko so se na Aljaski začeli naseljevati Američani, so hitro zbližali z Eskimi, ki imeli izkušnje glede življenja v deželi. Hoteli so jim olajšati življenje ter jih zvabiti iz njihovih »iglujev« v grajene hiše, kar se jim je le počasi posočilo. Danes so ta njihova tradicionalna bivališča povsem drugačna: tudi oni imajo v svojih bivališčih vse vrste modernih naprav. Priseljenci pravijo, da so Eskimi izredno inteligentni, da postanejo dobri mehaniki, šoferji in piloti. Eskimi so Azijci, ki so prišli na Aljasko prek Beringove ozime. Že pred tisoč leti so tu odkrili železovo rudo. Poleg Eskimov živi na Aljaski tudi manjše število Indijancev.

V zadnjem času se podobno Aljaske hitro spreminja. Nastajajo nova mesta, letališča, oporišča, vremenske opazovalnice. Zlasti pa dežela okoli življa pravi razcvet turizma.

(Konec)

Na Floridi (ZDA) so prepovedali tradicionalni rodeo (lov in vezanje teleta), zato so si omislili rodeo s krokodili. Tekmovalec zmaga, če krokodila obrne na hrbet. Nič pa se ne ve, kaj je potem, če obrne krokodil na hrbet tekmovalca.

Skupina avstralskih znanstvenikov je skupaj z ameriški in britanskimi odkrila doslej verjetno najbolj oddaljen »objekt« v vesolju. Telo je podobno zvezdi, od Zemlje pa je oddaljeno 12 milijard svetlobnih let. Starost novo odkrite »zvezde« računajo na 6,6 milijard let.

drugje smo prebrali

Saudski šejk Mohamed al Fasi toži mestno upravo v Hollywoodu za bilijon (tisoč milijard) dolarjev odškodnine, ker je šest ur preživel v preiskovalnem zaporu. Šejk je namreč v nekem hotelu pozabil plačati račun v znesku štiri milijone dolarjev.

»Tistemu, ki mi omogoči objavo mojega kriminalnega romana, odstopim ledvico.« Tako je pisalo med malimi oglasi nekega ča-

sopisa v Detroitu (ZDA). Salvadore Chevalier (55), oglaševalec, je tako komentiral svojo odločitev: »Brez ene ledvice lahko živim naprej, brez slave pa ne!«

xxx

Perzijski šah Fat Ali, ki je vlada na začetku prejšnjega stoletja, je imel 154 sinov in 560 hčera. Toliko jih je namreč uradno priznal. Koliko je bilo tistih, ki jih ni priznal, se ne ve.

xxx

Ameriška letalska družba Pan American Airways je suspendirala nekega svojega pilota, ker je pred potniki v letalski zgradbi v Richmondu bral brošuro »Kako se naučiti pilotirati — tečaj v desetih lekcijskih«. Potnike je ob tem prevzela groza: s takšnim pilotom par res nikoli na pot. Pilot si je podobne šale privoščil že večkrat.

stare koprive najbolj pečejo

Tokrat ne bomo govorili o pomanjkanju kave, pralnih praškov, olja, mesa, mleka in podobnih artiklov, temveč o pomanjkanju dostojanstva (časti) pri nekaterih ljudeh, ki so kratkomočno gluhi in slepi za vse, kar ni njihova korist ali potreba. Ljudje jim po domače pravijo »tisti, ki kupujejo mimo vrste« (še raje: ki so bolj pri koritu), v čemer pa je več poroga kot nevoščljivosti.

Gre za ljudi, ki jih gospodinje in vsakodnevni kupci dobro poznajo, ker vse blago, ki ga v trgovinah primanjkuje, vselej dobijo izpod pulta. Ko gospodinje zgodaj jutraj stopijo v vrsto, jih že tare bojazen, da se bo zmeda našel kdo, ki bo mimo njih uveljavil svojo avtoriteto pri prodajalcu ali mesarju in jim pred nosom pobral zadnji kos mesa, zadnji vrečko praška ali zavojček kave, pa četudi so več ur čakale v vrsti. Gre za posameznike, ki brez kanca sramu hodijo v kleti trgovin ali v skladišča, ali pa jim prodajalec pred očmi ljudi, ki potrpežljivo ure in ure čakajo v vrsti, odpre

BOG ZASE, BATINA ZA DRUGE!

hladilnik, da bi si izbrali tisto, »kar je zanje«.

Gotovo se spominjate, da smo se nekoč jezili na žene nekaterih tovarišev na visokih položajih, ki so kupovale mimo vrste. Zdaj te ženske praviloma ne prihajajo v trgovino, temveč se raje oglasijo njihovi možje sami, da bi si s svojo avtoriteto priborili boljši kos mesa ... Lahko se prepričate na lastne oči, da so med takšnimi različni občinski in drugi očetje, inšpektorji, igralci, uslužbenci SNZ, televizijski in drugi novinarji, direktorji, zdravniki, profesorji ... Vstopajo skozi zadnja vrata in si napolnijo vrečke, košare ali prilgažnike z blagom, ki ga ponavadi primanjkuje.

Nekoč so ljudje protestirali, ker so zasebni gostinci pred nosom poprečnih občanov pobrali najboljše meso, nato je prišla na vrsto kava in še marsikaj, zato so ljudje skorajda že otopeli. Zdaj pa naj bi mirno prenašali te nove vsiljivce, ki kupujejo mimo vrste in jih je vse več. Ali to pomeni, da smo zavestno privolili v to, da mesarji, prodajalke ali branjevi pred našimi očmi delijo občane na tiste nižje vrste, ki po več ur čakanja naposled ne morejo

kupiti tistega, zaradi česar so stali v vrsti, in na tiste, ki jim ni treba čakati in kljub temu dobijo vse, kar potrebujejo? Ali to pomeni, da nas je že nehalo motiti, da posamezniki takole ponižujejo veliko večino ljudi in da smo se že navadili na krivico?!

In zdaj drugi prizor: naš mesar, branjevec ali prodajalec pride v občinsko skupščino, na sodišče, v šolo, k zdravniku ali drugam, kjer je prav tako treba čakati v vrsti. In zdaj njemu ni treba zapravljati časa, da bi opravil svoje. (Ponavadi ima za vsak primer s sabo v cekarju ali vrečki še kakšen priboljšek, da bi ja šlo hitreje.) Mimo teh istih ljudi, ki so čakali v vrsti v trgovinah, uveljavlja svoje »zaslužene privilegije«, saj so za okencem njegovi prijatelji, tisti, ki so davi mimo vrste dobili kavo, prašek ali sveže meso. Tudi tukaj se občani delijo na ljudi nižje in višje vrste. In tako po vrsti!!!

Vira, iz katerega smo gornje skorajda dobesedno povzeli, vam namerno ne izdamo, sicer pa niti ni toliko pomemben. Če nas je vsaj malo zbudilo, je že to dovolj.

—brž—

za razvedrilo

ZAMUDA

— Nova sodelavka ste in že spet ste prišli skoraj pol ure prepozno!

— Kaj morem? Tisti tip, ki me že več dni zasleduje, hodi zelo počasi ...

ZA RAZMISLIJANJE

»Stric, seveda sem zagrejen. Očka mi je vedno govoril, da je imel težko mladost, da je bilo pomanjkanje, da do bili hudi časi ... Kaj pa naj jaz njemu povem v teh časih?«

PREDSEDNIK POTROŠNIŠKEGA SVETA

— Kaj bi naredili, če bi bili predsednik potrošniškega sveta?

— Ne vem. O samomoru pa še nisem razmišljal!

PONOCNJASKO UTRUJEN

— Milan, a naj ti iz dneva v dan ponavljam, da po vrnitvi z nočnih »tur« daš čevlje na polico?!

— Saj sem jih dal. Tudi sinoči!

— Si, samo namesto omarice za čevlje si odprl vrata hladilnika ...

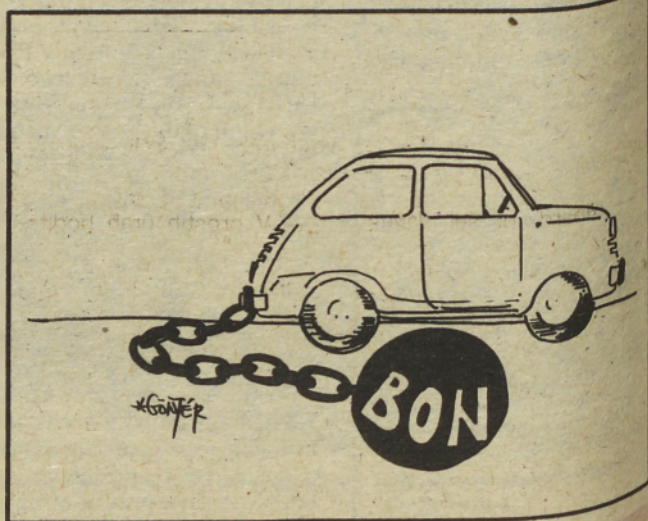
LEPA TOLAŽBA

— Za vraga, boste v teh hladnih dneh v našem bloku vsaj malo prižgali centralno kurjavo?

— Saj bi, vendar čakamo na novo peč.

— Kaj pa potem delate zdaj?

— Čakamo na kurilno olje!

ZAVORNA TEKOČINA

Zavorna tekočina je izredno pomemben dejavnik za varno vožnjo. Brez dobre zavorne tekočine ni varnega zaviranja, in če zavore dobro ne primejo, vemo, kaj se nam lahko zgodi. Nekaj nasvetov!

Predvsem je treba večkrat pregledati in zavorno tekočino po potrebi tudi zamenjati. Tekočina je namreč higroskopična, to pa pomeni, da vpija vlago, ki je v zraku. Zaradi tega lahko sčasoma spremeni svoje lastnosti. To pa vpliva predvsem na vrelišče tekočine, kar je najbolj nevarno. Pri zaviranju se namreč zlasti pri kolutnih zavornah sprošča zelo visoka temperatura v hidravličnih valjih, jih premika zavorna tekočina in ki porinejo zavorne plošče proti kolutom ali pa zavorne čeljusti proti bobnom. Če se vrelišče tekočine zniža, lahko nastanejo zračni mehurčki in ti zmanjšajo zavorno moč celotnega sistema. To pa pomeni precejšnjo nevarnost.

Strokovnjaki priporočajo, da je treba zavorno tekočino zamenjati vsako leto ali pa vsaj po vsakih 20 tisoč prevoženih kilometrih. To je sicer morda malce pretirano, vendar pa je vsaj vsaki dve leti to treba storiti. Pa ne gre samo za zamenjavo! Zavorna tekočina je v posebnih posodi in jo je treba po potrebi dolivati. Višino tekočine je treba kontrolirati vsaj na vsakih tisoč do dva tisoč kilometrov.

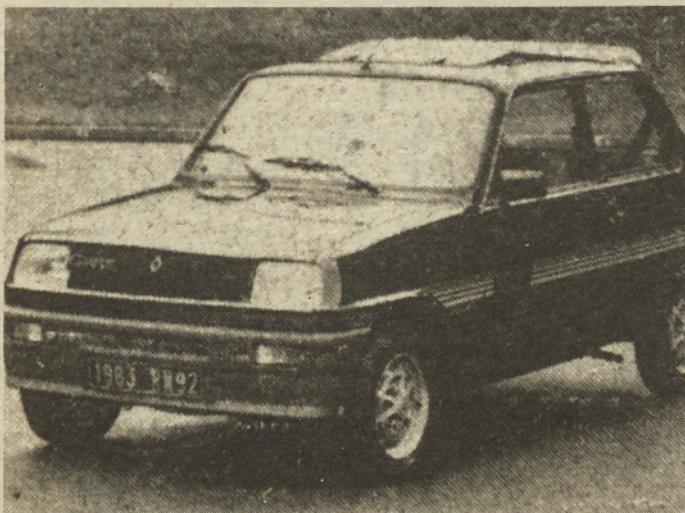
Če odločite za zamenjavo tekočine, je najbolje, da upo-

za varno vožnjo

rabite tekočino tiste znamke, ki jo predpisuje avtomobilska tovarna, katere avto imate. Vsako vozilo je namreč preizkušeno na nekatere značilnosti tekočine in zato je glede tega najbolje ravnati po navodilu tovarne.

avtomobilizem

Polepšan Renault-5

Pri Renaultu so nabili z domišljijo. Tako, ko zaslišijo, da bi se jim prodaja katerega od njihovih modelov utegnila zatakati, poskrbijo za poživitev ponudbe, čeprav samo z lepimi popravki. Renault 5 — campus je najnovejša različica, namenjena prihajajoči prodajni sezoni. Motor je 845-kubični štirivaljni (37 KM), na moč podoben tistemu, ki ga imamo v naših kateh, ves šarm pa je v zunanosti vozila in v njegovi notranji opre. Zunanost prikazuje tudi naša slika.

NAS SOVRAŽNIK

losti v večini primerov. Če pa se pojavijo znaki pripitosti, se to opaža v rdečici lic in vegetativnem in psihomotornem vzburjenju. Kritičnost se zmanjša, poveča se samozavest. Pri koncentraciji alkohola od 2,5 do 3 promile je težko pijano stanje z izrazitim

delovanjem alkohola, pojavlja se zaspanost in težave z dihanjem.

Pri koncentraciji alkohola 3,5 do 4 promil pride do alkoholne kome. Pri večji koncentraciji nastopi smrt, sicer redko, ker že prej pride do bruhanja.

UČINEK ZAUŽITEGA ALKOHOLA

0,5 do 0,8 promila zmanjšana sposobnost vožnje
0,8 do 1,5 promila pripito stanje
1,5 do 2,5 promila pijano stanje
2,5 do 3,5 promila težko pijano stanje
3,5 do 4,0 promila težka zastrupitev z alkoholom
4,5 promila alkoholna koma
5,5 promila smrt zaradi zastrupitve z alkoholom.

za razvedrilo

AKTUALNO VPRAŠANJE

— Si že dobila bone?
— Sem. Že prejšnji mesec. Za malico. Avtomobila še nimamo.

LETA, LETA

— Naša babica pa je že res senilna. Pred tednom smo ji pisali, da bomo prišli domov in se medtem ni spomnila na tiste štiri gajbe za jabolka. Še vedno so tam, kjer smo jih odložili ob zadnjem obisku, in to praznili!

DVOUMNA

— Richard, bi šel danes zame po kostanje?
— V žanjivo žo, z avtomobilom pa ne!

SODOBNA ZADREGA

— Miha, ti si mojster, lepo prosim.
— Je kakšen problem?
— Je, pa še kakšen! Na

novem stroju piše naj ta rdeči gumb počasi premikam v smeri urnega kazalca, jaz pa imam elektronsko uro, ki kazalcev sploh nima ...

BABICA VNUKOM

— Otročkički mali, nadležnih obiskov ob nepravem času se lahko znebite na več načinov. Prvi je: ne reagirajte, če bo kdo zvonil tako neutrudno, da bi lahko v soseski še elektrika zmanjkala, drugi: pri razburljivem trkanju in razbijanju pazite, da vam ne bo kdo vrgel vrat s tečajev in da ne bo telesnih poškodb ...

— Kaj pa tretji, babica?
— V prostih urah bodite nekje daleč zunaj. Posebno takrat, ko očka in mamica skoraj podzvestno pričakujeta nujno zlo — inkasante!

JESENSKO BENCINSKO VINSKA

— Koliko ga imaš, Vinci?
— En liter in nič več, ker

sem spodoben občan.

— Na bencinski črpalki je takšen naval, da je najbolje, če najdeš kar se le da kratko pot do doma.

— Saj bi jo, pa se mi od tega litra mošta tako vrti ...

BILI SO TAKI

— Prej si na široko govoril, kaj vse so počenjali Stari Slovani. Povej še to, kaj so delali takrat, ko so prekorajili kakšno reko?

— Najprej so si posušili obleke!

Z dosladkanjem ne pretiravati

za kletarje

Zvezni pravilnik o kakovosti vina določa najnižji volumni odstotek alkohola za namizno vino 9, za kakovostno in vrhunsko vino pa 10 odstotkov alkohola. Mošt za namizno vino, ki naj bi imelo 9,1 odstotka alkohola, mora imeti najmanj 14,8 odstotkov sladkorja. Za kakovostno vino, ki naj bi imelo 10 volumnih odstotkov alkohola, pa mora mošt vsebovati 15,9 odstotka sladkorja. Letošnji pridelek (mošt) vsebuje le redkokoliže rako visok odstotek sladkorja, zato ga bo treba dodati ob vrenju. Za povečanje

dosladkanjem moštov povečati naravni alkohol za največ 2,5 volumna odstotka. Z dosladkanjem ne kaže pretiravati. Sladkorja je potrebno dodati le toliko, da dosežemo najnižjo potrebno mejo odstotka sladkorja v moštu oziroma volumnega odstotka alkohola v bodočem vinu.

Prevelike količine namreč škodujejo lastnostim bodočega vina. Preveč sladkano vino je neharmonično, ker je porušeno naravno razmerje alkohola z drugimi lastnostmi vina.

Dimniki ogrožajo varnost

varstvo pred požarom

dimniška vrata razžarijo, navlaka ob njih pa se vžge.

V prostorih, kjer so lahko vnetljivi predmeti ali se te predeluje (delavnice), ne sme biti dimniških vrat. Dalje: ni dovoljeno uporabljati dimnikov za ventilacijo, ker se pri oknicah nabrani prah lahko vname, moti pa tudi pravilno delovanje dimnika. Pri ventilacijski odprtini namreč vhaaja mrzel zrak v dimnik in zmanjšuje podpih v ognjišču. Možnost je tudi, da uhajajo premogovi strupi (ogljikov monoksidi). V dimnikih so

prepovedana tudi razna zapirala. Kjer dimnike in dimne odvode gradijo v stare zgradbe, moramo paziti, da so dobro zidani, ker se med starim in novim zidom rade pojavijo razpoke.

Na dimnike ne smemo naslanjati gorljivih snovi. V takih prostorih je priporočljivo zavarovati dimnike v vsej prostorninski višini z oblogo. Nerabljen odprtine v dimnikih peči ali štedilnikih so dostikrat odprte ali preplepljene s papirjem, zadlane s čunjami ali prekrite s slikami. Te pomanjkljivosti moramo takoj odpraviti in odprtine zapreti s pločevinastim pokrovom ali pa zazidati.

Večkrat so vzroki požara prav pomanjkljivosti na dimnikih. Ti ne smejo ihati zaradi odpadlega ometa ali opeke razpok. Večkrat opazimo namreč na podstrešjih ali v delavnicah v dimnike zabite žeblje ali kljube za obešanje perila in podobno. S tem stene dimnika močno poškodujemo, ker segajo ti predmeti celo v notranjost dimnika, tudi omet izpade, kar je lahko vzrok požara, posebno, če na te kljube v bližini dimnikov obešamo perilo ali obleko.

Pogosto se dogaja, da v že obstoječe zgradbe postavijo poznejše močnejše kurilne naprave (centralna kurišča), katerim obstoječi dimniki ne ustrezajo: pri kurjenju se ti preveč segrejejo in povzročijo požar. V starejših zgradbah najdemo tudi dimnike, ki so kar na prosto vlečeni ali pa so zgrajeni na leseno podporo.

V primeru požara takšna opora zgori in dimnik se podre. Tudi železne podpore niso priporočljive, ker se pri požaru razbelijo, zvijejo in dimnik se podre.

Neurje in padavine lahko poškodujejo tudi dimnik. Če ima dimnik razpokano ploščo, ga moči dež, zato se zelo hitro razkraj. Če ni dobro obdan s pločevino, je na prehodu skozi steno (sleme) zelo izpostavljen padavinam in na tem mestu zelo hitro preperli. To je največkrat v slemenu med lesenim ostresjem, zato je zelo nevarno za nastanek požara. Razpadajoče dimnike je treba obnoviti.

Vsi leseni deli zgradbe morajo biti oddaljeni od zunanjih dimniških sten najmanj 8 centimetrov. Prepovedano je namestiti lesene obloge neposredno ob zidovih dimnika.

Lesena tla pod dimniškimi vratci je treba pokriti na površini 50 centimetrov s pločevino ali kakim drugim negorljivim materialom. Prav tako je treba v oddaljenosti 50 centimetrov od dimniških vrat zavarovati vse lesene dele.

Podstrešja morajo biti čista in brez vsake navlake, predvsem pa na njih ne sme biti lahko vnetljivih predmetov. Dimniki morajo biti dostopni, da jih lahko čistimo in pregledamo, in biti morajo vedno v uporabnem stanju.

Dimniška vrata morajo biti iz železa, z dobrimi zapiralniki in dvojnimi krili, ki se tesno prilegajo dimniškemu zidu. Vzdrževati jih moramo vedno v dobrem stanju. Sicer pa večkrat naletimo na dimniška vrata, ki so v kletih in so založena s kurivom in s staro šaro. To je treba takoj odstraniti, kajti saj se lahko v vznožju dimnika zaradi isker iz ognjišča ynamejo,

IZ DŽOUŽIJOVOGA DNEVNIKA

Dober taneč bi rad dal tistim, šteri odijo na goricko brat grbanje, pa kostane. Sigelar naj idele bar dva. Eden naj ma s seboj lofsko priksa, ka de strazo avto, drugi de pa te lejko sov v šumo go grbanje pa kostane. Tou pa ratou, ka so mef dugo toga v okolici Kuštanovec na ednon avstoji domačini potli glaščojno, na drugon pa prelifenfali gumiče. Pjta mo ne!, je tou posmamo gumičubje goricanof ali pa masicenost?

SESTAVIL MARKO NAPAST	ZNAN ANTI BIOPIK	DEMARN ENOTA V ČSSR IN SVEDESKI	VERANDA	OČE	CERVANTE- SOV ROMAN	DOLG VOJAŠKI NOŽ	ODVZEM OSEBNE SVOBODE
GLASBENA KOMPZI- CIJA							
PLOČNIK							
NASILNO JEMANJE							
GLAVNI ŠTEVNIK				GEOME- TRIJSKI POJEM LITIJ			
PANČEVO			STRESNO ONENCE POHORSKI GRANIT				
OKRAŠAVA ZA TONO		SLOVENSKI KIPAR PUŠČAVSKA ŽIVAL					
ORGAN VIDA				REKA V GANI ARABSKI KNEZ			
SLOVITI FRANČOSKI SLIKAR (EQUARD)						JUG TREMING URJENJE	
MUSLI- MANSKI DINOVNIK					VALJEVO NAJVEČJA AFRIŠKA REKA		
KONTINENT							IGRALNA KARTA
KEMIČNA TOVARNA V LJUBLJANI							
FR. FILM IGRALKA (MARIE- JOSE)				IZRASTEK NA GLAVI			

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE — Vodoravno: glavnik, ravioli, apostol, Don, Ivo, IR, trik, š, raca, čer, Nal, atri, O, Na, Lear, sneg, RI, kolegu, ala, rja.

Kadar pa so, jih zlijejo v vrelo vodo, da se beljak strdi in voda dobi okus. Kuhana koruza je za posladek. Riževo vino pijejo kot edino alkoholno pijačo ob praznovanjih.

Nedvomno se bodo njihove življenjske razmere z leti izboljšale. Takrat bodo pozabili na svoje ibanske posebnosti, katere so se razvijale z rodovi. Zbledela bo sposobnost dobrih stezsedcev in lovcev.

Ze je opazno, da se v njihov ustaljeni način življenja vrtajo elementi Zapada. Kot po pravilu, najprej prihajajo slabi vplivi, šele nato kaj koristnega.

Važno vlogo igrajo pri njih kitajski trgovci. S čolni potujejo od ljudi do ljudi, od njih kupujejo staro bojno opremo, v zameno pa prodajajo potrebščine, plastiko, kiti...

Pred leti so prišli metodistični misijonarji s križem v roki spreobrniti poganke divjake, kot so jih sami imenovali. Najprej so si ženske morale zakriti gole prsi. Malika je zamenjalo katoliško božanstvo. Staro ročno obrt je zamenjalo rezharjenje križev.

Po nekaj letih se je ogrelost za novo vero ohladila. Stari poganški bogovi so bili še preveč zasidrani. Danes so na razpotju med enim in drugim verovanjem. Začeli so opuščati staro ročno obrt.

Malezijska vlada se je prepozno zavedala nevarnosti začetka propada bogatih etnoloških značilnosti plemen. Danes poskuša rešiti, kar se še rešiti da s tem, da zapira določena območja pred turisti.

Danes je petek. Popoldne so prišli domov otroci, ki ostanejo čez teden v bližnji šoli. Nekateri naju čudno gledajo. Midva se odpravljava.

Prijetno in poučno je bilo preživeti par dni z Ibani. Ob slovesu so poglavarjeve ženske pripravile boljše kosilo. Na krožniku so

V MALAJO
INDONEZIJU

poleg kuhanega riža bili še pečeni žabji kraki, kuhan rečni rak z zelenjavo in pečeno meso pragozdnega ježa.

Sledili so prijazni stiski rok. Poglavarjev sin naju je prepeljal nazaj do klinike. Naslednje jutro sva ulovila še čoln do mesteca Kapit, kjer sva se tudi poslovila in ločila.

SABAH
Sabah, druga provinca na malezijskem delu otoka Bornea. To je nevarni konec otoka, kjer se ob obali raztezajo težko prehodna džungelska močvirnata območja, ki proti notranjosti

prehajajo v višje ležeče poraščeno hribovje.

Večina milijonskega prebivalstva živi v štirih mestih, ostalo pa so plemenske skupine, raztresene po notranjosti.

Tako kot severni Sarawak, je tudi Sabah bogat. Ima kvalitetno nafto in les. Izkoriščanje teh narodnih dobrin odpira številna delovna mesta in privablja delavce iz ostalih okoliških dežel. Zaradi tega so tod cene precej višje kot pa drugod na otoku. Mest se prijema madež kriminala in sle po hitrejšem zaslužku.

Kota Kanibalu je upravno središče province. Domačini mu pravijo kar KK (Kei - Kei). Meni bo ostalo dobro v spominu. Tu so mi skoraj popustili živci zaradi bodeža z „emetratlon officerji“ (uradnik za izdajo dovoljenj za bivanje).

Z malezijsko vizo sem imel cel kup težav. Najprej so me v Singapuru na malezijski ambasadi ožiglosali za ruskega hipija. Dali so mi posebno vrsto vize, ki je ni bilo možno podaljšati. Posledice sem začel čutiti sedaj, ko mi je peteklo dovoljenje za bivanje.

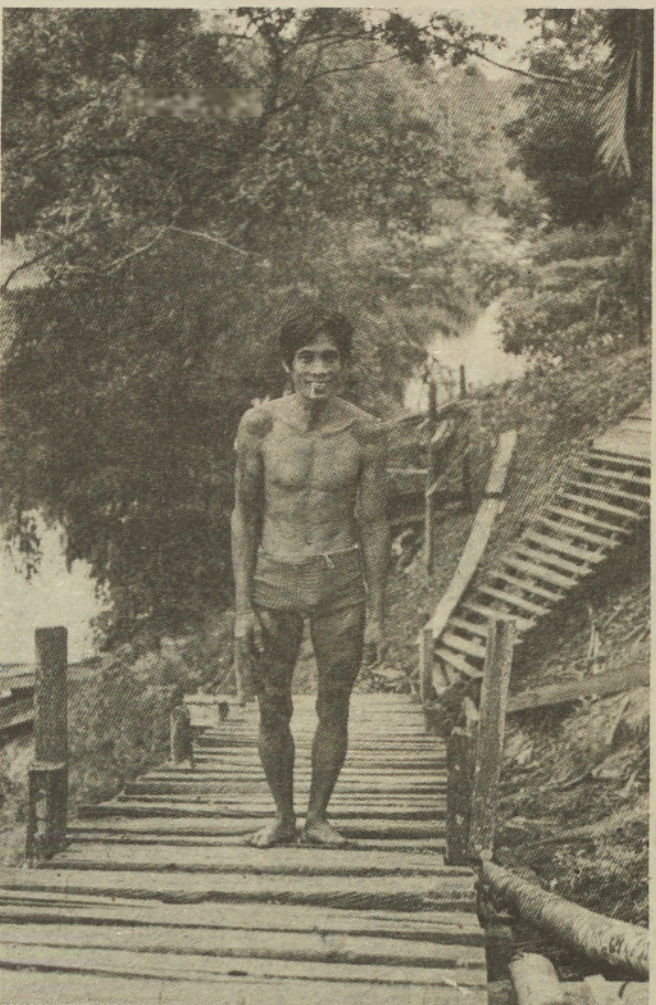
Začelo se je tekanje od uradnika do uradnika, moledovanje in prošnje niso pomagale. Imeli so me za sumljivega tipa. Na razpolago so mi dali samo 24 ur, da zapustim ozemlje Malezije. Za Filipine nisem imel vize in tudi ne dovolj denarja. Da bi šel nazaj na Tajsko ni bilo niti govora. Ostala je Indonezija.

V spominu mi bo ostala tudi opozorilna tabla za obiskovalce zanimive Malezije s precej nezanimivo upravo. Na njej je pisalo, da so pri njih turisti zelo dobrodošli, da pa ne marajo hipijev. Pod imenom turist razumejo, da si nastanjen v dragih hotelih, da hodiš naokrog lepo oblečen in urejen ter da si ogleduješ samo tisto, kar propagirajo turistični uradi. Vse ostale pa imajo za hipije. In hipije bodo izgnali iz Malezije v 24 urah.

Za prihod v prostore tega

svetega kraja — „Imigration officea“ sta obvezna svetla srajca in džentlemenski izraz obraza. Če ti visi okrog vratu še kravata, potem si za njih spoštovana osebnost in ne eden tistih tam. Tu je pač edino merilo

Do naslednjega mesta Tawau, ki leži tik ob meji z Indonezijo, sem moral potovati z avionom. Delo bi se potovati lepo po cesti naprej do mesta Sandakan in dalje s čolnom proti jugu do Tawana in sproti doživeti še kaj

za ocenjevanje človeka njegova zunanjost.

Meni tudi sposojena kravata ni nič pomagala. Namreč vsak dovolj zvit popotnik ima v nahrbtniku kravato, da zadosti uradniškemu okusu.

zanimivega. Moral pa sem takoj zapustiti Malezijo, sicer bi se lahko vsa stvar še bolj zapletla.

Svoj čas je bilo možno priti v Indonezijo z malo ladjo. Sedaj je ta ugodnost iz ne vem katerega pametnega vzroka ukinjena.

Zopet je treba leteti z deset-sedežno zračno ropotuljo, katere je nakejkrat dražja. Seveda velja to samo za tujce.

Da je postala vsa stvar še bolj zapletena, sem slišal, da odpelje naslednji avion komaj čez teden dni in da za naslednji teden ni prostega mesta. Zopet soočenje z imigration officerjem in zopet prošnje za nadaljnjo bivanje. Kot sem pričakoval, je bil odgovor negativen. Predlagala mi, da naj letim nazaj tja, od koder sem prišel (Grčijo) in od tam v Indonezijo. Kaj bolj pametnega in presenetljivega še nisem nikoli slišal. K sreči sem ga na koncu le pregovoril, da mi je podaljšal vizo za nekaj dni.

V teh dneh, ko bi bilo treba čakati na avion, sem si privoščil še skok v mesto Sandakan oz. njegovo okolico. Leži v zalivu SULU na severnem koncu otoka Bornea.

Zaman je bilo iskati oziroma pričakovati eksotično podobo malega južnoazijskega mesta, kakršna mi je ostala v spominu iz nekega filma.

Kar je v mestu eksotičnega, je živopisna tržnica s tropskim sadjem in množico Filipincev, ki pričarajo filipinsko vzdušje že kar tu.

Cene hotelskih prenočišč so zasojene. Tudi hrana je draga. Saj ni čudno. Tu se odvija trgovina z lesom, nafto. Tujci prihajajo in odhajajo.

Verjetno je v Sandakanu največ Filipincev. So predvsem z otoka Sulu, Tawi-Tawi in južnih predelov otoka Mindanao, kjer se muslimanska narodnostna skupnost bojuje za odcepitev proti muslimskemu režimu.

Ze s prihodom Spancev na Filipine so se prebivalci južnih otokov uprli sprejetju krščanske religije, katero so z mečem in križem širili Španci. Prebivalci južnih otokov vključno z Mindanaom od takrat dalje ne priznavajo vlade v Manili. Režimi se menjavajo, konflikti ostajajo.

(Nadaljevanje prihodnjici)

Pet minut pred osmo

V tem času je pred šolo najbolj živahno. Vsi skačejo, se skrivajo, igrajo. Dečki na igrišču za nogomet tekajo sem in tja za žogo. Ko pa kdo zafrese mrežo vratarja, vsi enoglasno vpijejo: „Gol!“

Nekateri učenci napeto gledajo igro in se pogovarjajo o tem in onem igralcu. Tam spet nekdo s kolesa zakriči prijatelju: „Imaš matematično nalogo?“

Glasovi prihajajo s te in one strani. Pred prizidkom se tovarišica krega nad učenci. In vodnjaku hitijo in hitijo s pisanjem domačih nalog.

Deček v modri majici kar naprej pogleduje na uro. Menda hoče iti v razred. Pred vhodom neka torba frič v kot. Pravkar se pripelje tovarišica. Deklice tako vneto klepetajo, da sploh niso opazile, da smo jim odnesli torbico.

Dečki z vso močjo stresajo lešnike in jih slastno jedo.

Ko zazvonijo, se vsi hitro preobujemo in gremo v razrede. Vsa živahnost izgine in zdaj sta tu le prazna plušad in igračice.

Marjan Škedelj
OŠ Edvard Kardelj
Murska Sobota

Bila sem na sejmu

Bila sem na sejmu v Kranju. Tam sem se vozila z vlakom in avtomobilom. Videla sem veliko zanimivih stvari. Tudi ribe smo lovili na sejmu. Najbolj zanimivo je bilo v živalskem vrtu. Ogledala sem si vervece, kako so plezale na drevo, in tudi žirafe. Na sejmu sem se tudi kopala z balonom. Teto pa so zanimale čisto druge reči, predvsem je občudovala pohištvo. Jaz pa imam svojo posteljo in omaro in me to novo pohištvo ni zanimalo.

Marjana Hampo, 3. b
OŠ G. Petrovci

NAŠ TELICEK

Krava je skotila majhnega telčka. Bili smo ga vsi veseli. Postal je lačen in je začel mukati. Drugi dan je bil že poreden.

Anica Valner
OŠ Sp. Ščavnica

JESENSKO DELO

Začela se je jesen. Šola je resno pokazala svoje zobe in nas priganja. Ker pravijo, da nas delo krepi, moramo tudi pomagati na polju. Stara mama ima nekaj zemlje. Ker me vsako jutro budi in ker nam kuha kosilo in peče dobre potlice, ji včasih moram pomagati. Med tednom največkrat kar sama dela, ker se jaz učim. V soboto, ko nimamo pouka, pa ji gremo pomagat.

Tako je bilo tudi prejšnjo soboto. Že zgodaj zjutraj smo vstali in se dogovorili, kaj bomo delali. Ker je bila zjutraj megla, smo šli najprej po buče. Brat je vozil traktor. Jaz, sestra in mama smo se peljale na vozu. Bila sem še zaspana. Ko smo prišli na njivo, sem se hitro predramila. Postavili smo se v vrsto in po tekočem traku nalagali buče. Mlajša sestra je v „poljski“ hitrosti vozila traktor, mama je buče po-

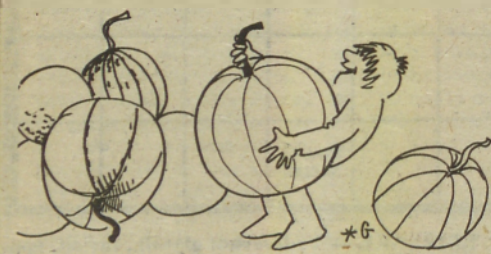
dajala meni, jaz pa bratu, ki jih je metal na voz. Brat nas je priganjal in kar tekmovali smo, kateri bo bolj spreten. Bilo je zelo zabavno.

Ko smo pripeljali buče domov, smo jih razložili. Le nekaj minut je trajalo in voz je bil prazen. Takoj smo se odpravili trgat koruzo. Trgali smo jo vsi, kar nas je pri hiši. Čez nekaj časa me je prišla lenoba. Ni se mi več dalo trgati.

Sedla sem na mejniki in tarnala, da ne morem več, ker sem utrujena. Stara mama mi je rekla, da se mi je na hrbet spravila lenoba, zato jo naj hitro stresem z njega in trgam dalje, da me lenoba ne bo več dohitela. Nekateri storži so bili visoko na steblih, tudi do dva metra in pol. Drugače jih nisem dosegla, kakor da sem pripognila celo steblo. Potem smo med seboj tekmovali, kateri bo našel najvišjo koruzo. Tako smo kar naenkrat prišli do konca njive. Koruzo smo hitro naložili na voz. Toliko je bilo, da je bil voz čisto poln. Ker smo bili vsi zelo utrujeni, se nam ni dalo, da bi šli peš domov. Sestro sva položili glavo na koruzo in se delali, kot bi spali. Naenkrat sva se znašli na cesti, jaz v blatu, sestra pa v travi. Mama je imela srečo, ker je prej skočila z voza, kot pa je izpadla konica. Ko so me videli, kako sedim v blatu, so se začeli smejati. Jaz pa sem jezno buljila v koruzo, ki je ležala v blatu in po cesti.

To leto smo imeli veliko smolo s koruzo, ki smo jo ličkali z blatnimi rokami.

Simona Gomboš, 8. a
OŠ Tišina

OH, TI ODRASLI!

Današnji tempo življenja vedno bolj sili ljudi k temu, da hitijo. Često premišljam, čemu? Le zakaj bi hitela, saj se mi nikamor ne mudi.

Kljub temu da me mama vrže iz postelje že ob pol sedmih, da bi se pravočasno najedla in pripravila za šolo, se mi zdi, da je čisto zadosti, če vsianem po sedmi uri. Le zakaj bi morala zmeraj zajtrkovati, saj ni dobro, če človek zmeraj samo je. In tudi uredim se lahko zelo hitro. Kaj pa je treba drugega, kot malo zares mrzle vode, ki te dokončno predrami? Kaj milo, zobna pasta, šampon, ko pa nenehno poslušamo: draginja, draginja...

Po osvoboditvi z mrzlo vodo odhitim v šolo. Se sreča, da ne z avtobusom. Kar peš jo mahnem čez po sosedovi travi, da mora mama za mano kričati: „Ze spet tu! A je morda lukaj pot? A bom morala jaz opravičevati tvojo samovoljnost? A se sploh zavedaš, da delaš škodo sosedom? Vso travo boš potepala! In kaj bo potem? Kaj bo mulila živina? Pri teh letih bi že lahko imela malo pameti!“

Po tem hrupu se končno znajdem v šoli. A tudi tu ne gre brez naukov, saj se moramo nenehno učiti in učiti, v nedogled učiti.

Tudi doma, pri gledanju televizije, ni miru. Moja mama mi namreč zmeraj predava, kako škodljivo je, če neprestano buljiš v televizijski ekran in da ta ali ona oddaja sploh ni zame. Ob teh in podobnih pripombah me začne boleti glava. Oh, da bi mi rekla, kako škodljivo je učenje; o, to pa ne!

Ko je na televiziji kakšna oddaja, ki ni zame, kot pravi moja mama, si seveda pomagam s poslušanjem radia. Kar uživam ob rock glasbi, ki je pa moja mama sploh ne prenese. Saj pravim, da so odrasli včasih res neznosni.

Bilo je v nedeljo. Mama in oče sta gledala opero, ki ji pravim jaz „mačje cviljenje“. Ker zaradi te brezvezne opere nisem mogla gledati filma, sem od jave in besa navila radio tako na glas, da je motilo mamo pri oboževanem gledanju in poslušanju opere. Mama se je zadržala, naj že potišam to stvar in ali res nimam nobenega posluha za glasbo, kakršna je opera. O joj, skoraj bi me pobralo od smeha.

No, mami sem pa le ustregla in utišala radio.

Suzana Rajnar, 8. raz.

OŠ Fokovci

NA TRGATVI

V nedeljo smo imeli trgatve. Zjutraj smo zgodaj vstali in znosili v avto vse, kar smo potrebovali.

Ko smo prišli v vinograd, so se začeli zbirati tudi drugi »bračiči«. Zbralo se nas je kar precej. Predno smo začeli trgati, je ata iz grozdja prepodil »kačce« s streljanjem. Nato smo si vzeli posode, se razporedili v vrste in začeli trgati. Brentarji pa so si nadali na rame brente in pridno odnašali grozdje na stiskalnice. Tam so ga zložili v koše in ga začeli stiskati.

Kmalu je prišel kmet, ki smo ga sproti znosili v klet. Ko smo pobrali vse grozdje, smo šli jest. Popoldne smo mi, otroci, odšli po koštanje. Zakurili smo ogenj in jih začeli peči. Tudi odrasli so jih radi jedli.

Mateja Lančič, 5. a
OŠ Videm ob Ščavnici

Otrok, mesto in vas

Po drugi svetovni vojni so se ljudje bolj množično začeli preseljevati s podeželja v mesta. Nastala so mesta s sto tisoč in več prebivalci. Beograd prednjači v tem s skoraj milijon in pol prebivalci. Ljudje v mestih so prevzeli drugačne navade na podeželju. Tudi otroško življenje se je spremenilo.

Življenje na podeželju se je prav tako spremenilo, a ne tako občutno. Naša družba si prizadeva, da bi tudi vaška mladina imela možnosti za zabavo. Otroci na deželi pomagajo staršem pri vsakodnevnih opravilih, mladi meščani pa imajo časa na pretek. Za zabavo imajo mestni otroci dosti več možnosti. npr. kino predstave, lutkovne in gledališke predstave, športno udejstvovanje, disko idr. Na deželi pa imamo ponekod kino in nekaj športa, to pa je skoraj vse. Tudi pogoji šolanja so boljši v mestu. Sole so bolj založene z raznovrstnimi učili, imajo več sodobne telovadnice. Sicer so novejša šola vasi prav tako dobro opremljene.

In kaj je v mestu slabše kot na deželi? Zrak je močno onesnažen, poln smoga in drugih plinov, vsak dan preže na otroke številne nevarnosti v prometu, otroci se v visokih blokih počutijo utegnjeni, starši so obremenjeni s službo in raznimi opravili in ne najdejo časa za svoje otroke, za njihovo vzgojo. Seveda se to dogaja tudi na vasi, a ne tako pogosto.

Mesto ima v nekaterih pogledih prednosti pred vasio, v nekaterih pa je obratno. Jaz sem že bil v mestu na počitnicah in tam je bilo zanimivo. Toda na vasi se mi zdi življenje lepše, pestrejše, naravnejše. Drugi bi morda menili drugače.

Matija Halas, 8. raz.

OŠ Crenšovci

Moja najljubša igrača

Moja najljubša igrača je punčka. Dobila sem jo za rojstni dan. Zelo sem bila vesela. Sedaj imam dve punčki. Obe imata v ustih dudo. Šivam jini tepe obleke. Eni punčki sem dala ime Mojca, drugi pa Alenka. Obe imata črne lase. Sedita v moji pol-leg kavči.

Renata Kocet, 4. raz.
OŠ Odranci

KS ALI KARDOŠ V MURSKI SOBOTO

Komunalne zadeve v glavnem urejene

Ko govorimo o krajevnih skupnostih v mestu Murska Sobota (skupno jih je šest), nanese beseda večkrat na KS Ali Kardoš, ki jo uvrščajo med najaktivnejše. Lahko bi rekli, da se razprostira v samem mestnem jedru, kjer so številne komunalne in druge zadeve večinoma urejene. Zato pa namenimo toliko večjo pozornost pritegovanju občanov za delo v raznih organih krajevnih skupnosti in družbenopolitičnih organizacijah, ne manjka pa tudi drugih aktivnosti.

POSEBNA AKTIVNOST PRI IZOBRAŽEVANJU OBČANOV

V krajevni skupnosti Ali Kardoš v Murski Soboti so v letošnjem letu nedvomno najboljše družbenopolitične aktivnosti potekale v zvezi s pripravami na volitve v družbenopolitične in samoupravne interesne skupnosti. Tako so imeli sprva evidentiranih čez 120 možnih delegatov; od tega jih je bilo 10 izvoljenih v delegacijo za zbor združenega dela, v sedmih posebnih delegacijah 49 delegatov in 10 delegatov v splošno delegacijo za samoupravne interesne skupnosti. Skupno gre torej za devet delegacij z 69 delegati.

»Izobraževanje le-teh je v teku, pri čemer naj omenim še izobraževanje občanov v smislu podružbljanja splošnega ljudskega odpora in družbene samozasčite, posebej na področjih novo oblikovanih organizacijskih oblik civilne zaščite. Sprejet je bil rebalans družbenega plana v krajevni skupnosti in prilagojen možnostim sedaj

POGLED NA ULICO STANETA ROZMANA — Vrsto stanovanjskih objektov in lokalov prispeva k živahnemu cestnemu prometu, pa tudi pločniki so skoraj vedno polni pešcev. Foto: M. Jerše.

njega časa. Pretresli pa smo tudi aktivnosti sekcij in komisij, predvsem z namenom, da spoznamo probleme, ki jih ovirajo pri delu,« pravi predsednik predsedstva KO

ŠE BOLJ PRITEGNITI OBČANE — »S podružbljanjem kadrovanja v razne organe krajevnih skupnosti so se nekatere zadeve premaknile na bolje,« meni Vlado Kuzmič, predsednik KS Ali Kardoš.

SZDL Vlado Kuzmič.

Razen tega so za letošnje leto načrtovali in delno uredili kanalizacijo in cestišče v ulici Staneta Rozmana, s sredstvi, ki so bila še na razpolago, pa so uredili vodovod v Ulici arhitekta Novaka. Tu je treba omeniti še solidarnostno združevanje sredstev z ostalimi krajevnimi skupnostmi, ki imajo manjše prilive sredstev, toda večje potrebe po objekti, in pa združevanje sredstev za potrebe mesta Murska Sobota.

VELIKO SKRIB NAME-NJAJO KADROVANJU

»Eden od problemov pri prizadevanjih za poživitev družbenopolitičnega dela je vprašanje nesklepčnih sej. Tu je treba ločiti dvoje: prvič so v organih krajevnih skupnosti občani, ki so obremenjeni z drugimi funkcijami, drugi pa se se ne ude-

ležujejo občani, ki teh funkcij nimajo v tolikšnem številu ali pa jih sploh nimajo. Da bi problem ustrezno rešili, je krajevna konferenca socialistične zveze spomladanosti izvedla zamenjavo polovice predsedstva, delno tudi zato, ker so nekateri odšli iz naše krajevnih skupnosti. Tu se stvari izboljšujejo, kar dokazuje, da smo pri kadrovanju uspeli. Drugi problem pa je kadrovanje v različne organe krajevnih skupnosti, zato smo več pozornosti namenili podružbljanju kadrovanja v okviru krajevnih skupnosti Ali Kardoš, pri čemer so nam bile v veliko pomoč vse družbenopolitične organizacije. To se je pokazalo za povsem sprejemljivo,« poudarja tovariš Kuzmič.

Načrtov do konca letošnjega leta pa očitno ne manjka. Tako bi naj v mesecu novembru opravili programsko konferenco za leto 1983, organizirali bodo proslave ob dnevu republike in JLA, posebno skrb pa bodo namenili delovanju stanovanjske oziroma hišne samouprave, ki povsod ni takšna, kot bi morala biti. Ob tem pa v KS Ali Kardoš še posebej omenjajo dobro sodelovanje vseh organizacij v krajevni skupnosti s KO SZDL, predvsem sveta, skupščine KS, organizacij ZK in ZZB, društva upokojencev ter ostalih, ki so bili vedno pripravljeni priskočiti na pomoč. Na ta način so lahko uresničili frontno zasnovano socialistične zveze. Na roko pa jim vse čas grede tudi delavci v delovni skupnosti mestnih krajevnih skupnosti.

Milan Jerše

Borba za napredek v Cezanjevcih

Samo šest ali sedem kilometrov od Ljutomerja ob vznožju Kamenščaka leži vasica Cezanjevci, središče krajevnih skupnosti, ki je v zadnjem času naredila precej za napredek. Imajo skoraj vse: telefon v vasi, šolo, trgovino, elektriko... Okrog 280 prebivalcev ima torej osnovne pogoje za življenje in veliko načrtov, kako to vse še izboljšati. O načrtih in željah pa smo povprašali predsednika sveta KS Cezanjevci Franca Lipovca.

nekaj novih učilnic, saj je šola že sedaj pretesna. Seveda pa je ta investicija zelo vprašljiva, saj je sredstev premalo, predračunska vrednost pa takšna, da nas kar zgrozi, ko gledamo te številke. Naša stalna skrb je urejanje krajevnih cest, ki so še v glavnem neasfaltirane. Letos ali prihodnje leto bi radi asfaltirali cesto v Vogričevce.

Pa še eno željo in načrt imamo. Naše pokopališče. Sicer ga že počasi urejamo, a

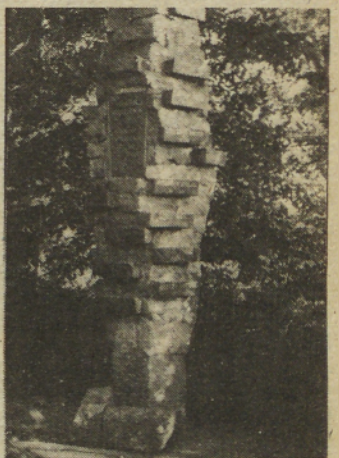

V središču Cezanjevci je osnovna šola, katero obiskujejo mladi iz tega okoliša. Šola v Cezanjevcih jim je prihranila marsikatero uro hoda v oddaljeni Ljutomer.

»V Cezanjevcih smo naredili, vsaj po naših ocenah, kar precej. Predvsem bi omenil zunanjo adaptacijo osnovne šole. Stavba je sicer stara in jo je težko kakorkoli popravljati, a kljub temu smo obnovili fasado in vstavili nova okna. Del sredstev za to je šlo iz referendumskega načrta KS, del pa je prispevala izobraževalna skupnost Ljutomer.

kljub temu bi bilo pokopališče potrebno temeljito adaptirati. Verjetno bomo morali zopet vaščani pljuniti v roke in to urediti.«

Še eno vprašanje za konec: kakšna je struktura prebivalstva?

Nedaleč od cezanjevskega mlina je mali gaj, v katerem je spomenik talem, ki jih je pobila fašistična roka. Vsako leto ob krajevnem prazniku mladi poskrbijo za cvetje in svečke na grobu.

»V glavnem so to delavske družine. Kmetov je zelo malo, saj skoraj ni hiše, ki ne bi imela zaposlenega. S kmetovanjem se ukvarjajo v glavnem le starejši. Vsi ostali pa se vozijo na delo v Ljutomer. Pri tem bi še omenil to, da so vaščani aktivno vključeni v družbenopolitično in društveno življenje v naši krajevni skupnosti in v vasi. Imamo kulturno društvo, ki je delavno, tudi gasilci so zelo aktivni, mladi pa vedno priskočijo na pomoč, kadar je potrebno.

Njih zelo vključujemo v najrazličnejše oblike družbenopolitičnega življenja.«

Toliko o Cezanjevcih. Pa že to je dovolj, saj njihovo delo potrjujejo rezultati.

Dušan Loparnik

PRED NOVIM REFERENDUMOM

Pri ugotovitvi občnega vaška — gasilskega doma, ki so ga s prizadevnim delom zgradili rekordnem času, komaj leto in nekaj tednov so rabili, so si v Rakičanu malo oddahnili. Ob denarju so v gradnjo vložili kar 8142 prostovoljnih delovnih ur, zdaj pa kaže, da se bodo morali spet lotiti skupnega dela. Za december napovedujejo referendum o novem krajevnem samopriskupku za ureditev nekaterih komunalnih objektov, pa tudi o gradnji otroškega vrtca, govorijo tudi o napeljavah vaškega vodovoda, ki imajo, krajani so navdušeni in skoraj nečakani, zavedajo pa se tudi, da bodo morali kmalu potegniti nove asfaltno prevleke. Čas je namreč že marsikje opravil svoje. No, to so načrti za prihodnje obdobje, načrti vasi s 326 gospodinjstvi. Ob tem pa bodo opravi skrbeli za obnavljanje poljskih cest in drugih komunalnih objektov. Izredno iznajdljivi so, ki je treba kakšno delo poceniti. O tem se zdaj sproti dogovarjajo za stenami novega doma, o katerem pravijo, da bi stal dvakrat toliko, če bi se gradnje lotili letos, pa še z zagotovitvijo gradbenega materiala in prevozi bi bilo veliko problemov.

Rakičan iz dneva v dan postaja vedno bolj urejena vas. Mnogo novih hiš so zgradili, ponekod so sredi obnavljanja, pa tudi novih gradbišč je že več. Gradijo tudi mnogi iz drugih krajev. Nikomur ne pravijo, da je »prijetje«, ampak ga raje že na začetku vključijo v skupne delovne akcije. Naj pa je res med sabo se še vedno premalo poznajo in tudi to skušajo počasi popraviti. Za to se zavzemajo mladi in starejši.

Največ zahtev za nove delovne ure in spodbujanje vaščanov k skupnim delovnim akcijam ima

zagotovo predsednik KO SZDL Ivan Karoli. Ob delu, usposabljanju bodočih voznikov v avto šoli, mu ni žal časa in poti, zato ga imajo mnogi za vzornika. Nihče ni vedel točneje povedati odkod človeku, ki se je rodil leta 1942, sredi vojne vihr, toliko energije in smi-

sla za pritegovanje ljudi k skupnim akcijam. Tudi sami ni imel pravega odgovora, priznal pa je, da mu mnogi zaupajo, ker jih ni nikoli speljal na tank led. Zaupanje pa je spodbuda zanj in za druge.

Že pri šestnajstih letih je začel temeljito delati z mladimi sovrst-

Ivan Karoli tudi hčerki Alenki ne »prizanesi«, zato jo skupaj z Gezo Peterko pogosto pritegne k administrativnim opravilom. Brezplačno, seveda!

Geza Peterka pogosto usposablja mladi gasilski rod in skrbi za izurjenost.

niki. Ustanovili so aktiv mladih zadruženikov in na majhnih površinah dosegli velike uspehe, zato so bili leta 1960 proglašeni za najboljše aktiv v Sloveniji. No, tako se je začelo. Sodeloval je na mladinskih delovnih akcijah, v Vranju je bil celo namestnik komandanta brigade »Stefan Kováčik«. Spoštovali so ga in ga še danes, saj ni ukazoval, je pa vztrajno resen in dosleden zato obljubljeno tudi izpolni, čeprav ima ob predsedniški še vrsto drugih funkcij in obveznosti. Okrog referendum je optimist, saj so se priprav nanj lotili pravočasno, ostali pa se tudi zavedajo, da je vsako odlaganje zapravljanje denarja.

Gasilstvo v Rakičanu posvečajo dobišno mero pozornosti. Članska desetica je, kot je povedal poveljnik Geza Peterka, precej pomlajena. Povprečna starost je komaj okrog 25 let, ob tem pa v gasilski vrste že pritegujejo najmlajše. Pionirje so razvrstili v dve skupini in ob rednih vajah že dosegajo lepe rezultate. Na regijskem tekmovanju štirih občin so pionirji 19. septembra osvojili pokal Matveje Haceta, prav ponosni pa so tudi na druga priznanja.

»Največ sem delal z mladimi,« pravi poveljnik Geza, »čeprav sem se medtem tudi sam izpopolnjeval, zato sem dobil naziv višji gasilski častnik. Zahtevam red in disciplino, zato so v mladih gasilskih vrstah res samo tisti, ki kažejo voljo in zagnanost. Gasilcev imamo dovolj, le opremo bomo morali posvetiti več pozornosti. Višjih gradenj je čedalje več, tu je kmetijsko gospodarstvo, pa bolnišnica, dom počitka... Za posredovanje na takih objektihi še nismo dovolj opremljeni. Upam pa, da bo kmalu bolje.«

Janko Stolnič

Ob krajevnem prazniku letos smo odprli tudi spominski park 88 dreves za tovariša Tita, ki sicer še ni v celoti urejen. Že pa pripravljamo dokončno ureditev.

Omenil bi še gradnjo transformatorja v Cezanjevcih, ki je bil končan lansko leto. Pri tem bi poudaril, da so se vaščani vedno zavzemali, da bi naredili čimveč, saj je to delno tudi v njihovem interesu. Vsekakor pa so priskočili na pomoč, kadar je bilo potrebno.

Kljub temu, da je to precej, pa še vedno ni vse. Kakšne želje in načrte pa še imate?

»Kljub temu, da imamo v vasi že telefon, pa nam primanjkuje telefonskih števil. To pravim zato, ker smo že položili tridesetparni telefonski kabel, pošta pa nam ne da števil, tako da je trenutno kabel brez vrednosti. Želeli bi, da bi se ta problem čimprej uredil, tako bi dobili nekaj novih telefonov v našo vas.

Tudi pri šoli bi radi pričeli z izgradnjo prizidka, v katerem bi bil večnamenski prostor za potrebe šole in krajanov ter

Vsi trije Sobočani v zaključnem turnirju

Zvezna mladinska pozivna turnirja, ki sta bila v Murski Soboti in Zadru sta prinesla trem Sobočanom: Kovaču, Močanu in Zalazniku velik uspeh, saj so se vsi trije kot edini slovenski predstavniki uspeli uvrstiti na zaključni mladinski turnir. Če je bila uvrstitev Zalaznika pričakovana, pa je uvrstitev Kovača in Močana pravi podvig in doslej njun največji uspeh v mladinski konkurenci, vsem trem pa na široko odpira vrata v sam vrh jugoslovanskega mladinskega namiznega tenisa v naslednjih letih in mogoče nekateremu že letos.

Na turnirju v Murski Soboti je Zalaznik dosegel rezultat 9:2 in zasedel odlično 2. mesto za državnim mladinskim prvakom in reprezentantom Maranom, ki je mel rezultat 10:1. Odlično 4. mesto pa je dosegel tudi Miran Močan z rezultatom 7:4 česar pred turnirjem ni skoraj nihče pričakoval, vendar mu je ob odlični igri in veliki borbenosti uspelo se uvrstiti tako visoko. Na turnirju v Zadru pa je še večje presenečenje pripravil lani najboljši slovenski pionir Dušan Kovač, ki je dosegel rezultat 8:3 in osvojil izvrstno 4. mesto kar mu daje kot prvo leto mladmu veliko perspektivo v tej konkurenci. Kako pomembni so rezultati Sobočanov velja povedati, da sta se za njimi uvrstila oba pionirska državna reprezentanta udeleženca evropskega prvenstva Karlovič in Primorac. Rezultati Sobočanov: ZALAZNIK—Špelič (Kočevje) 2:0, Kukovič (Maribor) 1:2, Močan (Sob) 2:0, Petroj (Unirea) 2:1, Seki (Jajce) 2:0, Zakič (Vinkovci) 2:0, Karlovič (Bagat) 2:0, Rackov (Crv. Zvezda) 2:0, Maran (Unirea) 0:2, Prizren (Peč) 2:0, Šurjan (Vojvodina) 2:0, MOČAN—Špelič 2:2, Kukovič 2:0, Petroj 0:2, Seki 2:1, Zakič 0:2, Karlovič 2:0, Rackov 2:0, Maran 0:2, Prizren 2:0, Šurjan 2:0, KOVAČ—Šorl (Olimpija) 2:0, Nadzidaj (Vojvodina) 2:1, Vejnovič (Vinkovci) 0:2, Primorac (Bagat) 2:0, Lupulesku (Unirea) 0:2, Ciganović (Jajce) 2:0, Panič (Jajce) 1:2, Rop (Partizan) 2:1, Prstec (Pam. ind.) 2:0, Krizmančič (Inustri) 2:1, Grbič (Temerin) 2:1.

M. U.

Dobre igre in uvrstitve

Prva republiška selekcijska turnirja za pionirje in pionirke, ki sta bila na Ravnah in v Kranju, sta prinesla 11 pomurskim udeležencem veliko uspeha. Že samo podatek, da je bilo na turnirja poklicanih 11 Pomurcev pove, da Pomurci spet imajo generacijo pionirjev in pionirk, katerih najboljši se lahko v prihodnosti prebijajo v sam republiški vrh.

V najkvalitetnejši skupini pionirjev je Benko dosegel rezultat 5:4 in osvojil 4. mesto kar je sicer nekoliko manj kot je ta igraler zmožen. Benkovič, ki je prvič igral v tej skupini je dosegel rezultat 2:7 in osvojil 9. mesto. V drugi skupini je Ivan Kuzma dosegel rezultat 8:1 in osvojil 2. mesto ter se uvrstil v najkvalitetnejšo skupino. Mekicar je dosegel rezultat 7:2 in osvojil 3. mesto. Lendavčan Perša pa z rezultatom 6:3 4. mesto. V tretji skupini je presenetljivo zmagal Mirko Unger z rezultatom 6:2 in se uvrstil v drugo skupino, zelo dobro 3. mesto z istim rezultatom je zasedel Lazar Lendavčan Varga pa s 4:4 5. mesto. V četrti skupini je Simon Unger dosegel rezultat 7:2 ter osvojil 2. mesto in se uvrstil v tretjo skupino.

Na podobnem turnirju pionirk v Kranju sta obe Sobočanki zaigrali dobro in dosegli solidne uvrstitve. V prvi skupini je Tanja Sinic prvič zaigrala in z rezultatom 3:6 osvojila 7. mesto ter se obdržala v najkvalitetnejši skupini. Tudi Nataša Vogric je prvič igrala v drugi skupini in z rezultatom 5:4 osvojila zelo dobro 5. mesto.

M. U.

Pomurcem največ uspeha

Na prvem selekcijskem turnirju SV regije za pionirje in pionirke, ki je bil v Lendavi, so imeli največ uspeha pomurski predstavniki. V prvi skupini je Žitek (So) zasedel 4. mesto, Drozdek (Ra) 7. mesto in Sabo (Le) 8. mesto. V drugi skupini so prva štiri mesta pripadla Pomurcem po vrstnem redu 1. Tinec (So), 2. Sobočan (Le), 3. Fridrih (So), 4. Gerendaj (So). V tretji skupini je zmagal brez poraza Poredoš (So), 3. mesto Čurman (So), 4. Zrinski (So), 5. Rous (Ra). V prvi skupini pionirk je Lahovaf (So) zasedla 2. mesto, Drozdekova in Mikolčičeva (obe Ra) pa 3. oziroma 4. mesto. V drugi skupini je Trčkova (So) osvojila 2. mesto, Vogricova (Ra) pa 3. mesto.

M. U.

ROKOBORBA

Vogrinec državni prvak

V Zagrebu je bilo državno pionirsko prvenstvo v rokoborbi na katerem je sodelovalo okrog 250 tekmovalcev iz vseh republik in pokrajin. Tekmovanja se je udeležilo tudi 10 rokoborcev iz Pomurja. Najuspešnejši med njimi je bil Rudi Vogrinec, ki je v kategoriji do 48 kg osvojil prvo mesto in naslov državnega prvaka. Vse svoje nasprotnike je premagal s tušem. Štefan Matjašec je bil v kategoriji do 59 kg četrti. Ostali pomurski tekmovalci pa so izpadli v predtekmovanju.

JUDO

Tri druga mesta Sobočanom

V Mariboru je bilo mednarodno tekmovanje v judo za memorial Staneta Iršica, ki ga je organizirala Judo zveza Slovenije. Na njem so sodelovali tudi Sobočani in se odlično odrezali, saj so osvojili kar tri druga mesta. Izkazali so se Tomi Mihalič, ki je v kategoriji do 60 kg zasedel drugo mesto ter Darij Šemen v kategoriji do 86 kg in Danijel Kisilak v kategoriji do 65 kg, ki sta bila prav tako druga. Posebej velja omeniti uspeh Mihaliča in Šemena, ki letos prvič tekmuje v članski konkurenci. Soliden je bil tudi Geza Krancič, ki je v kategoriji do 95 kg osvojil tretje mesto.

V soboto bo v Lendavi tradicionalno tekmovanje v judo za memorial Draga Lugariča. Tekmovali bodo pionirji in mlajši mladinci iz Slovenije, Hrvaške in Madžarske. Tekmovalci bo ob 10. uri v telovadnici OS.

O. Šoš

ROGAŠEVCI

Lang peti, Štrukelj šest

Društvo ljudske tehnike iz Rogoševca je pripravilo šesto dirko za državno prvenstvo z mednarodno udeležbo z avtomobilski mini formule 1. Na tekmovalcu je sodelovalo 19 tekmovalcev iz petih klubov. Za državno prvenstvo je zmagal Pončuh (Ljub.) pred Rajšpom in Šonajo (oba Mb). Lang je bil peti, Štrukelj šest. Čor dvanajsti in Makovec 18. V mednarodni konkurenci je zmagal Pončuh (Ljub.) pred Tranfuro in Šmeljem (oba iz Gradca).

TEKAŠKI MARATON „TREH SRC“ V KRANJU

Pomurski tekači so se izkazali

Pod pokroviteljstvom Radenske je bil v soboto v Kranju zadnji letošnji tekaški maraton „Treh src“, katerega se je udeležilo okrog 750 ljubiteljev teka. Med njimi je nastopila tudi skupina tekačev iz Pomurja in se lepo odrezala. V teku na 21 km je pri starejših članih zmagal Milan Balek iz Murske Sobotne, Alojz Flisar pa je bil pri članih tretji. Med tekačicami do 30 let je Marija Kolmanko osvojila peto, Jenica Virag pa sedmo mesto. Med tekači na 21 km je bil tudi znan pomurski rekreativec, predsednik poslovnega organa ABC Pomurka Gusti Grof, v velikem maratону na 42 km pa je kot edini Pomurtec sodeloval Roman Klančar iz Radenec. Tekmovanje je potekalo v slabem vremenu. Organizacija je bila pomnjkljiva, saj za izmučene tekače na cilju niso pripravili toplega napitka, ki bi ga tako potrebovali.

Dani Mauko

Sodeluje šest moštev

Začelo se je prvenstvo v pomurski odbojarski ligi. Sodeluje šest moštev. V prvem kolu so bili doseženi naslednji rezultati Ljutomer : Veržej 3:0, Pomurje : Cven 1:3 in Apače : Radenci 0:3.

Pomurska nogometna liga

REZULTATI — 9. KOLO

Dobrovnik : Hotiza	6:3
Turnišče : Beltinka	1:1
Petišovec : Veržej	1:3
Črenšovci : Bakovci	0:2
Tešanovci : Radgona	4:3
Tišina : Lipa	0:1
Beltinka	9 6 2 1 33:15 14
Turnišče	9 6 2 1 28:13 14
Tešanovci	9 5 2 2 29:18 12
Veržej	9 5 2 2 22:12 12
Hotiza	9 5 1 3 23:17 11
Dobrovnik	9 4 3 2 31:17 11
Bakovci	9 4 2 3 25:16 10
Lipa	9 2 3 4 15:30 7
Črenšovci	9 1 4 4 10:18 6
Petišovec	9 2 1 6 17:25 5
Tišina	9 0 4 5 8:28 4
Radgona	9 0 2 7 13:35 2

I. MNL M. SOBOTA

Rezultati — 7. kola

Čarda : Puconci	5:2
Rogaševci : Rakičan	1:1
Bogojina : Salovci	3:0
Apače : Dokležovje	2:3
Čarda	6 5 1 0 23:7 11
Salovci	7 4 1 2 15:13 9
Rakičan	6 3 2 1 18:8 9
Puconci	7 3 1 3 18:17 7
Bogojina	7 3 1 3 13:16 7
Apače	7 3 0 4 20:21 6
Dokležovje	7 2 1 4 12:20 5
Rogaševci	7 0 1 6 6:23 1

II. MNL M. SOBOTA

Rezultati — zadnje kolo

Grad : Romah	2:2
Vrelec : Melinci	1:0
Pušča : Ižakovci	4:3
Gančani : Bratonci	2:2
Pušča	7 6 1 0 27:9 13
Grad	7 4 1 2 23:15 9
Melinci	7 2 3 2 20:13 7
Ižakovci	6 3 1 2 15:12 7
Gančani	7 1 4 2 25:24 6
Romah	7 1 4 2 12:16 6
Vrelec	6 2 0 4 13:25 4
Bratonci	7 0 2 5 8:29 2

III. MNL M. SOBOTA

REZULTATI — 7. KOLO

Cankova : Križevci	9:1
Filovci : Tromejnik	9:3
Selo : Slaveči	7:2
Prosenjak : Serdica	2:0
Cankova	7 5 1 1 35:14 11
Selo	6 5 1 0 30:10 11
Prosenjak	6 4 0 2 29:12 8
Serdica	6 3 1 2 15:7 7
Filovci	7 3 1 3 22:30 7
Slaveči	7 1 2 4 9:30 4
Križevci	5 0 1 4 6:21 1
Tromejnik	6 0 1 5 8:30 1

I. ONL Lendava

Rezultati — 6. kolo

Bistrica : Nedelica	1:0
Nafta : Panonija	2:1
Borba : Mostje	0:0
Olimpija : Mladost	4:1
Mostje	6 4 2 0 15:6 10
Olimpija	6 5 0 1 19:11 10
Borba	6 3 2 1 15:11 8
Nafta	6 3 1 2 15:16 7
Bistrica	6 3 0 3 13:13 6
Nedelica	6 2 1 3 11:11 5
Mladost	6 1 0 5 15:23 2
Panonija	6 0 0 6 9:21 0

II. ONL Lendava

REZULTATI — 6. KOLO

Žitkovci : Renkovec	1:6
Pince : Polana	5:4
Odranci : Zvezda	9:3
Lakoš : Graničar	2:2
Kapca prosta	
Renkovec	6 6 0 0 34:4 12
Odranci	5 5 0 0 40:6 10
Graničar	5 2 2 1 15:8 6
Žitkovci	5 3 0 2 16:17 6
Polana	5 2 0 3 17:20 4
Pince	5 2 0 3 9:21 4
Lakoš	6 1 1 4 11:25 3
Kapca	5 1 1 3 8:26 3
Zvezda	6 0 0 6 7:30 0

NOGOMET

Poraz Nafta in Ljutomera

V nadaljevanju tekmovalja v slovenski in drugi slovenski nogometni ligi sta pomurska ligaša ostala praznih rok. Nafta je bila poražena v Sežani od moštva Tabor-Jadran z 0:3. Ljutomer pa je izgubil z Dravinjo v Slovenskih Konjicah z 1:2. Tekma Mura-Kovinar je bila preložena in bo odigrana v sredo, 3. novembra v Murski Soboti.

KOŠARKA

Pomurje : Volan 83:29

V okviru priprav za pričetek tekmovalja v slovenski ženski košarkarski ligi je ekipa Pomurja v nedeljo gostila madžarskega drugoligaša ekipo Volana iz Zalaegerszga in zmagala z visokim rezultatom. Koše za Pomurje so dosegle: Koren 26, Žitek 24, Benko 13, Šiško 8 itd. V soboto se prične tekmovalje v slovenski ligi. Sobočanke igrajo v Ljubljani s Slovanom.

Hokey na travi — prvenstvo SRS

Pomurje prvak

V Storah je bil finalni turnir za prvenstvo članov Slovenije v hokeju na travi, kjer so sodelovala tri moštva. Največ uspeha je imela ekipa Pomurja iz Murske Sobotne, ki je premagala oba tekmeča in osvojila prvo mesto. Rezultati: Celje : Ljubljana 2:0, Pomurje : Ljubljana 1:0 in Pomurje : Celje 3:0.

Pomurje	2 2 0 0 4:0 4
Celje	2 1 0 1 2:3 2
Ljubljana	2 0 0 2 0:3 0

ODBOJKA — KADETI

Dve zmagi Pomurja

V Topolčici je bilo nadaljevanje tekmovalja kadetov mariborske odbojarske zveze. Rezultati: Pomurje : Slovenska Bistrica 2:0, Pomurje : Seppeter 2:0 in Pomurje : Topolčica 1:2. Kadeti Pomurja so trenutno na četrtem mestu.

Pr.

SRI — ŽENSKO

Pomurski derbi Polani

V Gornji Radgoni je bil odigran pomurski derbi v tekmovalju slovenske ženske rokometne lige med Polano in Radgono. Srečanje se je končalo z zasluženim zmago Polane 19:10. Gole za Polano so dosegle: Horjan 8, R. Horvat 3, Toplak 3, T. Horvat 2, Koepfer 2, in Laslo enega. Za Radgono pa so bile uspešne: S. Mlinarič 6, Vrbl 2, Hamler in Mauko po enega.

SAH

Pokal Danilu Hariju

V počastitev občinskega praznika je bil v Murski Soboti šahovski brzoturnir, ki se ga je udeležilo 12 igralcev iz soboške in radgonske občine. Prepričljivo je zmagal moštviski kandidat Danilo Hari iz

Razgovor z Janezom Šedivjem — predsednikom skupščine TKS Gornja Radgona

Bolje izkoristiti igrišča na prostem

V radgonski občini so v zadnjih letih uveljavili nekatere nove oblike športne rekreacije, s katerimi pritegujejo k aktivnostim vedno več delovnih ljudi in občanov. S temi oblikami bodo nadaljevali, hkrati pa razvijali nove. Posebno skrb namenijo tudi šolskemu in tekmovalnemu športu. Pri svojem delu pa se srečujejo tudi s težavami. O vseh teh vprašanjih smo se pogovarjali s predsednikom skupščine TKS Gornja Radgona Janezom Šedivjem.

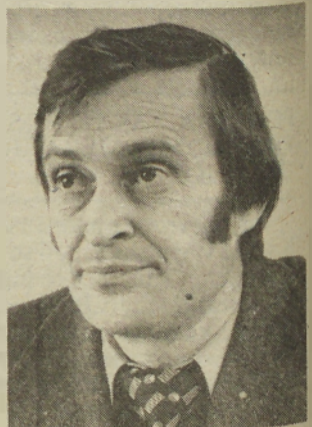
— Kakšna je torej usmeritev telesne kulture v radgonski občini?

„V naši občini si prizadevamo, da bi v telesno kulturo pritegnili čimveč delovnih ljudi in občanov. Zato namenimo veliko pozornosti razvoju šolskega športa, športne rekreacije in tekmovalnega športa. Tako smo uveljavili šolo v naravi v letnem in zimskem času, seveda bolj v letnem in manj v zimskem času. Organizirana imamo tekmovalja šolskih športnih društev, ki delujejo na vseh šolah in tekmovalja za športno značko. Na področju športne rekreacije imamo vrsto aktivnosti: teke, pohode, kolesarjenje, plavanje, smučanje, tekmovalja v občinskih rekreacijskih ligah v nogometu, košarki, rokometu, odbojki, tenisu itd. Posebno skrb namenimo aktivnostim, ki so velikega pomena za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito. Tako razvijamo tabornštvo, planinstvo, strelstvo in borilne športe judo, karate in rokoborbo. Nadvse pomembna so tekmovalja krajevnih skupnosti in vaške igre. Zlasti smo zadovoljni z udeležbami na vaških igrah, kjer se pojavljajo novi ljudje, ki jih na drugih prireditvah ni opaziti. Določene uspehe pa dosegamo tudi na področju tekmovalnega športa v speedwayu, ženskem rokometu in namiznem tenisu. S tako usmeritvijo pa smo nadaljevali tudi v prihodnje.“

— Navedli ste številne naloge, ki jih boste izvajali. Katerim pa boste dali prioriteto?

„Prizadevali si bomo okrepiti zimsko rekreacijsko tekmovalja, zlasti v odbojki, košarki in namiznem tenisu. Za te panoge namreč vlada

veliko zanimanje. V programu pa imamo tudi uveljavitev nekaterih novih oblik. Tako nameravamo v vadbo

vključiti predšolske otroke, starejše občane in invalide. Smučarski klub pripravlja program, s katerim bi pritegnili čimveč mladine in odraslih. Kot novost pa je smučarska gimnastika, ki je doslej nismo izvajali.“

— Pri svojem delu se prav gotovo srečujete tudi s težavami? Katere so največje?

„Prav gotovo imamo tudi probleme. Nismo zadovoljni z izkoriščenostjo športnih objektov na prostem, kar se posebej velja za Gornjo Radgono. Nasprotno pa imamo preveč zasedene zaprte prostore v zimskem času. Primanjkuje nam strokovnega kadra za nekatere dejavnosti, čeprav smo v zadnjih letih pridobili nekaj tega kadra. Zato bomo prav usposabljanju strokovnega kadra v prihodnje namenili še več pozornosti. Prizadevamo si tudi pritegniti nekatere zunanje sodelavce, kar velja za predšolske in šolske otroke. Poseben problem pa predstavljajo tudi finančna sredstva, ki jih ni dovolj za normalno delo.“

Feri Maučec

KOLESARSTVO

Uspeh Pomurcev v Mariboru

Ob koncu letošnje kolesarske sezone je bila v Mariboru krožna kolesarska dirka za prvenstvo Maribora. Dirke so se udeležili tudi pomurski kolesarji in se ponovno izkazali, s tem pa dokazali, da se vedno bolj prebijajo v sam slovenski vrh. Med mlajšimi mladinci so pomurski kolesarji slavili trojno zmago. Prvo mesto je osvojil Dalivoj Titan, drugo Slavko Čeh in tretje Jože Bertalančič. Pri pionirjih A je Jože Cigut zasedel drugo, Vežjak pa tretje mesto. V konkurenci pionirjev B je zmagal Bojan Gergek. Izkazala sta se tudi Berden in Bokan, ki sta osvojila četrto in peto mesto.

ODPRTO PRVENSTVO V GORNJI RADGONI

Mladi iz Črešnjevca so v sodelovanju s Kolesarskim klubom Pomurje organizirali drugo odprto prvenstvo Gornje Radgone v kolesarstvu za pionirje. Za se je tekmovalja udeležilo manj kolesarjev kot so organizatorji pričakovali.

Rezultati — cicibani: 1. Klemenčič (GR), 2. Hajdinjak (Č), 3. Fridau (Čreš), Pionirji D: 1. Šoš (Tiš), Pionirji C: 1. Hajdinjak (Tiš), 2. Šoš (Tiš), Pionirji B: 1. Gergek (Tiš), 2. Mladenović (Tiš), Pionirji A: 1. Vežjak (Tiš), 2. Štrkl (GR), Mladinke 1. Zemljčič (Čreš), Rekreativci: 1. Fridau, 2. Iskra, 3. Roškar, Veterani: Klemenčič, Registrirani tekmovalci: 1. Berden, 2. Holer, 3. Čeh (Vsi Pomurje).

Murske Sobotne z 11 tečkami in prejel pokal. Sledijo: Kovač 9, Coklin 7,5, Režonja 7 točk itd.

M. J.

RADGONA : RADKERSB. KO 7:54,5
LENDAVA : ZALAEGERSEZG 7:37,5

MANJ PROMETNIH NESREČ

Racionalizacija nakupovanja bencina z boni ima koristne posledice: ne le, da je posledaj manjši promet z osebnimi avtomobili, da so parkirišča bolj ali manj prazna ... ampak je tudi manj nesreč. Vsaj prejšnji teden je bilo tako. Upajmo, da se stanje (na slabše seveda) ne bo spremenilo. In če bo res tako, potem je uvedba bonov koristna ne le za enakomerno nakupovanje goriva, ampak tudi za varnost v prometu.

Prejšnji teden je bilo manj prometnih nesreč, pač pa nekoliko več delovnih nezgod. Poglejmo najprej prometne nesreče!

19. oktobra ob 9.50 uri se je zgodila nezgoda na Kranjčevi ulici v Lendavi. Srečko Grzej iz Lendave se je peljal z osebnim avtom proti Čentibi. V nepreglednem ovinku je prihitel delovni stroj motokultivator, s katerim se je peljal Stefan Berhančič iz Lendavskih gorc 643. V tem hipu pa je obema nasproti prišel z osebnim avtom Franc Vida iz Lendave, Tomšičeva 4. Na mokrem ozišču je avto zaneslo na levo in je čelno trčil v Grzejev avto, katerega sopotnica Emrika se je hudo poškodovala. Skupna gmotna škoda znaša 70 tisočakov.

17. oktobra ob 14. uri je Jože Perger iz Domajinec srečal na mostu domajinskega jezera Ignaca Baranja, ustavil je traktor, da bi izmenjal nekaj besed. Potem, ko pa je zapeljal naprej, je zadel ob ribiško palico, ki jo je imel v rokah Baranja, zato je ta padel in se lažje poškodoval.

Josip Zirdun s Kapele 19. oktobra ob 9.45 uri v križišču cest v Podgradu ni upošteval prometnega znaka stop, zapeljal je torej neprevidno na prednostno cesto, po kateri se je v tem trenutku pripeljal iz radgonske smeri z osebnim avtom Jože Vezjak iz Spodnjih Žerjavcev 63. Prišlo je do trčenja, v katerem voznika telesnih poškodb nista dobila, pač pa je nastala škoda na vozilih, in sicer za 63 tisočakov.

S traktorjem s priklopnikom se je 18. oktobra ob 13.45 uri peljal Alojz Babič iz Hercegovščaka 32. Pot ga je vodila po lokalni cesti iz Črešnjevec proti Jančevemu vrhu. V križišču je zapeljal pred osebnim avto, s katerim se je pripeljal Mihael Razlag iz Črešnjevec 56. Ta je trčil v priklopnik, pri čemer je nastala gmotna škoda za 60 tisočakov, lažje pa se je poškodovala avtomobilistova sopotnica Desanka Kuzmič.

18. oktobra ob 13.30 uri se je zgodila prometna nesreča

na regionalni cesti izven naselja Noršinci. 6-letni kolesar J. K. iz Ljutomera se je peljal po cesti Ljutomer-Noršinci. Med vožnjo mu je postalo slabo, padel je in se hudo poškodoval.

Ne le avtomobilisti, ampak tudi lastniki traktorjev začenjajo varčevati z gorivom. Vse več je namreč kravjih vpreg. Res je bil prej velik nesmisel, ko so kmetje vozili s traktorjem reči, ki bi jih lahko prepeljali s kravami ali konji. V mislih imamo vožnje na krajši razdalji. Ker torej kravja vprega spet stopa v veljavo, vendar živali niso vajene vožnji, je treba biti previden, sicer se lahko zgodi nesreča. Vsekakor pa je potrebno vprego voditi za povodec.

18. oktoba se je hudo poškodoval kmetovalec Jože Sobočan iz Gomilic 96. Potem ko je z ženo naložil na kmečki voz kuruzinje, ki sta ga pobrala na bližnji njivi, je hotel Jože na voz, da bi se s tovorom odpeljal domov. Kravi sta se splašili, naglo potegnili voz naprej, zato je padel na tla, nakar mu je prednje kolo zapeljalo čez prsa. Pri tem je dobil hude telesne poškodbe.

20. oktobra pa se je zgodila delovna nesreča v Avtoradgoni v Gornji Radgoni. Jože Veberič iz Grabonoša 26 je z vilicarjem peljal več kosov pločevine. Zaradi spolzke površine je material zdrknil s prevoznega sredstva in zadel

Mirka Jaušovca iz Kupetice 7 v gleženj, s čemer mu je povzročil hudo poškodbo.

Delovna nesreča se je pripetila tudi v Pomurskem tisku v Murški Soboti. Borut Banfi, Murska Sobotica, ul. Staneta Rozmana 15, je izoliral cevi toplovodne napeljav. Med delom je z nogo zadel ob 10 centimetrov visok rob na strehi, izgubil je ravnotežje ter padel z višine 4 metrov na betonska tla. Imel je srečo: poškodoval se je le lažje.

Nesreč z ličalniki je tudi letos dosti. Ta, o kateri poročamo zdaj, je najbrž zadnja, saj je delo v glavnem končano. 21. oktobra je Jože Penhofer iz Kobilja 59 pomagal pri ličkanju koruze. Ker sta se dva storža zagozdila med valje, ju je hotel odstraniti z roko. To je bilo hudo tvegano. In res: valja sta mu stisnila kazalec in sredinec desne roke.

23. oktobra ob 16. uri je Stefan Bohnec iz Črenšovec 88 za trenutek pustil traktor v prostem teku. Skupaj z ženo Katarino in zetom Ladislavom je pred tem kosil na njivi deteljo. Nebodijetrebalo se je od nekega prikladla 13-letna J. C. iz Črenšovec, se povzpela na traktor in ga dala v prvo prestavo. Traktor je zadel 7-letno S. H. iz Črenšovec, ki se je igrala pred vozilom, jo podrl in kolo ji je zapeljalo čez nogo. Hudo se je poškodovala.

Š. S.

krvodajalci

POMURSKI TISK M. SOBOTA — Alojz Štefanec (8), Ivan Gorza (7), Marija Hari (8), Marija Cigut (2), Greta Slivnjek (3), Slavko Zver (1), Janez Gomboš (9), Hilda Obal (16), Marjeta Koloman (27), Rudolf Korali (18), Bojan Gal (2), Julijana Štefanec (1), Stefan Kuzma (4), Zlata Husar (1), Štefka Horjak (4), Danica Flisar (9), Zora Vučina (8), Bojan Cvetko (2), Srečko Kavaš (1), Drago Bohar (2), Bela Barber (4), Marija Volf (2), Marija Trajbarič (3), Jože Gjergjek (3), Geza Dora (2), Albin Rodež (4), Jože Lukašev (13), Drago Šabjan (3), Janez Borovič (10), Tončka Grah (16), Jože Renu (4).

PANONIJA M. SOBOTA — Evgen Hašaj (9), Janez Šlančar (1), Frančiška Nedeljkovič (16), Andrej Zadravec (6), Cvetka Kuhar (2), Vera Ciglar (2), Marjan Vuzen (2), Drago Gorza (1), Anton Gomboc (1), Janez Madjar (2), Franc Boriš (2), Slavko Cipot (1), Branko Kolmanič (1), Jože Zekš (1), Matija Horvat (1), Milan Zver (2), Vlado Perdigan (1), Jože Horvat (2).

MILICA ROGAŠOVCI — Konrad Oisnik (5), Milan Gaber (11), Igor Klarič (4), Borislav Holc (4), Izток Trček (11), Živko Pavlovič (43), Vinko Prevolshek (1), Miran Petek (1), Bela Tanacek (1).

KRVODAJALCEM SE ZAHVALJUJEMO!

umrli

OBČINA GORNJA RADGONA — Franc Zelenko, 48 let, Kočki vrh 5; Feliks Ploj, 60 let, Spodnja Ščavnica 91; Konrad Maguš, 72 let, Grabonoš 65; Oto Štefanič, 76 let, Žiberci 48; Anton Puhar, 81 let, Trate pri G. Radgoni; Janez Kovič, 82 let, Radenci, Kidričevo naselje 2; Anton Stanek, 91 let, Parčnjak 12; Nataša Leško, 9 let, Lutverci 22; Danica Medvešek, 48 let, Hercegovščak 12; Venčeslava Muler, 48 let, Ptujška cesta 19; Angela Drobec, 56 let, Kapelski vrh 64; Stefanija Hrašovec, 68 let, Jančev vrh 14; Frančiška Vamberger, 73 let, Muršček 48; Jožefa Rotman, 74 let, Lešane 15; Marija Petko, 76 let, Kunova 19; Kristina Kocbek, 79 let, Ivanjski vrh 22; Ana Šprincer, 85 let, Okoslavci 74.

OBČINA LENDAVA — Ignac Petek, 40 let, G. Bistrica 31; Mihael Cigan, 44 let, Lendava, Partizanska 136; Istvan Keleč, 60 let, Kot 13; Stefan Sečkar, 65 let, Lendavske gorice 445; Ludvik Varga 71 let, Pince 25; Franc Zver, 71 let, Brezovica 50; Stefan Štadler, 72 let, Dolgovaške gorice 91; Stefan Felso, 74 let, Dolga vas 29; Jožef Gombos, 74 let, Petišovci 62; Ana Hozjan, 76 let, Čentiba 94; Stefan Horvat, 78 let, Nedelica 58; Emilija Gonc, 84 let, Petišovci 123; Katarina Molnar, 46 let, Kamovci 13; Rozalija Vida, 61 let, Petišovci 50; Katarina Bogar, 69 let, Trimlini 41; Katarina Patai, 70 let, Dolina 207; Marija Zadravec, 73 let, Nedelica 87; Barbara Smej, 81 let, Turnišče 1; Ana Gornjec, 81 let, Dolga vas 91; Gizela Šohar, 82 let, Lendava, Partizanska 92; Marija Gerčner, 85 let, Gornji Lakoš 5; Rozalija Ferencsek, 87 let, Kobilje 172; Ana Horvat, 89 let, Črenšovci 79.

OBČINA LJUTOMER — Franc Makovec, 43 let, Lukavci 67; Janko Štaman, 46 let, Cven 105; Franc Gomboc, 49 let, Berkovci 27; Jože Osterc, 58 let, Bučevci 45; Jože Jelen, 75 let, Ključarovi 44; Janez Rakuša, 80 let, Radoslavci 10; Ljudmila Bukovec, 48 let, Noršinci 13; Marija Ivančič, 50 let, Veržej 132; Amalija Sitar, 56 let, J. Baukarta 8, Ljutomer; Antonija Filipič, 61 let, Godemarci 26; Viktorija Pintarič, 73 let, Safarsko 56; Jožefa Kosi, 76 let, Sinarovci; Katarina Znidarič, 80 let, Kuršinci 14; Marija Ščavničar, 81 let, Veščica 13; Frančiška Filipič, 83 let, Ljutomer, Prešernova 26; Marija Novak, 85 let, Nunska graba 22; Marija Vrbnjak, 85 let, Ključarovi 10.

OBČINA MURSKA SOBOTA — Lidija Gašparič, 76 let, Selo 132; Rozalija Kerčmar, 94 let, Čikeška vas 56; Ivan Znidarič, 78 let, Pordašinci 15; Karl Rathswohl, 56 let, Koflah, Avstrija; Franc Lainščak, 66 let, Dolenci 96; Zsigmund Bedök, 68 let, Motvarjevci 81; Frančiška Bernjak, 71 let, Radovci 60; Rozalija Slamar, 75 let, Grad 192; Vilma Voroš, 79 let, Središče 42; Miran Hari, 8 let, Moravci; Janez Kumin, 42 let, Kančevci 26; Franc Tratnjek, 42 let, Bakovci, Partizanska 56; Alojz Gomboc, 46 let, Fiksinci 23/a; Stefan Zver, 49 let, Beltinci, Panonska 111; Ernest Vratar, 52 let, Murska Sobotica, Razlagova 9; Bela Banko, 56 let, Sebeborci 124; Geza Sandor, 58 let, Košarovci 2; Anton Seredi, 60 let, Bogojina 105; Jože Baranja, 62 let, Vadarci 50; Ludvik Andrejek, 63 let, Neradnovci 64; Stefan Kerčmar, 69 let, Murska Sobotica, Tomšičeva 30; Stefan Bokan, 70 let, Sotina 15; Jože Fujs, 71 let, Prosečka vas 10; Aleksander Smodiš, 71 let, G. Petrovci 43; Jože Pozvek, 73 let, Mačkovci 9; Ladislav Benkovič, 73 let, Ivanci 40; Ludvik Horvat, 74 let, Martjanci 65; Ivan Horvat, 74 let, Gančani 64; Stefan Györek, 74 let, Rakičan 44; Jože Baler, 75 let, Križevci 178; Stefan Kular, 76 let, Bratonce 6.

Ob 24. oktobru—dnevu OZN

Klub OZN tudi v DO Mura!

Letošnji 24. oktober—dan Organizacije združenih narodov, ki ga svetovna skupnost in napredno človeštvo praznuje v spomin na leto 1945, ko so države-podpisnice Ustanovne listine, med njimi tudi Jugoslavija, ratificirale ta izredno pomembni dokument, so tudi v Pomurju praznovali v znamenju 25-letnice klubov OZN v Sloveniji. Čudna slovesnost pa bo v soboto, 30. oktobra v Ptuj, kjer so leta 1957 na pobudo tabornikov ustanovili prvi klub OZN v naši republici.

Ob tej priložnosti so mladi klubovci pripravili vrsto prireditev in učnih ur na šolah, kjer so predvsem obravnavali položaj mladih in njihovo vlogo v podružbljanju mednarodnih odnosov, program letošnjih akcij solidarnosti in drugo. Splošno ocenjevanje in obveščanje o mednarodnem političnem položaju, poučevanje posebnosti, ki so zlasti zanimive za našo državo, proučevanje politike aktivne mirobiljubne koeksistence, solidarnostne akcije mladih za pomoč žrtvam imperialističnih in nazadnjaških sil ter podobno — vse to bo tudi prihodnje osrednji program klubov OZN v Pomurju. Ti

klubi pa bodo še naprej posvečali izjemno pozornost delu z mladimi v osnovnih šolah, ki bi naj bili še bolj seznanjeni z bojem neuvršenih držav, kjer stoji na čelu ravno SFRJ, in dežel v razvoju za njihovo gospodarsko in politično osamosvojitve.

Zadnje čase je opaziti, da se v občinskih mladinskih organizacijah v dokajšnji meri zanimajo za delo klubov OZN, ki bi naj v svoje vrste vključevali čim večje število mladih, ne le učencev osnovnih in srednjih šol, ampak tudi mlade delavce. V tej zvezi je vsekakor spodbudno dejstvo, da so v murskosoboški občini, kjer trenutno deluje 14 klubov

OZN, razporejenih po vseh šolskih ustanovah, nedavno tega ustanovili tudi prvi klub OZN v delovni organizaciji, in sicer v tovarni oblačil in perila Mura v Murški Soboti. S pomočjo koordinacijskega sveta zveze socialistične mladine, ki je organiziral razstavo pod naslovom »Osvobodilna gibanja v svetu in borba proti apartheidu«, in na pobudo centra klubov OZN pri OK ZSMS, jim je sprva uspelo pritegniti peščico mladih ljudi. V prihodnje pričakujejo, da se jih bo vse večje število vključevalo v klubsko delo in življenje. Vsekakor bi kazalo Murinem zgledu slediti tudi v ostalih delovnih organizaci-

jah, z ustanovitvijo kluba OZN pa bi lahko poskušali tudi v nekaterih krajevnih skupnostih.

Sicer pa je bilo v počastitev letošnjega praznika svetovne organizacije nadvse zanimivo predavanje za vse klube OZN iz murskosoboške občine v prostorih srednješolskega centra tehnično-pedagoške usmeritve v Murški Soboti. Mladim je predaval tovariš Kvincel o svojem popotovanju po Afriki, predavanje pa so popestrili tudi z diapozitivi. Tudi tokrat je bilo v ospredju geslo »Za mir in enakopravno sodelovanje med narodi!«

Milan Jerše

ABC POMURKA

KMETIJSKA ZADRUGA PANONKA
Murska Sobotica, o. sol. o.

ABC POMURKA — KZ PANONKA
TZO KMETIJSKA KOOPERACIJA
PETROVCI

objavlja prosta dela in naloge

skladiščni delavec

V SKLADIŠČU ŠALOVC

Kandidati morajo izpolnjevati razen splošnih pogojev še naslednje pogoje:

— poklicna šola za kmetovalce ali končana osnovna šola
Kandidati naj pošljejo svoje prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev na zgornji naslov v roku 8 dni od dneva objave.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v roku 30 dni po končanem zbiranju prijav.

SLOVENIJALES LI „PLATANA“
TOZD „LESNA PREDELAVA“
Murska Sobotica

Po sklepu delavskega sveta, TOZD Lesna predelava

prodaja

2. sobno stanovanje v ulici Staneta Rozmana 17, ki meri 73,64 kv. m po ceni din 1.676.658,10.

Pismene prijave naj zainteresirani vložijo v roku 15 dni na naslov: SlovenijaLES LI Platana TOZD Lesna predelava, Lendavska 25, Murska Sobotica.

Radijski in televizijski spored od 29. oktobra do 4. novembra

PETEK	SOBOTA	NEDELJA	PONEDELJEK	TOREK	SREDA	ČETRTEK
RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA	RADIO MURSKA SOBOTA
15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Ob koncu tedna, 17.00 — Slovenski umetniki v radijskem mediju — posebna oddaja o razvoju slovenskega gledališča, 18.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Prijetno soboto vam želimo, 17.00 — Slovenski umetniki v radijskem mediju — posebna oddaja o razvoju slovenskega gledališča, 17.45 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	10.05 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 — Srečanje na pomurskem valu, 12.00 — Spored v madžarskem jeziku, 13.00 — Doma in onkraj meja, 13.30 — V nedeljo popoldne, 14.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda. DEŽURSTVO: 9.00 do 13.00 (telefon: 21-232)	PRENOS OSREDNJEGA SLOVENSKEGA SPORODA!	15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Glasbena oddaja, 16.40 — Aktualna tema — Kako na jesen življenja?, 18.00 — So točje, 18.45 — Prijetno glasbeni utrinki, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Nekaj minut z ..., 16.30 — Koncert na domačem valu, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.	15.30 — Zabavna glasba, vmes reklamna sporočila, 16.00 — Dnevnik, 16.10 — Glasbena oddaja, 16.30 — Delegatska tribuna, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.
TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA	TV LJUBLJANA
8.55 Tv v šoli: Tv koledar, Francoščina, Odmor, Ugank, Poročila, Glagolica, 10.35 Tv v šoli: Namesto odmora, Risanka, Svet okoli nas, Risanka, Mali pgoram, Risanka, Izobraževalna reportaža, Zadnje minute (do 12.05), 17.20 Poročila, 17.25 Prvi cvetovi, otroška serija Tv Skopje, 17.55 Domači ansambel: S pesmijo pri Ahačevih, 18.25 Obzorik, 18.40 Bisre vode: Sana, 19.10 Risanka, 19.15 Cik cak, 19.24 Tv in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 Tv dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Lantje s Hill Streeta, ameriška nadaljevalka, 20.50 Propagandna oddaja, 20.55 Ne prezrite, 21.10 Spremljamo — sodelujemo, 21.20 Nočni kino: Razvajeni otroci, francoski film, 23.10 Poročila.	8.05 Poročila, 8.10 Lolek in Bolek, poljska risana serija, 8.20 Zbis — L. Suhadolčan: Piko-Dinozaver, 8.35 Prvi cvetovi, otroška serija Tv Skopje, 9.05 Samo Katka, poljska otroška nadaljevalka, 9.35 Pustolovščina, otroška serija Tv Beograd, 10.05 Povezave, poljudno-znanstvena serija, 10.55 Pozdravljena, Makedonija, 11.10 Včeraj ... za jutri: Vsi za onega, dokumentarna serija, 11.40 Poročila (do 11.45), 13.55 Osijek: Npomet Osijek: Železničar, prenos v odmoru propagandna oddaja, 15.55 Poročila, 16.00 Bitka za Billyjev ribnik, angleški mladinski film, 16.55 Titograd: Košarka Budućnost: Zadar, prenos Titograd, v odmoru propagandna oddaja, 18.25 Naš kraj: Zalec, 18.40 Ciciban, dober dan: Pikapolonica, 19.00 Zlata pica — Miškolin: Visoka šola, 19.10 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 Tv in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 Tv dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Naše 19. srečanje, 21.15 Modni utrinki, 21.20 Zrcalo tedna, 21.35 Nagrada za Sundanceovo dekle, ameriški film, 23.10 Poročila.	8.25 Poročila, 8.30 Živ žav, otroška matineja, 9.25 Človekova glasba: Obdobje velikih skladateljev, 10.20 W. Attaway: Skag, ameriška nadaljevalka, 11.10 TV ka-žipot, 11.30 Od vsakega jutra raste dan: Šentvid pri Stični, 12.00 Ljudje in zemlja, 13.00 Poročila (do 13.05), 14.45 Priluhimo tišini, oddaja Tv Koper za slušno prizade, 15.20 Nastanek in razvoj vojnega letalstva: Reaktivna letala, dokumentarna serija Tv Novi Sad, 15.50 Poročila, 15.55 Trenutek, romunski film, 18.05 Šport na poročila, 18.20 Opera narave: Iran—Kakšna je tvoja ustia? 2. del, dokumentarna serija, 18.50 Zrcalo tedna, 19.10 Risanka, 19.15 Cik cak, 19.23 Tv in radio nocoj, 19.25 Zrno do zrna, 19.30 Tv dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 B. Spraje: Ante ali prispevki za življenjepis A. Jereba 1958—1972, 2. del Tv filma, 21.10 Športni pregled, 21.40 Človek brez meja: Memento mori, dokumentarna serija, 22.20 Poročila.	16.10 Kmetijska oddaja Tv Zagreb, 17.10 Poročila, 17.15 Povezave, angleška poljudnoznanstvena serija, 18.05 Kruh skozi stoletja: Kruha in iger, izobraževalna serija, 18.35 V. Novak: Balade, oddaja češko slovaške TV, 19.05 Risanka, 19.20 Cikcak, 19.24 Tv in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 Tv dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Prežihov Voranc: Svetneči Gašper, Tv priredba monodrame, 20.40 Kulturne diagonale, 21.10 Hector Berlioz: Romeo in Julija, izjava Simfonični orkester RTV Ljubljana pod vodstvom Sama Hubada, 22.00 Poročila	8.35 TV v šoli: Tv koledar, Brata Lola in Jurica Ribar, Medjimurje: Odmor, Dnevnik 10. Poročila, Slavonija v NOB, 10.35 Tv v šoli: Namesto odmora, Risanka, Književnost, in jezik, Mali program, Glasbena vzgoja, Zadnje minute (do 12.05), 15.55 Šolska TV: Kondicijska vadba, Življenje na skalni obali, V mlinu, 17.10 Poročila, 17.15 Lolek in Bolek, poljska risana serija, 17.25 Ljudski plesi in pesmi iz Istre, 2. oddaja, 17.55 Pisani svet: Ne me farbat!, 18.25 Podravski obzornik, 18.40 Obramba in samozashtita, 19.10 Risanka, 19.15 Cikcak, 19.24 Tv in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 Tv dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Aktualno, 20.40 Propagandna oddaja, 20.45 A. Doblin: Berlin—Alexanderplatz, zahodnonemška nadaljevalka, 21.45 V znamenju.	8.35 TV v šoli: Tv koledar, Pogozdovanje in zaščita gozdov, Bavarska, Odmor, Sebastijanova babica, Poročila, Klub mladih tehnikov, 10.35 Tv v šoli: Namesto odmora, Risanka, Predšolska vzgoja, Mali program: Risanka, Telesna vzgoja, Zadnje minute (do 12.05), 17.10 Poročila, 17.15 Ciciban, Dober dan: Pekarna, 17.30 Samo Katka, poljska otroška serija, 18.00 Jedrska elektrarna, izobraževalni film, 18.25 Gorenjski obzornik, 18.40 Glasba narodov: Filipini, oddaja Tv Beograd, 19.05 Risanka, 19.20 Cikcak, 19.24 Tv in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 Tv dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Film tedna: Deček Whitey, belgijski film, 21.45 Majhne skrivnosti velikih kuharskih mojstrov, 21.50 V znamenju, Oddajniki II. TV mreže: 17.25 TV dnevnik, 17.45 Radost Evrope — nacionalni program, 18.15 Aktualnosti, 18.45 Zelene kabareti, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Športna sredi, 21.45 TV dnevnik, (do 22.00)	8.35 TV v šoli: Tv koledar, Odprava izpred hišnih vrat, Jedrska revolucija, Odmor, Dober tek, Poročila, Človekovo telo, 10.35 Tv v šoli: Namesto odmora, Risanka, Združeni narodi, Kako naj ... Risanka, Kolaricu—Paniču, Zadnje minute (do 12.05), 15.50 Šolski TV, Kondicijske vadbe, Življenje na skalni obali, V mlinu, 17.05 Poročila, 17.10 Mladi virtuoz: Pozavna, 17.25 Zapisi za mlade: Albin Weingerl, 18.00 Mozaik kratkega filma: Okoli Texela, nizozemski športni film, 18.25 Zaslavski obzornik, 18.40 Mladi za mlade: Gremo na pohod!, 19.10 Risanka, 19.20 Cik cak, 19.24 Tv in radio nocoj, 19.26 Zrno do zrna, 19.30 Tv dnevnik, 19.55 Vreme, 19.57 Propagandna oddaja, 20.00 Studio 2, 21.15 Kontur se posreči ogreti in oživet samoto, ta je osvojil svet, dokumentarna oddaja, 21.45 V znamenju, Oddajniki II. TV mreže: 17.25 TV dnevnik, 17.45 Trdnjava trdnjava, otroška serija, 18.15 Znanost, 18.45 Goli z evropskih nogometnih igrišč, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Veliki intervjuji, dokumentarna oddaja, 20.45 Smrt prihaja po telefonu, romunski film (do 22.00)
TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB	TV ZAGREB
8.35 TV v šoli, 16.25 TV v šoli, 17.40 Poročila, 17.45 Avantura, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika občin Osijeka, 18.45 Amaterji, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Teme in dileme, 20.50 Nezvesta (film), 22.30 Poročila	8.35 TV v šoli, 16.25 TV v šoli, 17.40 Poročila, 17.45 Avantura, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika občin Osijeka, 18.45 Amaterji, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Teme in dileme, 20.50 Nezvesta (film), 22.30 Poročila	10.12 Poročila, 10.30 Nedeljsko dopoldne, 12.00 Kmetijska oddaja, 13.00 Jugoslavija, dober dan, 14.00 Narodna glasba, 14.30 Življenje na zemlji, 15.25 Črni Jack (film), 17.10 Nedeljsko popoldne, 18.55 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Ante, 21.10 Športni pregled, 21.40 Zapis, 22.10 Dnevnik	8.35 TV v šoli, 16.50 TV v šoli, 17.40 Poročila, 17.45 Šola za junake, 18.00 Čepeleleto, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika občin Karlovca, 18.45 Kontrarium, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Šeremet (drama), 21.20 Iz rani trenutek, 21.25 Zunanje-politična oddaja, 21.55 Dnevnik	8.35 TV v šoli, 16.25 TV v šoli, 17.40 Poročila, 17.45 Avantura, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika občin Osijeka, 18.45 Amaterji, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Teme in dileme, 20.50 Nezvesta (film), 22.30 Poročila	8.35 TV v šoli, 16.25 TV v šoli, 17.40 Poročila, 17.45 Avantura, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika občin Osijeka, 18.45 Amaterji, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Teme in dileme, 20.50 Nezvesta (film), 22.30 Poročila	8.35 TV v šoli, 16.50 TV v šoli, 17.40 Poročila, 17.45 Trnjava trdnjava, 18.15 TV koledar, 18.25 Kronika občin Splitsa, 18.45 Evrogol, 19.15 Risanka, 19.30 Dnevnik, 20.00 Monitor, 21.05 Nasmehajte se, 21.50 Dnevnik
TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA	TV AVSTRIJA
9.00 Jutrarnja poročila, 9.05 Šolska TV, 10.30 Trile mušketirji (film), 11.20 Nemi film, 11.30 Bika pri El Alameinu, 13.00 Opoldanska redakcija, 17.00 Eci, peci, peci, 17.25 Hallo Spencer, 17.55 Španček Zaspancek, 18.00 Fan-oplikum, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Akti X, Y — nerušeno, 21.20 Avstrijski kviz, 22.20 Nočni studio.	9.00 Jutrarnja poročila, 9.05 TV v šoli, 11.30 Dopoldanski koncert, 11.55 Nočni studio, 13.00 Opoldanska redakcija, 15.40 Baletno dekle (film), 17.00 Risanka, 17.30 Današnje dogodivščine, 17.55 Španček Zaspancek, 18.00 Tedenski TV spored, 18.25 Dober večer v soboto, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Heinz Conrads, 21.50 Sport, 22.20 Z ljubeznijo do Raquel.	11.00 ORF Stereo-koncert, 12.30 Vzgojna oddaja, 15.05 Moj svet, 16.30 Odprtja, 16.45 Toby in Tobias, 17.15 Nils Holgersson, 17.45 Klub seniorjev, 18.30 12 dni iz življenja Martina Luthega, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Egmont (drama), 22.15 Sport.	10.30 Večer življenja (film), 14.50 Slovo od otoka (film), 16.30 Čarovnik, 17.05 Risanka, 17.10 Skrivnost St. Chorlu (film), 17.55 Helmi, 18.00 Pantomima, 18.30 Pozabljen spomenik, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Pozikna noč (film), 21.50 Sport.	8.00 Papež v Španiji, 9.15 Jutrarnja poročila, 9.20 Papež v Španiji, 10.30 Sova je klicala moje ime (film), 11.45 Camargue (dok. film), 13.00 Opoldanska redakcija, 17.00 Eci, peci, peci, 17.25 Oddaja za mislo, 17.55 Španček Zaspancek, 18.00 Dick Turpin, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Pozikna noč (film), 21.50 Sport.	9.00 Jutrarnja poročila, 9.05 TV v šoli, 10.35 Moj sin Elvis (film), 12.15 Prizma, 13.00 Opoldanska redakcija, 17.00 Lutke, 17.30 Ostrček, 17.55 Španček Zaspancek, 18.00 Smučarski TV tečaj, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 20.15 Zelenci lo-kostrelec (film), 21.45 Sport.	9.00 Jutrarnja poročila, 9.05 TV v šoli, 10.30 Slovo od otoka, 12.10 Risanka, 12.15 Klub seniorjev, 13.00 Opoldanska redakcija, 17.00 Eci, peci, peci, 17.25 Dobro glej, 17.30 Pet prijateljev, 17.55 Španček Zaspancek, 18.00 Tv kuhinja, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Ngov prvi primer (film), 21.45 Dokumenti, 22.30 Sport
TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA	TV MADŽARSKA
8.05 in 14.15 Šolska TV, 16.15 Visoka napetost, iz programa Tv Ljubljana, 16.45 Šola za starše, 17.50 5 minut meteorologije, 17.25 Prijatelj narave, 17.45 10 minut za ribiče, 17.55 Navkrižno vprašanje, 18.25 Sudan, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Delta, 20.25 Daniel, nadalj, 21.30 Gilberto Passosshow, 22.05 TVD, 22.15 Stalker, sovj. film.	8.10 Šolska TV, 8.50 Za narodnosti, pon. 10.35 F. Liszt, nadaljeval, 13.15 Za otroke, 15.15 Nove pesmi, 15.45 Velemesta, Varšava, 16.55 Mafilm-magazin, 17.15 Fotografija, 17.40 Popevke, 17.55 Moda, 18.25 Parabola, 19.30 TVD, 20.00 Kabaret Teapodium, 21.15 Prilika dela tatu, opera, 22.05 TV dnevnik, 22.25 Stalker, 2. del sovj. filma.	8.35 Spored za otroke, 10.15 Živele prikazni, češki film, 11.35 Dijaški panj, 12.25 Živim muzej, 14.30 Zeleli ste, spored po želji gledalcev, 16.5 Koledar, 18.00 Napoved sporeda, 19.00 Teden: aktualnosti, reportaže, 20.00 Ulice San Franciska, kriminalka, 20.50 Družabna igra, 21.30 Ob 80-letnici pesnika Gyule Illyesa, 22.30 Poročila.	13.30 Odprta meja — Confine Aperto — Oddaja v slovenskem jeziku, 16.30 Odprta meja — Confine aperto — ponovitev, 17.00 Z nami pred kamero — Oddaja v živo — vodi Roberto Colussi, 17.05 — Tv šola, 17.30 — Tv novice, 18.00 — Film — ponovitev, 19.30 TVD — 20.15 Nesrečniki — II. del TV nadaljevanke, 21.15 TVD danes, 21.30 Ropullari — Tv drama, 22.20 TVD — danes	8.05 in 13.45 Šolska TV, 16.05 Spored za upokojence, 16.35 Tovariši učitelji v Baranyi, Ferenc Merki, 17.30 Šah mat, 17.50 Vojak Princ, nadaljevalka, 18.25 Panonska kronika, 18.55 Kodaly: Zalostinka, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Franc Liszt, 2. in 4. del nadaljevanke, 20.50 Studio 82, 21.50 Kako bi odločili vi? Odpust, 22.50 TV dnevnik.	8.05 in 13.55 Šolska TV, 16.20 Zgodovina plovbe, nadaljevalka, naslov epizode: Jadrna v daljavi, 17.25 Nogomet, U. Dozsa-Real Madrid, tekma za pokal pokalnih zmagovalcev, prenos iz stadiona Megyeri ut, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Vlomilec, sinhronizirani angleški film, 21.50 Še vnuki bodo videli, zaščita mest, Zürich—Ferencvaros na II. pr. (21.10.)	8.30 in 14.05 Šolska TV, 16.30 Popevkarke novice, 18.50—19.00, 17.30 Od vrtca do fakultete, Ferenc Merki, 2. del, 18.20 Pedagoški forum, 19.30 Tv dnevnik, 20.00 Starszky in Hutch, serijska kriminalka, 20.50 Pesmi in plesi iz SZ, 22.00 Panorama, svetovna politika, 22.45 TVD.
TV KOPER	TV KOPER	TV KOPER	TV KOPER	TV KOPER	TV KOPER	TV KOPER
13.30 Odprta meja — Confine Aperto — Oddaja v slovenskem jeziku, 16.30 Odprta meja — Confine aperto — ponovitev, 17.00 Z nami pred kamero — Oddaja v živo — vodi Roberto Colussi, 17.05 — Tv šola, 17.30 — Tv novice, 18.00 — Serijski film, 19.00 Aktualna tema, 19.30 TVD stičišče, Turistični vodič — v sodelovanju s Kompasom Jugoslavije, Narodna glasba, 20.15 Čarljiva avanturistka — celovečerni film — Igrajo: Michelle Mercier, Daniel Gelin — Režija: Denis De La Patelliere, 21.45 TVD — danes, 22.00 XXX mednarodni festival gorskih filmov v Trentu, TVD danes.	13.55 Nogomet: Osijek—Železničar, 15.45 Z nami pred kamero — Oddaja v živo — vodi Silvio Odogoso, 16.55 Košarka: Titograd: Budućnost—Zadar, 18.30 Inspektor Bluey — Tv film, 19.15 Risanka, 19.30 Z nami pred kamero, TVD stičišče, 20.15 Poglej v prihodnost — dokumentarna oddaja, 21.15 TVD danes, 21.30 Beli žig — Tv drama, TVD danes.	17.30 Poglej v prihodnost — dokumentarna oddaja, 18.30 Visoki pritisk — zabavno glasbena oddaja, 19.30 Z nami pred kamero, Stičišče — tednik TV dnevnika, 20.15 Rolandova ljubljana, celovečerni film — Igrajo: Chelo Aicino, Rick Battaglia — Režija: Mario Costa, 21.45 Sedem dni, 22.00 Glasbeni nočni klub, Nogomet: Split: Hajduk — Dinamo (posnetek)	13.30 Odprta meja — Confine Aperto — Oddaja v slovenskem jeziku, 16.30 Odprta meja — Confine aperto — ponovitev, 17.00 Z nami pred kamero — Oddaja v živo — vodi Roberto Colussi, 17.05 — Tv šola, 17.30 — Tv novice, 18.00 — Serijski film, 19.00 Aktualna tema, 19.30 TVD stičišče, Turistični vodič — v sodelovanju s Kompasom Jugoslavije, Narodna glasba, 20.15 Čarljiva avanturistka — celovečerni film — Igrajo: Michelle Mercier, Daniel Gelin — Režija: Denis De La Patelliere, 21.45 TVD — danes, 22.00 XXX mednarodni festival gorskih filmov v Trentu, TVD danes.	13.30 Odprta meja — Confine Aperto — Oddaja v slovenskem jeziku, 16.30 Odprta meja — Confine aperto — ponovitev, 17.00 Z nami pred kamero — Oddaja v živo — vodi Roberto Colussi, 17.05 — Tv šola, 17.30 — Tv novice, 18.00 — Film — ponovitev, 19.30 TVD stičišče, Turistični vodič — v sodelovanju s Kompasom Jugoslavije, Narodna glasba, 20.15 Čarljiva avanturistka — celovečerni film — Igrajo: Michelle Mercier, Daniel Gelin — Režija: Denis De La Patelliere, 21.45 TVD — danes, 22.00 XXX mednarodni festival gorskih filmov v Trentu, TVD danes.	13.30 Odprta meja — Confine Aperto — Oddaja v slovenskem jeziku, 16.30 Odprta meja — Confine aperto — ponovitev, 17.00 Z nami pred kamero — Oddaja v živo — vodi Roberto Colussi, 17.05 — Tv šola, 17.30 — Tv novice, 18.00 — Film — ponovitev, 19.30 TVD stičišče, Turistični vodič — v sodelovanju s Kompasom Jugoslavije, Narodna glasba, 20.15 Čarljiva avanturistka — celovečerni film — Igrajo: Michelle Mercier, Daniel Gelin — Režija: Denis De La Patelliere, 21.45 TVD — danes, 22.00 XXX mednarodni festival gorskih filmov v Trentu, TVD danes.	13.30 Odprta meja — Confine Aperto — Oddaja v slovenskem jeziku, 16.30 Odprta meja — Confine aperto — ponovitev, 17.00 Z nami pred kamero — Oddaja v živo — vodi Roberto Colussi, 17.05 — Tv šola, 17.30 — Tv novice, 18.00 — Film — ponovitev, 19.30 TVD stičišče, Turistični vodič — v sodelovanju s Kompasom Jugoslavije, Narodna glasba, 20.15 Čarljiva avanturistka — celovečerni film — Igrajo: Michelle Mercier, Daniel Gelin — Režija: Denis De La Patelliere, 21.45 TVD — danes, 22.00 XXX mednarodni festival gorskih filmov v Trentu, TVD danes.

tedenski koledar

TEDENSKI KOLEDAR

PETEK, 29. oktober — Narcis SOBOTA, 30. oktobra — Sonja NEDELJA, 31. oktobra — Kristof PONEDELJEK, 1. november — Dan mrtvih
TOREK, 2. november — Dušana SREDA, 3. november — Just ČETRTEK, 4. november — Karel

prodam

BARVNI TELEVIZOR MOGRAN, star dve leti, prodam. Telefon 81-651. In-379
MEŠANI GOZD (po izbiri) prodam. Naslov v upravi lista. M-3899
OPEL KADET, garažiran, dobro ohranjen, registriran do avgusta 83. prodam. Jože Krajnc, Črnci 23. p. Apače. M-3900
AMI-8 SUPER in zvočno skrinjo, tuje izdelave, prodam. Bratonce 140. M-3902
ZASTAVA 101 KONFORT, letnik 1980, prevoženih 19.000 km, registrirana do 2. 9. 1983, napredaj. Geza Makari, Sercejevo naselje 26, Murska Sobota. Ogled od 8. do 20. ure. M-3905
SKODO KUPE IN RENAULT MAJOR NUJNO PRODAM. Štefan Ščap, Turnišče 84/A.
KRAVO, staro šest let, vozno, brejo, prodam. Ivančevci 36, p. Fokovci.
SKODO 120 L, letnik 1979, prodam. Cankarjeva 8, telefon 21-674. M-3910
BMW 1602, dobro ohranjen, registriran do julija 1983, prodam. Ogled možen popoldne. Bratonce 173. p. Beltinci. M-3911
PUJSKE PRODAM. Železen. Puconci 51. M-3913
OSEBNI AVTO FORD TAUUNUS 1600 XL PRODAM. Čemelavci 49. M-3916
MALE PUJSKE PRODAM. Krog 71. M-3917
ŠUPO (16 x 6 m) skoraj novo, ugodno prodam. Naslov v upravi lista M-3918
MM BAS 100 MELODIJA, otroški športni voziček, otroško zibelko, trosed in omaro za kuhinjo prodam. Elizabeta Kovač, Stara 10, Murska Sobota. Ogled popoldne. M-3919
KONJA (težkega 600 kg) prodam. Naslov v upravi lista. M-3920
KRAVO, v devetem mesecu brejo, prodam. Tešanovci 43. M-3922
MALE PUJSKE PRODAM. Krajna 32, p. Tišina. M-3923
OPEL REKORD CARAVAN 1700, letnik 1974, prodam. Telefon 21-317. M-3924
LJUBITELJI STARIN!
MASIVNO DVODELNO OMARO BIDERMAJER PRODAM. Informacije po telefonu 069 74-506. M-3925

SPOROČILO NAROČNIKOM VESTNIKA!

Letošnje leto se že izteka. Le še dobra dva meseca sta do novega leta. Te dni smo odposlali položnice vsem tistim naročnikom, ki doslej niso plačali naročnine za Vestnik. Prosim jih, da svoje obveznosti čimprej poravnajo. Dveletnim naročnikom, ki ne bodo plačali naročnine Vestnika do konca tega leta, pa bomo morali dostavo z novim letom ukiniti. Upamo pa, da se zavedate, da z naročilom časopisa nastanejo stroški, svoje finančne obveznosti pa lahko poravnamo le, če so plačane naše storitve, sem pa spada tudi naročnina. Naročnike iz tujine prosimo, da pošljejo naročnino s čekom ali po poštni nakaznici na naslov: Zavod za časopisno in radijsko dejavnost, M. Sobota, Titova 29/1.

UPRAVA VESTNIKA

KRAVO, staro šest let, sedem mesecev brejo, prodam. Panovci 7. p. Križevci v Prekmurju. M-3939
MALE PUJSKE PRODAM. Rakičan. Panonska 66. M-3940
FERGUSON, 35 KS, prodam. Naslov v upravi lista. M-3941
OPEL KADET, letnik 1976, prodam. Naslov v upravi lista. M-3942

EKSCENTRIČNO STISKALNICO 5 T prodam. Naslov v upravi lista. M-3928

OSEBNI AVTO PEUGEOT 404, dobro ohranjen, registriran do 31. marca 1983, prodam. Naslov v upravi lista. M-3930
ŠKODO 100 PRODAM. Irma Horvat, Cvetkova 29, Rakičan. telefon št. 23-384. M-3937

POHIŠTVO za kuhinjo in dnevno sobo prodam. Koles, Stefana Kuzmicha 2. M-3943
OSEBNI AVTOMOBIL MINI MORIS 1000, letnik 1975, prodam za 85.000 din. Slavko Raduha, Mele 1, p. Radenci. M-3944
MALE PUJSKE PRODAM. Gradišče 62, p. Tišina. M-3945
TELEVIZOR GORENJE, črnobeli, še z garancijo, skoraj nov, ugodno prodam. Zdenka Ulen, Krog 64/A. M-3946
OTROŠKO POSTELJO Z JOGIJEM PRODAM. Ibolja Szabo, Vrtna 8/II, Murska Sobota. M-3947
MALE PUJSKE UGODNO PRODAM. Anton Kolar, Zepovci 36, p. Apače. M-3949
GRADBENO PARCELO V ČERNELAVCIH, v izmeri 9.60 arov, z vso dokumentacijo prodam. Naslov v upravi lista, telefon 22-118 v večernih urah. M-3951
MALE PUJSKE PRODAM. Tišina 67. M-3952
OSEBNI AVTO ŠKODA 105 S, letnik 1977, prodam. Janez Matiš, Sebeborci 45, p. Marjanci. M-MM
GRADBENO PARCELO V RAKIČANU PRODAM. Horvat, Stara 5, Murska Sobota. M-3954
KRAVO, kontrola A, staro štiri leta, s teličko, prodam za 50.000 din. Puževci 34. M-3955
OTROŠKO POSTELJICO IN PRALNI STROJ OBODIN, zelo malo rabljena, prodam. Slavica Šijanec, Murska Sobota, Staneta Rozmana 4-prilije. M-3956
ROČNI BRUSILNIK, potreben manjšega popravila, in enosno prikolico za prevoz živine prodam. Tišina 56. M-3957
VOLKSWAGEN, v voznem stanju, prodam za 25.000 din. Puževci 34. M-3955
POHIŠTVO ZA SPALNICO — STILNO in kuhinjsko pohištvo z jedilnim kotičkom zaradi selitve prodam. Miklič, telefon dopoldne 22-505. M-3958
HIŠO Z GOSPODARSKIM POSLOPIJEM, nekaj gozda in zemlje, prodam. Pavel Ferenček, Kunova 7, p. Spodnji Ivanjci. M-3960
VW 1300, starejši letnik, in termoakumulacijsko peč, 6 KW, novo, prodam. Ipša, Ustanovnega kongresa 6, Murska Sobota. M-3965
POHIŠTVO ZA DNEVNO SOBO PRODAM. Naslov v upravi lista. M-3966

LESNO-OBDELOVALNI-TRACNO BRUSILNI STROJ, rabljen, prodam. Janez Veren, Mikloš Kuzmicha 24, telefon 23-966. M-3914
KRAVO, brejo devet mesecev, in dve tridelni okni prodam. Lipa 20.
VINOGRAD NA LEPI LEGI (900 trsov šmarnice) prodam. Marija Gyorek, Filovci 16. M-3926
POHIŠTVO ZA DNEVNO SOBO, dobro ohranjeno, prodam. Kautič, Parčjak 24/B, Radenci. M-3927

HRASTE PRODAM. Kapca 76, p. Lendava. M-3931
PEUGEOT 304 PRODAM PO DELIH. Bratonce 85. M-3933
MALE PUJSKE PRODAM. Vanča vas 36, p. Tišina. M-3934
ČISTOKRVNE NEMŠKE OVČARJE PRODAM. Naslov v upravi lista. M-3946
SMUČARSKO OPREMO, malo rabljeno, prodam. Vprašati pri Hariju, Titova 37, Murska Sobota. M-3967
OSEBNI AVTO ZASTAVA 101, letnik 1974, napredaj, Petkovič, Velika Polana 122/A. M-3968
OSEBNI AVTOMOBIL PEUGEOT 204, tip GL BERLINE, letnik proizvodnje december 1975, registriran do leta 1983, ugodno prodam. Balantič, Lendavske gorice, telefon 75-507. M-3969
KRAVO, staro 6,5 let, osem mesecev brejo, prodam. Martin Kolar, Trnje 73/A, p. Črenšovci. M-3970
SPAČKA PRODAM. Kerin, Frana Kovačiča 20, Ljutomer. In-382
VINOGRAD s kletjo in inventarjem v Lendavskih gorah 14, prodam. Mihael Horvat, Tomšičeva 12, Lendava. In-337
KRAVO, staro devet let, dva meseca brejo, prodam. Partizanska 34, Rakičan. M-3856
TELETON OJAČEVALEC S TUNERJEM, 2 x 12 W, ugodno prodam. Informacije na upravi Vestnika pri Štefanu Celcu ali popoldne po telefonu 23-166. M-3971
BELO REPO Z NJIVE PRODAM. Sever, Čemelavci 20. M-MM

GOSTILNA HORVAT-LOVENJAK, Polana 40 pri Murski Soboti, vabi 29. in 30. oktobra na

DOMAČE KOLINE Z BUJTO REPO

Cenjenim gostom so na voljo tudi lignji, škampi, druge morske in sladkovodne ribe ter razne domače specialitete po naročilu. 1. novembra bo gostilna zaprta.

sobe

MANJŠO OPREMLJENO SOBO oddam v najem. Trstenjakova 38, Murska Sobota. M-3935
STANOVANJE ODDAM ZAPOSLNEMU DEKLETU — NEKADILKI. Naslov v upravi lista. M-3950
OPREMLJENO SOBO s posebnim vvhodom oddam fantoma ali dekletoma. Partizanska 50, telefon 22-037. M-3959

zaposlitve

SPREJEMAM NAROČILA ZA SOBOSLIKARSKA IN PLEŠKARSKA DELA. S svojimi storitvami se toplo priporočam. Drago Dumančič, Borisa Zihlerla 27. (Tomšičevo naselje), telefon (069) 23-724. M-3948
GOSPODINJO: zdravo, srčno, ljubiteljico čistoče, reda, vrta in rož, iščeva upokojena zakonca v zelo urejenem domu. Če ste vdova, mlajša upokojenka, morda celo bolniška sestra med 35. in 55. letom, se lahko oglasite! Bregant, ulica Trata 5, 61235 Radomlje pri Domžalah ali telefon 061-722-469. M-MM
DEKLEZA DELO V PRALNICI IN LIKALNICI, z znanjem šivanja, sprejemmo. Oglasite se v soboto, v dopoldanskem času. Angela Kolosovski, Jamna 14, p. Videm ob Ščavnici M-3865

razno

PREKLIC! PREKLICUJEM VELJAVNOST PEČATA MLADIN-

SKEGA AKTIVA ZSMS ČRENŠOVCI. Mladinski aktiv Črenšovci. M-3901
GARAŽO v Murski Soboti iščem. Ponudbe na upravo lista. M-3938
PREKLIC! Preključujem veljavnost hranilne knjižice št. 026773, izdano pri KZ

Radgona TZO Videm-Ivanjci. Karel Korošak, Jamna 5, p. Videm ob Ščavnici. M-2153

DOMAČE KOLINE! Na domače koline z bujto repo vabi 30. in 31. oktobra gostilna Beznec z Vaneč. M-3962

PREKLIC!

Preključujem veljavnost zaključnega spričevala Poklicne elektro šole, letnik 1979, izdano pri Elektrogospodarskem šolskem centru Maribor. Martin Tratnjek, Lipa 123, p. Turnišče. M-3963

ZAHVALA

V 70. letu starosti nas je zapustil dragi mož, oče, dedek in pradedek

Janez Baligač

lesostrugarski mojster iz Beltince

Med nami je nastala praznina, v naših srcih bolečina. Težko je spoznanje, da te ni več in nad vse boleča je resnica, da te nikoli več ne bo. Naše misli so pri tebi in tvoj dragi lik ostane v naših srcih do konca dni.

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in sosedom, ki so nam pomagali v težkih trenutkih in v času njegove bolezni. Hvala vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje ter nam izrekli sožalje. Prisrčna zahvala duhovščini za pogrebni obred, predstavniku KS tov. Avgustu Farkašu za poslovilne besede, pevcem za odpete žalostinke in godbi na pihala iz Bakovec.

Žalujoci: žena Ana, hčerke Anica, Marija, Marjeta in Vera ter sin Janez z družinami

ZAHVALA

Ob nepričakovani in nenadomestljivi izgubi naše drage mame, stare mame, tašče in tete

Marije Zadavec

roj. Pucko iz Turnišča

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, drago pokojnico spremljali na njeni zadnji poti, ji darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje. Posebna zahvala dobrim sosedom za nesebično in hitro pomoč, kolektivom OŠ Bakovci, OŠ Turnišče in DO Gorenje-Varstroj Lendava, g. duhovniku za pogrebni obred, govorniku za poslovilne besede in pevkam za odpete žalostinke. Vsem še enkrat — prisrčna zahvala!

Žalujoci: sin Stanko ter hčerki Marija in Nada z družinami

ZAHVALA

V 80. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga mama, babica, tašča, prababica in teta

Katarina Skafar

roj. Mesarič iz Lipovec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje. Posebna zahvala gospodu duhovniku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke. Vsem iskrena hvala.

Lipovci, M. Sobota, Ljubljana, 21. oktobra 1982

Žalujoci: hčerke Marija, Katarina, Anika in Angela ter sinovi Štefan, Anton in Jože z družinami, devetnajst vnukov in štirinajst pravnukov.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, sina, brata in tasta

Ludvika Kozica

iz Veščice 11

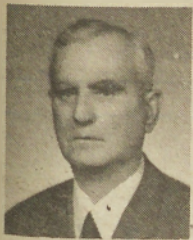
ki nas je v 58. letu starosti za vedno zapustil, se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste z nami sočustvovali, nam izrekli sožalje, dragega pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti ter mu darovali vence in cvetje. Posebna zahvala zdravnikom in osebju pljučnega oddelka bolnišnice v Rakičanu in patronažni sestri za obisk na domu in lajšanje bolečin. Iskrena zahvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, kolektivom IMP Panonija, ZGEP Pomurski tisk TOZD KARTONAŽA, vurnikom za poslovilne besede in gasilec iz Veščice. Vsem še enkrat — iskrena zahvala!

Veščica, 19. 10. 1982

Žalujoci: žena Irma, hčerka Helena z možem Ludvikom, hčerka Olga z možem Štefanom, sin Stanko, vnuki Lidija, Darja, Roman, Dejan in Renata, mama, ter sestre Marija, Ana in Helena z družinami

VESTNIK

Štefan Dravec (direktor in glavni urednik), Juš Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika), Ludvik Kovač (odgovorni urednik), Brigita Bavčar, Jani Dominko, Jože Graj, Milan Jerše, Dušan Lopar, Feri Maučec (sport), Vlado Paveo, Štefan Sobočan, Janko Stolnič (dopisništvo), Branko Žunec, Gontar Endre (tehnični urednik), Nevenka Emri (lektor), Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/1 — Telefon: novinarji 21-231, 21-064 in 21-383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddelek, računovodstvo, gospodarsko-propagandna služba in tajništvo 21-064 in 21-383, dopisništvo Gornja Radgona tel. 74-597, dopisništvo Lendava tel. 75-085 in dopisništvo Ljutomer tel. 81-317 — Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo — Celoletna naročnina 375,00 din, polletna 188,00 din, letna naročnina za inozemstvo 875,00 din, celoletna naročnina za delovne organizacije 500,00 din. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900-603-30005 — Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 50100-620-000112-25730-30-4-01176 — Cena posamezne številke 10,00 din. Tiska ČGP Večer Maribor — Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, starega
očeta in tasta

Ludvika Sukiča

upok. trgovca
iz M. Sobote

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in prijateljem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence in cvetje ter nam izrekli sožalje. Posebna zahvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, godbi na pi-hala in predstavniku KS za poslovilne besede. Iskrena hvala zdravnikom in medicinskemu osebju internega oddelka soboške bolnišnice za pomoč v zadnjih trenutkih življenja. Vsem še enkrat — iskrena zahvala!

M. Sobota, Maribor, Ljubljana, Buenos Aires, St. Girons, 12. 10. 1982

ŽALUJOČI: VSI NJEGOVI

Ak'silni glas bi gromu vzel,
da razodel bi vsem ljudem,
kar sem trpel, sam zase vem,
nihče nikdar bi ne verjel.
(Gradnik)

VSPOMIN

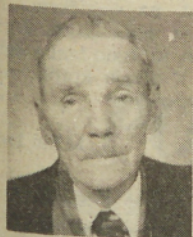
Danes, 28. 10. 1982, mineva leto žalosti za

Kolomanom Serugom

krojačem iz M. Sobote

V naših srcih živiš in boš vedno živel.
Vsem, ki obiskujete njegov grob, hvala!

V TIHI ŽALOSTI VSI TVOJI

ZAHVALA

V 78. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi
mož, oče, tati, dedek, pradedek in brat

Alojz Rajsar

iz Jurija

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali številne vence in cvetje ter nam izrekli sožalje. Posebna zahvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in predstavniku KS in upokojencev za poslovilne besede.

ŽALUJOČI: VSI NJEGOVI

ZAHVALA

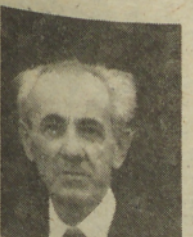
Ob nenadni, prezgodnji in boleči izgubi moža, očeta,
starega očeta in brata

Janeza Semna

Umrl 10. 1982 na poti v Linz, komaj v 53. letu starosti, se iskreno zahvaljujemo vsem dobrim so-sedom, sorodnikom, njegovim prijateljem in znancem, ki ste se ob njegovem preranem grobu še zadnjič poslovili od njega, mu darovali vence in cvetje, nam pa izrekli sožalje. Posebna zahvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govorniku Jožetu Tompu za poslovilne besede, njegovim najožjim sodelavcem in podjetju STUAG iz Avstrije za vso skrb in po-moč.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

Žalujoči: žena Verona, sin Jože z ženo Angelo in hčerkico Jožico, brata Štefan in Jože z družinama, se-stra Verona in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža

Mihaela Gomboca

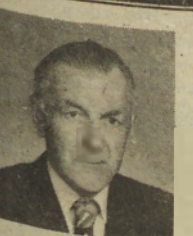
upokojenka
iz M. Sobote

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom in znancem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti ter mu darovali vence in cvetje. Posebna zahvala dr. Kološevi in ostalemu osebju interne-ga oddelka soboške bolnišnice, župniku za lep pogrebni obred in pevcem za odpete žalostin-ke.

Vsem še enkrat — iskrena hvala!

M. Sobota, 12. septembra 1982

Žalujoči: ŽENA MARIJA

V SPOMIN

dragemu možu, očetu in sinu

Belu Berkeju

13. oktobra minevata dve leti bridke žalosti, odkar te je kruta usoda iztrgala iz našega okolja in si odšel tja, kjer ni trpljenja in ne bolečin. Grenka je resnica, da se nikoli več ne vrneš, toda v naših srcih boš živel večno. Še enkrat prisrčna hvala vsem, ki ste ga pred dvema letoma po-spremili na njegovi zadnji poti, ga zasuli s cvetjem in sožustvovali z nami. Hvala vsem, ki ste karkoli storili zanj, se ga spominjate in se tiho ustavite ob njegovem pre-ranem grobu.

Žalujoči: žena Šarika, sin Slavko, hčerka Olga z družino in mama Marija

ZAHVALA

V 62. letu starosti nas je tiho in nepričakovano zapustil
naš dragi mož, oče in stari oče

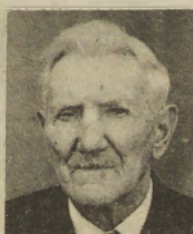
Janez Fujs

iz Prosečke vasi

Ob tej boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, so dragega pokojnika v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti ter zaslu njegov grob z venci in cvetjem.

Zahvaljujemo se g. duhovniku, pevcem, sovaščanom, ter predstavniku KS in ZB NOV Prisrčna zahvala tudi GD Prosečka vas ter predstavnikom Konstruktor-Pomurja in Avtoradgone.

Žalujoči: žena Regina, sin Stanko, sin Jože in hčerka Kristina z družinama ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

13. oktobra nas je v 85. letu starosti za vedno zapustil naš
dobri mož, oče, dedek in pradedek

Janez Volf

voj. vojni invalid
iz Velike Polane

Iskreno se zahvaljujemo dobrim sosedom, ki so nam v težkih trenutkih priskočili na pomoč, botrini, sorodnikom in vsem, ki ste mu darovali vence in cvetje ter vsem, ki ste ga v lepem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Zahvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in Jožetu Tompu za ganljive besede ob odprtem grobu.

Vsem še enkrat — prisrčna zahvala!

Velika Polana, G. Bistrica, Chicago, Canada

Žalujoči: VSI, KI SMO TE IMELI RADI

Prezgodaj čas prišel je za oddih,
dom je prazen, dom je tih,
tebe dragi mož in očka ni,
da bi srečni skupaj mi bili . . .

ZAHVALA

Boleča je resnica, ko se zavedamo, da se je tragično in za vedno, brez slovesa, komaj v 52. letu starosti končala življenjska pot dobrega moža, očeta, sina, brata in strica

Karla Meckarja

iz Sofine

Med nami je nastala praznina, v naših srcih bolečina. Težko je spoznanje, da te ni več in nadvse boleča je resnica, da te nikoli več ne bo. Naše misli so pri tebi in tvoj dragi lik ostane v naših srcih do konca dni.

Ob tej boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo dobrim sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani in vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje, nam pa ustno ali pismeno izrekli sožalje.

Iskrena in topla zahvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, sodelavcem, kolektivu in sindikatu tovarne AUDI NSU iz Ingolstadta, ter kolektivoma GP Recek iz Maribora in ABC Pomurka TOZD Klavnica iz M. Sobote.

Posebna zahvala družinoma Kuzmič in Valec.

Še enkrat vsem za vse — najlepša zahvala!

Globoko žalujoči in neotlažljivi: žena Hilda, sinova Drago in Bojan, hčerki Slavica in Marija, mama, sestra z družino in ostalo sorodstvo

Rdeči križ Slovenije razpisuje tekmovalno

Poskrbimo, da bo starost lepša

Rdeči križ Slovenije je razpisal tekmovalno „Poskrbimo, da bo starost lepša“, v katerem lahko sodelujejo vse pionirske in mladinske organizacije, aktivni mladi člani Rdečega križa, ki delujejo v osnovnih šolah in šolah usmerjenega izobraževanja, delovnih organizacijah in skupnostih ter krajevnih skupnostih. Okvirni program tekmovalnega obsega pomoč pri preskrbi prehrane, pomoč pri pripravi ozimnice, pomoč pri pripravi kurjave, čiščenju snega in zaledenelih poti okoli hiše, opravljanju drobnih gospodinskih del, pri čiščenju stanovanjskih prostorov in okolice hiše, spremljanje na spredu in spodbujanje izboljšanja odnosov do starejših, posebno še v prometu. Tekmovalje traja od 25. oktobra 1982 do 20. aprila 1983. Skupine, ki se prijavijo na razpis, oblikujejo podoben program, pri tem se povezujejo s krajevnimi organizacijami Rdečega križa, ki jim bodo pri izvajanju aktivnosti svetovale in pomagale. Prijave za tekmovalje na razpis sprejemajo občinski odbori Rdečega križa, katerim je treba tudi mesečno poročati o izvedenih nalogah. Najaktivnejše organizacije in aktivne bodo nagradili.

F. M.

SOLIDARNOSTNA AKCIJA

Zbiranje odpadnega papirja

V času od 20. oktobra do 11. novembra 1982 poteka v Sloveniji solidarnostna akcija zbiranja odpadnega papirja po „B“ programu (pisarne, organizacije, združenja, podjetja, v to akcijo se vključujejo tudi vse pomurske občine. V radgovi občini je bila izvedena akcija 25. in 26. oktobra, v lendavski občini pa 27. in 28. oktobra (torej poteka še danes v četrtek). V ljutomerski občini bodo izvedli akcijo zbiranja odpadnega papirja v torek, 2. novembra, v soboški pa v sredo, 3. in v četrti, 4. novembra 1982.

O poteku akcije so občinski sindikalni sveti seznanili vse delovne organizacije in ustanove s prošnjo, da sodelujejo v tej solidarnostni akciji. Prav tako se obračajo na delovne organizacije tudi občinski odbori Rdečega križa s prošnjo, da se vključijo v akcijo zbiranja odpadnega papirja, saj s tem koristijo industriji papirja, kar je zelo velikega pomena v tem stabilizacijskem času. O zbiranju odpadnega papirja je potrebno obvestiti Dinos, ki je določil, da bo odpadni zbrani papir, izkupiček od zbranega odpadnega papirja bodo namenili za obnovo mladinskega okrevišča Debeli rit.

F. M.

S PROSLAVE OB 35-LETNICI IMP PANONIJA

ORALI LEDINO V KOVINSKI INDUSTRIJI

Osrednja proslava ob 35-letnici ustanovitve IMP Panonija iz Murske Soboti je bila v soboto v prostorih kavarne hotela Diana, na kateri so se poleg številnih članov kolektiva in upokojencev zbrali tudi predstavniki poslovnih partnerjev, družbenopolitičnega in gospodarskega življenja murskosoboške občine ter drugi gostje. Pozdravni nagovor je imel direktor IMP Panonija Emil Zelko, ki je najprej orisal prehojeno pot kolektiva iz majhne obrtne delavnice v današnjo organizacijo z več kot 700 zaposlenimi. Poudaril je, da so novo pot razvoja začrtali ravno v okviru Industrijskega montažnega podjetja iz Ljubljane, saj so v tem obdobju uspeli dograditi dodatne zmogljivosti, sanirati primanjkljaje virov sredstev in se povzpeli danes na nivo višje poslovne uspešnosti. „Postali smo tovarna s 730 zaposlenimi, 100 študenti in 29 študenti ob delu, s sodobno opremo in precej akumuliranega znanja. Povezani smo z večjimi nosilci razvoja v SFRJ in SRS, uspešno se vključujemo v zunanja tržišča, imamo razvite dolgoročne kooperacije zunaj naših meja in podpisane samoupravne sporazume za plačila naše proizvodnje in za zagotovitev potrebnih surovin. Poti do leta 1985 imamo trasirane. To so novi proizvodi za prestrukturiranje programa, novi povezovalni procesi v IMP, kjer so konkretno dogovarjamo Panonija in Blisk, snujemo nove investicije tudi v zaostrenih pogojih stabilizacije. Še več se bomo morali odrekati, dosegati večje učinke ob stalni rasti produktivnosti,

Z VELIKEGA SLAVJA PANONIJE — Udeležencem osrednje proslave ob 35-letnici tega murskosoboškega kolektiva je spregovoril tudi predsednik skupščine občine Martin Horvat. Foto: A. Abraham.

izboljšati kvaliteto naših proizvodov za lažjo vključitev v mednarodna tržišča,” je med drugim poudaril tovariš Zelko.

Ob pomembnem jubileju je zaposlenim delavcem Panonije iskreno čestital tudi slavnostni govornik Martin Horvat, predsednik murskosoboške občinske skupščine. V svojem govoru je zlasti podčrtal, da je kolektiv Panonije v minulih treh desetletjih in pol oral ledino in postavil temelje za širši razmah kovinske industrije v občini, ki ima nadvse pomembno mesto v celotnem gospodarskem razvoju. V nadaljevanju pa je tovariš Horvat omenil sedanje aktualne družbenopolitične in ekonomske razmere ter poudaril, da ob določenih težavah ne moremo nikakor negi-

rati številnih spodbudnih rezultatov, ki smo jim priča na vseh področjih družbenega življenja in dela.

Na slovesnosti so podelili tudi 87 priznanj jubilarcom za 10, 20 in 30-letno delovno dobo, 16 članov kolektiva je dobilo posebna priznanja za uspešno delovanje na družbenopolitičnem področju, posebna priznanja pa so izročili tudi 10 kvodajalcem, ki so več kot petindvajsetkrat darovali kri. Za večletno uspešno sodelovanje so priznanja podelili tudi 13 organizacijam združenega dela. Za pester kulturni program pa so poskrbeli člani mešanega pevskega zbora Štefan Kováč, učenci srednješolskega centra in gledališki igralec Boris Cavazza.

Milan Jerše

Razstava v počastitev 11. kongresa ZSMS

V prostorih kluba mladih v Murski Soboti je bila v počastitev 11. kongresa Zveze socialistične mladine Slovenije odprtitev razstave pod naslovom „Spoznavaj domovino in še bolj jo boš ljubil“. Organizirali so jo prizadevni člani počitniške zveze pri občinski konferenci zveze socialistične mladine, ki so zbrali številno slikovno gradivo, prospekte, knjige, fotografije in podobno, ki prikazuje razne kulturne, zgodovinske in naravne znamenitosti naše države. Kot je poudaril predsednik občinske konference ZSMS Stanko Kerčmar, je osnovno vodilo počitniške zveze in počitniških družin glede spoznavanja

domovine lahko resnično smerokaz dela in življenja mladih tudi v prihodnje.

Razstava „Spoznavaj domovino in še bolj jo boš ljubil“, ki prikazuje mnoge kraje, ki so si jih ogledali na svojih potovanjih člani murskosoboške počitniške zveze, bo odprta vsak dan razen sobote in nedelje od 13. do 20. ure. Kot pričakujejo, bo razstava trajala do konca tedna, nakar jo bodo prenesli v prostore osnovne šole Grad na Goričkem. Dogovor o počitniških družinah pa si jo bodo lahko ogledali tudi v drugih krajih murskosoboške občine.

Milan Jerše

RAZSTAVA SOBOŠKIH POČITNIKAJEV — V počastitev 11. kongresa ZSMS so člani soboške počitniške zveze pripravili zanimivo razstavo pod naslovom „Spoznavaj domovino in še bolj jo boš ljubil“. Foto: M. Jerše.

VIDEM OB ŠČAVNICI

Cesta skulptur se strnjuje

V videmski krajevni skupnosti skupaj z ostalimi dokaj dosledno uresničujemo zamisel o „cesti skulptur“ od Vidma do Selišč, do galerije »Domačija«. To so potrdili tudi z nedeljsko otvoritvijo obnovljenega doma Matije Gubca, ki je skorajda spomenik na-

Res, vedno se najde kdo. Za spomenik v Biserjanah je pri oblikovanju akademski kipar Boris Prokofjev našel dovolj sodelavcev. Pri oblikovanju je pritegnil sodelovanju člane železničarskega srednješolskega centra, človeka dela pa so pri oblikovanju spo-

prednim kmečkim fantom in dekletom, izredno vabljiv spomenik pa so ob tej priložnosti odkrili v Biserjanah. Odkrili so spomenik železničarjem — španskim borcem. Mnogo jih je bilo, so poudarili govorniki; tudi slavnostni govornik Blagoje Milinčič je v imenu jugoslovanskih borcev, ki so se zavzeto in ob pravem času lotili revolucionarnega boja v fašistično potlačeni Španiji skorajda ogrevali za boj doma, za revolucijo na domačih tleh, je povedal. Revolucionarno navdahnjeni so prišli domov. Škoda je le, da je v današnjih dneh od množice tistih, ki so zrl v svetlo prihodnost človeštva, za njegov mir in svobodo, in ki so se za svoje ideje borili na tujih tleh, ostalo živih le 160. Med njimi je tudi domačin Ivan Kreft, človek s pronicljivostjo, ki vedno najde pravi čas in trenutek za nekaj, kar bo ostalo za spomin poznejšim rodovom.

Cesta skulptur od Vidma do Selišč se s postavitvijo skrbno dograjenega spomenika železničarjem — španskim borcem, v Biserjanah krajša. Vedno se najde kdo!

nika opravili tudi člani likovne sekcije »Tine Rožance«.

Pri Vidmu ob Ščavnici so se ob pomembnejših kulturnih prireditvah vedno potrudili, zlasti pri izvedbi kulturnega programa. Tudi tokrat je bilo tako. Ob drugič so se posebej potrudili pri izvedbi recitatorij iz osnovne šole, malo so pomagali starejši pa tudi vojaki, povabili v goste. Za konec so pripravili še prav spontano spomin na tiste, ki se navdušujejo za rekreacijo in šport.

Janko Stolnik

inles kombivak
v akciji varčevanja z energijo

Vse sile za spravilo in setev

Sorazmerno lepo vreme v preteklem tednu je omogočilo, da je velika večina zasebnih kmetovalcev že sklenila letošnjo setev pšenice. Povsem drugače je v družbenem sektorju, kjer dela na poljih močno zaostajajo. To so tako pri spravilu pridelka (koruze, pese), kakor pri setvi povsem odvisni od strojev. Ti pa zaradi dolgotrajnega deževja v prejšnjem tednu še niso mogli na prav vsako njivo. No, delavci naših družbenih kmetijskih organizacij si prizadevajo, da bi načrtovane površine zemljišč posejali v kar se da visokem odstotku.

In kakšno je bilo stanje v ponedeljek? Na njivah kmetijskega gospodarstva

Rakičan so na območju soboške občine posejali 322 hektarjev od načrtovanih 820 hektarjev. V lendavski TOZD Poljedelstvo pa 113 hektarjev, po načrtu pa bodo skušali s pšenico zasejati 583 hektarjev. Do omenjenega dne so na KG Rakičan pospravili korožo s 65 odstotkov njiv, peso pa s 50 odstotkov površin.

Na kmetijskem kombinatu v Gornji Radgoni so nam povedali, da so od načrtovanih 500 hektarjev površin, ki naj bi jih zasejali s pšenico, do ponedeljka posejali 250 hektarjev. Tudi spravilo sladkorne pese gre h koncu. Saj so pospravili že 180 hektarjev, sicer pa so jo imeli na 303 hektarjih. Dnevno

uspejo pospraviti 14 hektarjev.

Na vinogradniškem gospodarstvu Kapela, ki pa se ukvarja tudi s poljedelsko proizvodnjo, so sladkorno peso pobrali. Imeli so jo na 60 hektarjih. Tudi odstotek posejanih njiv s pšenico je za ta čas ugoden: od 50 načrtovanih hektarjev so jo do ponedeljka posejali na 25 hektarjih.

Tudi v TOZD Ljutomerčan Ljutomer si prizadevajo, da bi kljub neugodnim vremenskim razmeram posejali kar največ površin od načrtovanih 200 hektarjev; do ponedeljka so posejali 60 hektarjev.

Š. SOBOČAN

SEJA ZBOROV OBČINSKE SKUPŠČINE

Planske akte v realne okvire

Glede načrtovanja nadaljnjega razvoja gospodarstva v lendavski občini je še veliko odprtih in nerešenih vprašanj, so ugotovili na seji zborov občinske skupščine. Toda to ne pomeni, da nosilci planiranja ne storijo ničesar za pripravo sprememb in dopolnitev svojih planskih aktov. Kazal-

ci razvoja za obdobje od 1983 do 1985 so še vedno preveč optimistični in ne temeljijo na realnih možnostih. V lendavski občini menijo, da bo dinamični gospodarski razvoj možno doseči tudi na osnovi večjega izkoriščanja že zgrajenih proizvodnih zmogljivosti, z boljšo organizacijo dela

in vlaganjem v sodobno tehnologijo. Glede gospodarske rasti je zelo pomembno tudi to, da se INA-Nafti zagotovi takšna količina surove nafte, ki bo omogočala maksimalno izkoriščanje sedanjih zmogljivosti. Spremeniti bo potrebno tudi bilanco zaposlovanja, saj je že sedaj očitno, da predvidena stopnja rasti zaposlovanja ne bo dosežena. Izkoristiti bo potrebno vse možnosti v kmetijstvu, gospodarstvu pa bolj kot doslej usmeriti v izvoz. Za dobre projekte bo potrebno uveljaviti združevanje sredstev vsega gospodarstva v občini. Delegati skupščine so podprli takšno usmeritev in zahtevali, da se poveča aktivnost organizacij združenega dela pri spreminjanju in dopolnjevanju planskih aktov. Delegati skupščine so razpravljali tudi o uresničevanju posebnih pravic pripadnikov madžarske narodnosti na področju informiranja in ugotovili, da je informiranje zlasti pomanjkljivo v delovnih organizacijah.

Na posnetku so športniki med nedeljskim treningom.

Foto: Janko Stolnik

Jani D.

NAMESTO MLAKUŽE IGRIŠČE

Tule v Bučecovcih, kjer je zdaj zbirališče mladih in starejših, posebno ljubiteljev športa, je bila nekoč 25 arov velika mlakuža, ki so ji po domače rekli „kalinovjak“. Kalinovjaka več ni, saj ga je zadržala zavozila, gasilci pa so, skupaj z mladino, prijeli za delo in uredili športni in rekreacijski center. Teren še ni dočela utrjen, čuti se zamakanje, s skupnim delom pa bodo tudi ta problem lahko rešili v nekaj mesecih.